

გზიანი დროშა

"NOTRE DRAPEAU"

საბუნებისმეტყველო - ნოა ჟორდანიას

R-903

№104

Meine Brief
an Redaktion
über Prof. Ab-
falgs Artikel
„Georgien“

S. 72-74

თებერვალი
1985 წ.

პალიტი.

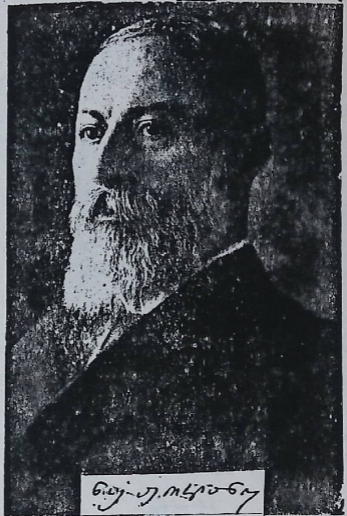
საქართველოს საგარეო ურთიერთობების სამსახური

რ-903

გისურვებთ ჯანმრთელობას, ბედნიერებას, აზრს ჭეშმარიტს და იმეღს შეურყეველს.
თავისუფალ დამოუკიდებელ საქართველოს რესპუბლიკის
დაბრუნებას და მ მ შ ვ ი ლ ო ბ ა ს.

PRESIDENT N. JORDANIA

1868 - 1953

15 იანვარი ნიუ გირლანდიის ხხენეების დღეა

(15.1.1868 - 11.1.1953)

I.

15-ი იანვარი დაშოვილებული
ხაქაროველის პრეზიდენტისა და მთავრობის თავმჯდომარის - ნიუ
გირლანდიის ხხენეების დღეა.

II.

"არ ვიცი ვინ ვიყავი და რა არს ნიუ გირლანდია, მაგრამ ის კი
ვიცი, რომ ხაქაროველი ნიუ გირლანდიაზე ვიყავი", - ეს სიტყვა-
ში უკუთმის ჩვენს დღე მწერადისა
და მთავროვნებს გრიგოლ რიშაქიძეს, რომელიც დაიბადა გურნაღში
"შელი ქარაღისას" მე-13 ნომერში 1953 წელს.

III.

რაცდენ(შიშა) არხენიძე, დაშოვილებული ხაქაროველის ივს-
გილის მინიხგრი, უბრა რა ნიუ გირლანდიის მოღვაწეობას, წერს:
"რ ი ვ ა მ ა ხ ხ რ ა ა ხ ა ვ რ ა მ ე გ ი წ ლ ი ხ 26-
შიისს, ნამუდარდების ხუი ხაათისა და იმ წუთზე, იმდღისში, ხახა-
ხლის თეორი დარბაშის გრიშენიდან ჰადართი მისივი ნიუ გირლანდია
ხაქაროველის დაშოვილებულიების აქვს კითხულობდა, მისი პირი
დადალებდა ხაქაროველის მთელი იხვირია, წარხული და აწმყო ქაროვე-
ლი ურისა".

IV.

და მაროვან, ნიუ გირლანდიის ხახელი იქროს ახიუმიოთა ჩაწერილი
ხაქაროველის იხვირიაში, ვინაიდან მის ხახელიანთა დაკავშირებული
ურთიანი და ვანუყაველი ხაქაროველის დაშოვილებულიებისა და ხუვე-
რენიშის იხვე-ადღევნა, რომელიც მისდა 1918 წლის 26 შიისს.

V.

ვადახუელი ნიუ გირლანდიის, დაშოვილებული ხაქაროველის
პრეზიდენტისა და მთავრობის თავმჯდომარის გიორგიშისა და მიღვაწე-

ბიოგრაფიის მიმდინებ:

ნოე გორდანიას დაიბადა 1868 წლის 15 იანვარს ქალაქ ღანჩხუთში, და გარდაიცვალა 1953 წლის 11 იანვარს პარიზში; და ღარიბაშვილის პარტიის ახლის-მღებარე დაბა დევითის ქართულ მშათა სახელობაში.

ესემა რა თაობის გზორემა-მოღვაწეობის მთავარ მიმდინებებს, ნოე გორდანიას იავის შიგინებამი "რემი წარხუდი", რიშვილი 1953 წელს დაიბეჭდა პარიზში, წერს:

"რემი-მონაწილეობის პირველ ხანებში, როგორც ღანჩხუთის ხიფლის ხეივანში, ისე იშვრეუთის ხახუიური ხახწავლეებში, შქინდა მხილდ ირი ხახუდმძვანელი: "ღუდა ენა" და "რღნიუ ხილი". გავინილი შქინდა, რამ არხემობს ქართული მურიუ ხახუდმძვანელი - "შენების კარი", მავრამ არხად შემხვედრია და მისი შინაარხის არაფერი გამოიგია".

"ერა ღუეს - წერს ნოე გორდანიას - რახული ენის მახწავლეების მავირი მემივიდა ვაკეუილიშე ქართული ენის მახწავლეშევი და გამოგვიგხად და მახწავლეშევი ვერ მივა, ავად არის, ხამავირიღ, მე წავიკიო-ხავი ქართული წიგნიღან რამღენიმე აღვიღ. ამიილი მისქი წიგნი, დავინახე ხითავრი "შენების კარი" და დანიწყო კითხვა ღექხეების, აწერილიშის ხაქართულის კუხეების და ხხვა. ვაკეუილის გათავებში-ხთანავე მივირბინე მახწავლეშევიან და თხივე რამღენიმე ღლიო ეთხი-ვეშია წიგნი. მათხივა და ვახარეშევი ვავიქვეი შინსახაკენ".

"შეუღექი კითხვას. ვანსაკუირებოი დამიინწერება შენების მიუღენათა ახსნა-განმარეშებამ. წვიშა, თოვი, ქეხილი, მუხი, და ხხვა ამისთანეშეშე წერილების წაკითხვამ გამოიღო, ვამაშერია, წაკითხულს არ ვუღერებდი, რამღენიმეშერ ვკითხულობდი ერა და იშავე წერილს. ამრეულება შეშერყა. ვიგილი, და დარწმუნეშევი ვიყავი, რამ ყველა ეს მიუღენა ღუთის ხაქშემა, როგა ვნდა წვიმას მიიყვანს, როგა ვნდა ხიმშრადებს, ახლა ვი გამოიღის, რამ ღმერთი არაფერ შუაშია, ის არგ ვი ხრანს, მის მავიკრომას ახრულებს თუი შენემა და მისი ძაღუბი... ამ ღლიღან დავინახე, რამ მე გიდმივარღი მარეყიკიო მუღიღან..."

VI.

ამიღისის ხახუიური ხემინარიაში ხწავლისხს, ნოე გორდანიას, როგორც ის წერს, გაიფიდა შენებისმეყყველებამ, ხიფილიგიაშ, ისე-

რისმ და ჩაება არაღუგაღურ პილიციურ მუშაობაში.

"ერთ შამთარში - წერს ნოე გორდანიძე - დღემარხვეში, 1889 წელს, ხეშინარის მერხაკეშხეღუნეშებს მისმელდით ყოველ-ღელ დობის ჭამა და გამოაგხადეს გაფრევა... თავი შოვიყარეი ხამშა პირმა - შუ, თ-კივნამუმ და ფილივე მახარამუმ. გაღაუწყვირეუთ გაფრევიხიციღის მოგვეღა ნაღიონაღური ხახიათი. წამოღავყენელ მუმღეღი მითხიღუნეში: მუმღღება ხეშინარიაში ქაროღი ენის, ხაქაროღეღის იხეღირის და ქაროღი ლეღერაფერის. მერხაკეშმა ვიღიარეს ეს პრეგრამა და ვი-მარათა მრძოღა. ერთი კვირე დოიკეშა სწავღა... ვეღმღი ხენღაწერ ფრნაღს, ხახეღელ "ხინაოღს" და "ყვაიოღს"... ერთი ხიფყიოთ, ვავხღი ხიღიღიღიღი-ნარღღიღი, მიღსრე რეეღღეღის, მავრამ ლეიო ლქეღინა არ მავმავოღეღეღა..."

VII.

"1890 წელს - წერს მუმღეღ ნოე გორდანიძე - დავამოავრე ხეში-ნარია... გავეშვეშავრე 1891 წლის შავხელს ვარმავაში ვეღერიღაღურ ინხიღეღეში მუხახეღეღად. ვეღერიღარმა არ მიინეღრეხეღდა, არც მინღოღა; და თუ შევეღი ამ იხეღეღეში იმიღემ, რიმ აქ ვეღღემღენ ხეშინაროღეღებს, იხიღ პირვეღი ხარისხით გათავებულა... ჩამხეღის-თანავე შოვიწყვე ირი ხამოღეღინი წრე - ქაროღეღი ხეღუნეღეღის, ქარ-ოღეღ ენაშე, რუხ-ქაროღეღ ხეღუნეღეღის რუხელ ენაშე. პირვეღიხათიღ დაეწერე მისხეღეღა "რა არის პრეგრეტი"... ეს იყო რეში უვანახეღეღი ნაამრეღი რუხეღი ხიღიღიღეღის ფარეღეღეში".

VIII.

"1892 წელი კი დოიწყო რემოღის ხრეღი რეეღღეღითი ამ ხეღრიში. ...წავიკიოხე კარღ ვაღეღი...წიღნი ვერმანულ ენაშე, ხადეღ იყო ახხიღიღ და ვანმარეღეღეღი იხეღრიღეღი მავერიღიღეღი... ამ დღეღან დოიწყო რეში სწრაღი ეეღღეღია. ერთი ნარღღიღეღი სქამიღან მუერ-შე, მარქხიხეღელ სკამშე ვადაღღეღა. აქ პირვეღელ დავინახე, რიმ რუხეღი ხიღიღიღეღი ნამღეღიღი უღკოღერი და რუაქეღიღერი მიღღინა-რეღმა და თუ იხ ვანხიღეღიღა ხადეღი, დავექანეღითი უვან მანმარის-ბაში...ამან ხამეღამითი შოვეღ რეში იმღენი წლის მუეღიღეღეღი რე-

ხული ხიფიალიში და გადაიყვანა ევროპულ ნიადაგში... რახაკვირველი, ყველა ამ აღმორჩენების შეხებზე ვრცელ ვნებარე ინგოროყვას-ნინიშვილებს და ხილიშხვირს უძღვებენ... ვარშავაში ჩემი მოხელისა დიდი შთაბეჭდილება ნაგონიანურ ხვედრით... აქვე უნდა გავიხსენოთ, რომ ერთადერთი პილიწერი პარტია, რომელმაც თავის პრიგრამაში წამოიყვანა პილიწერი და მთავრდება, იყო პილიწერი ხიფიალისხვირ პარტია...

IX.

1892 წლის აგვისტოში ნოე გორდანი, ავადმყოფობის გამო, პილიწერიდან პრუნღა საქარეულიში, და იმავე წლის დეკემბერში კინგურენგია ყვარიაში, რომელმაც "მანგ ნარდნიკული მხიფხმბედევილია მხიფხმბედევილია: ურ გახედილიერე მუშები, შემდეგ იხინი გახედილიერე მუშები გლეხებს; ამის შემდეგ იხინი შეეწოდებოდა და მოახლენენ რევილიონი", - წერს ნოე გორდანი და განაგრძობს:

"მე მანგ არ მოვეშვი და ხილიშხვირს უძღვებოდა და ეგნავე ნინიშვილიან ერთად გადაეწყვიტეთ ხელახლა შეყრა. შევედეთი მოხსენების დაწერას... ხაკობეშხვირის მიღება იყო არი მხრე - ნაგონიანურის და ფაქციურის. უნდა მომენახა იხილი-ღერძი, რომლითაც შეიძლება და ძველი ხაკობეშხვირის გადაყრისა... ახლა მე არ შემიძლია ახსნა შეიერე დეშხვირის - ერის ხაკობეშხვირის ახილველიშხვირის. არ ვიცი ხაკობეშხვირის და იყო გახედილი, არც ერთი ქვეყნის ხიფიალისხვირის ამ დეშხვირის არ აყენებენ... ამნარად, ღრადილიური მარქსისხვირის ხიფიალიშხვირის პირველი შეხეობა მოხდა თბილისში, თებერვლის კინგურენგიაში, 1893 წელს. მან მიიღო ნაგონიანური გორმა".

X.

ამჟამად, 1895 წლის თებერვალში ჩამოყალიბდა "შეხამე დახი", რომლის დამაარბებელი იყვნენ ნოე გორდანი, ხილიშხვირს უძღვებენ, ეგნავე ნინიშვილი, კარლი ჩხიძე, დიმიტრი კადანდარაშვილი, იხილიერე რამიშვილი, არხენ წიხიძე და ხხუკი. "შეხამე დახი" პრიგრამაში კი, რომელიც დაწერილ იქნა თვით ნოე გორდანის მიერ, დამტკიცდ

იქნა 1894 წელს, რომლის დედა-ამირი - "ნიკთიერი კეთილდღეობა რიგობ
დედა-პოში დეამიანის გზორეშისა. თავისუფლება შიველი ერისა და
"უიოველი დამიანისა". ხხვათა შირის, "შესამე დახის" პრიგარმა
"ეკონომიური წარმავება და ერონება", დაშქლილი იქნა გუნდა "შია-
მბეში".

II.

მაგრამ ნოე გრდანიის შილენქეიშის უმწყინვაღელი პერილია
1917 წლის თებერვლის დემოკრატიული რევოლუციის შემდგომი ხანა.
თებერვლის დემოკრატიული რევოლუციის შემდეგ, 1917 წლის 22 ნოემ-
ბერს, საქართველის ერონებაში ყრილობამ საქართველის ერონული
ხამჭის თავდომარედ აირჩიის ნოე გრდანიის. და ექვსი თვის შემდეგ
დაღვა ჩვენი ხანუკარი დღე: 1918 წლის 26 მაისს, საქართველის
ერონული ხამჭის უფლებამოსილებით, ნოე გრდანიის აგხადებს საქარ-
თველის დამოკვილებობას. საქართველის დამოკვილებობის აქწში კი,
ხხვათა შირის, ნაოქვამის შემდეგი:

"ამირიდან საქართველის ხადის ხუვერენუდ უფლებათა მავა-
რებულისა და საქართველი ხრუდუფუმიანი დამოკვილებული ხახელმწიფისა."
"დამოკვილებული საქართველის პილიციური გირმა დემოკრატიული რე-
პუბლიკა არის".

XII.

დამოკვილებული საქართველის ხამინაი და ხავარეი პილიციური
გზორება კი იხე წარიმარის, რომ საქართველის დამოკვილებობა,
უმიოებს ხანში, შხიფლიის 22-მა ხახელმწიფომ იგნი, შიი შირის იხელი-
ხმა, ხავრანგეთმა, გერმანიამ, იაპონიამ და თვიი ხამჭიის რეხუმაგ,
რომელმაც 1920 წლის 7 მაისს დამოკვილებულ საქართველისთან ხამავი
ხელშეკრულება დაღი, რომლის პირველ მუხდში ნაოქვამისა:
"რუხთი ხგნიმხ ხახეხშიი საქართველის ხახელმწიფოს დამოკვილებობას
და ხუვერენობას, და ნემაყოფლობით ხელს იღებს ყველა იმ ხუვერენულ
უფლებამე, რომელიც ვუკონიღენ რეხეის ქართველი ხადისხა და ხა-
ქართველის გერიგირიის მიმარა".

ამგვარად, ნოე გორდანიას უშუალო ხელმძღვანელობით, ერთიანი და განუყოფელი ხაქაროველი გახდა ხაქარამირიხი სამარაღის ხეშოქიქო ქვეყნის შიგნით კი დამყარდა ნამღვრილი დემოკრატიული წესყობილება, რიშვილც უყრღნიშობა ხაქაროველის დემოკრატიული რესპუბლიკის კონსტიტუციას - ძირითად კანონს -, რიშვილც ხაქაროველის დამფუძნებელმა კრებამ შიილი და დაამყკიცა 1921 წლის 21 თებერვალს.

XIII.

მარათია, ხამჭითა რესუიშა, ღუნინის მთავრობამ იარაღის ძალით დაიპყრო დამოუკილბული ხაქაროველი 1921 წლის თებერვალ-მარტში, და დამოუკილბული ხაქაროველის კანონიერი, ე.ი. დემოკრატიული არჩუენბის გშით არჩუელი მთავრობა - ნოე გორდანიას - მეოპრობით, ხაქაროველის დამფუძნებელი კრბის ვადაწყვეტილბითა - ხანგრანუვის ბუეხიშნა, მადრამ ნოე გორდანიას, ხაქაროველის ერთვულ მთავრობას უხიუიშოც არ ბუეწყვეტია ხაქაროველის დამოუკილბუიშის იხუე-ადღგენიხათვის ბრძილა. ამგვარად, ნოე გორდანიას და 26 მაისი გახდა ხაქაროველის, ქაროველი ერის თავის-უფლებიხათვის ბრძილის ხიშბილი, ვინაიღან ნოე გორდანიას უშუალო ხელმძღვანელობით 1918 წლის 26 მაისს მისდა დამოუკილბული და ხუვარენული ხაქაროველის იხუე-ადღგობა.

XIV.

თუ რა დილი დამხახურბა მიუბღვის ნოე გორდანიას ხაქაროველის, ქაროველი ხალხის წინამუ, ამამუ მუყყველებს აგრეთვ მრავალ გამორენილ ქაროველია მუფახბა მისი მიღვაწეობიხა: "ბუ არ ვიცი ვინ ბუებღებდა მამინღულ პირობებში, ნოე გორდანიას ვარდა ხაქაროველის დამოუკილბუიშის ვამიფხადებას, როგორ იქნბილდა მუხამბღბული ხაქაროველის დამოუკილბუიშა, თუ ამას არ იწამებდა ნოე გორდანიას", - ახუ წარს ჩუენი ღნიშობილ მუღნიერი და ხამოგადო მიღვაწე პრიფესიირი მიხეილ(მიხაკო)წერტიელი ("ბ.ქ.", ნიშ14, 1953).

"ნოე ყოცნ ნია რიმ იარ ყოცილიყო, ხაქარაველის დამოკიდებულმა იქნებ ვერც კი გაბრუნებამო..." - წერს ხახულიანი პირი, რაჭიველი ინკვილი ("გეგმობილი ხაქარაველი", ნიშ.9, 1953).

XV.

"ღვს ნოე ყორღანია მარღაფ მთელი ერის მეთაურია. 1917 წლის ნოემბრის დღეებში ის ხელიდა იმ ხიშტადღე, რიმედღედაფ ხაქარაველიში არავინ ახუდა. ეს მობდა მამინ რიფა ნოე ყორღანია იერუნულ ყრიღობაშე განახახადა, რომ ქარაველი ერის ხხუელი გამრღვლა და დაწერა დიდი ეფრაფი თავისუფღეშობა", - ახე წერღა გერინფი ქიქიძე 1917 წელს, რიფა ხაქარაველის ერუნულმა ყრიღობამ ხაქარაველის ერუნული ხაშქის თავღლიმარღელ ნოე ყორღანია ბირღია.

XVI.

"ნოე ყორღანია რეენი ხაღხიხაღვის იგოვეა პიღიგოკიამი, რაფ აკაკი წერეთელი პიღეშიამი; იროვე ხაღხიხნერი, აღვიღალ გახაგვში, იროვე შიხი მუხაიღღეშე და იროვე ხაყუარღელი", - წერღა ეპტენი გეგეჭყორი, დამოკიდებელი ხაქარაველის ხაგარეი ხაქმეია მინიხერი ("მ.ხ.", ნიშ.9, 1953).

XVII.

"თუ იღია ვეირგვინი მეფე იყო, - წერს გნობილი პიღიგოკერი მიღაწე გიორგი კერუხელიძე, - შეღმა ქარღიხამ ნოე ყორღანიახ მუშღელ დააღმა მძიმე გვირგვინი ხრუღიღელ ხაქარაველიხი".

XVIII.

ღა-შიღის გვხერს მიოყუანითი ერთი ვუპიღეი. მრავალ ლექსეშიღან თუ გამინაოქამეშიღან, რიმღეშიფ გავრღეღეშული დღე-ხაფ ხაქარაველიში, ქარაველ ხაღხში ნოე ყორღანიახ მუხახეშ:

"ღიღი ნოე აღარა გუყავს,
გამ გრუშღეშში დოკუნეხა,
შიხი ხხიუნა ვუღავთია,
წინ მიგვიძღვის მუღამ დღეხა".

XIX.

ღა აღღნიშნავთ რა ნოე ყორღანიახ - დამოკიდებელი ხაქარაველის პრეშიღენჭიხა და მთავრობის თავღლიმარღის ხხუნეშის დღეხ -

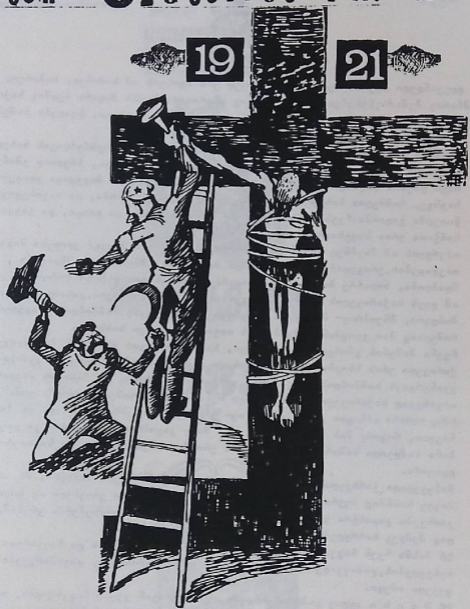
15-ე იანვარს, მხერს მოვიგინი ღლი იღია ჭავჭავაძის შემდეგი ხიფყვეში:

"იხგირია ყველას ღვაწლია, ხაეროდ მთელი ერის ნამიქმეღარი და იგი მამა-პაპა, რამეღხაგ თავისი ხახელი იხგირიაში ახე თუ იხე მოუქვევია, ყველას მამა-პაპა ხაეროდ ღა განუყოფლად, იმიგომ რიმ ხაიხგირი კაცი ხირგია ხირგისაგან მთელი ერისა ღა ძველი ძვეღისაგან".

XX.

ღა თუ ხამიგადღეღმირი მიღვაწე "მთელის"(ქვეყნის,ერის) ინგერეხე-მის ღაღვიო,"ნაწიღმის"(გუნის,კლახის,ღაღვეღმის) გამიჯანხაღღ-მას გლიღმხ პოღიგვიერი ძაღაუფღემის ხელში რაგღემის გარეღე, ხიღი პოღიგვიერი მიღვაწე "ნაწიღის"(მმრიმღელი ხაღის) ინგერეხე-მის ღაღვიო "მთელის"(ქვეყნის,ერის) გამიჯანხაღღმას გლიღმხ პოღიგვიერი ძაღაუფღემის ხელში რაგღემიო, მამინ ხაქაროვეღიმ, ქაროვეღმა ერმა, ხაქაროვეღის იხგირიის ამ უკანახკნელი ირახი წღის განმავღიღამი, განხავეურემიო პირველ-, მეირე-ღა მეხამეღახეღა "ღაუნღიღელი" მქიმა-ღაღის პრიღხში, - ირი მემღერამი პირენეღა შიმა: ღიღი ხამიგადღი მიღვაწე იღია ჭავჭავაძე ღა ღლი პოღიგვიერი მიღვაწე ნიღ ურღანია, რამეღ-თა მიღვაწეღმის გვირგვინია 1918-1921 წღემი, ერთიანი ღა განუყოვეღი ხაქაროვეღის ღემოკიღემღიღისა ღა ხვეერენიღის იხეუ-აღღვენისა ღა განმგვიღემის "პაგარა 'ოქრის ხანა'".

კარღი ინახარიღე
ღევიღი, 1985 წღის 15 იანვარი
=====

თავისუფალი - ხევერეზული
საქართველოს ჯვარცმა-- თეატრების 1921 წელს

დღევანდელი დღე 25 თებერვალი ქართული ერის აგონებს იმ ხაზინულ, ხაზარულ, შე-
მზარავ შემაძრწუნებელ დღეს, რომელიც დაწყრილდა ჩვენს პატივსაცემ პატივსაცემ
საქონი საქართველოში ამ 64 წლის წინათ და, რომელიც წაგვანდა, წვალება წამების
ხარხარულ დაღლი ჩვენი ერის მრავალ განჯულ იხსრობას.

ქართველ ერს ჩრდილოეთიდან მოხულ ხაბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკის ხახელით
გნობილმა რუხეთმა, ერთხელ კიდევ გაუწყება ხიწყვა მიცემული, ხრულიდ უმიღებოლ
თავს დაეხება დიდძალი ჯარით ჩვენს ნორჩ რესპუბლიკას, და მოგვცა უღიღინი
ხაუნჯე, რომელითა ხახედებია დამოუკიდებლობა, ხუვერენობა, და თავისუფლება.
წითელმა ჯალათმა ჩვენს ერს ხიხლიანი ხიჩუმის ხარქველი დაადო, და გაუვალი
ხაბჭოთა ერთა ხაწყხალით ამოქიღვა.

თბერვლის ამ შავბნელ დღებშილ, პატივსაცემ საქართველომ მოგვცა უღიღინი მავალითი
თავდაღების, ერთგულების, გმირობის და მამაციობის. მამირობა, მხლელიობა, ხელ
მღაბლობა, ხიღარჩე შირხ იყო ამ პატივსაცემ ერისაგან უთანახსოვი ბრძოლების დროს
ამ დღეს საქართველის შვილებმა დავანახავენ გახამყარებელი, გახაოგარი კეთილ
შობილერი, ზნეობრივ- მორალური ხაფუძველები თავისუფალ ხამშობლის ერთგულების
რომელხამ მათ უყოყმანოდ შეაკურებს თავიანთი უმანკო ხიხლით.

ჩვენი მამების გმირული თავგანწირვა, ხამშობლისათვის ასხმულია მარგალიწყებთ
ქართველი ერის ხხივანამილ, ჩვენთვის კი იგი მშის შუქია, რომელიც გვანწავლის
გვინერგავს ხამშობლის ხიყვარულს, უანგარი ხამხახურს, და მიხთვის თავგანწირვას
თავისუფალ საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის, რომელიც მთელმა ერმა ერთ
ხმად აღიარა ამშინია, და მიღანი იყო ერთი: უცხოურა მშვილობიანათ, და პარამო-
ნიულათ, როგორც მის მეშობლებთან, იხე მთელ კანობრიობასთან, მინ კი დაემყარე-
ბინა ნამდვილი ხამაროღიანობა, მშობა ერთობა, თავისუფლება, და ნიუთიერი კეთი-
ლდღეობა.

მოწყვეტილი ვარსკვლავითი 26 მაისმა მხილელ გამომუქება მოახწრო, მაგრამ იმ
მოკლე ხანშიც ბევრი რამ გავუოდა, ბევრი ხაყურადღებო ერთონული თუ სოციალური
კითხვები გადასჭრა ყველა პარტიების მიერ არჩეულ დამფუძნებელმა კრებამ, რომე-
ლიც შემდეგ ხიხრულემილ მოწყავდა ერთონულ მოავრობას.

26 მაისმა ჩვენი ჩავვინერგა, შეგნება, შეგნობა, დაფასება და ხიყვარული თავი-
ხუხუფლების, დამოუკიდებლობის, და მოგვცა აზრი ჭემმაროჭი, დაგამარჯვების შეურ-
ყველი იმელი.

26 მ ა ი ს ი კვლავ გამობრწყინდება, მას ვერავინ ვეღარ ჩავვოქრობს, იხ და-
ამარცხებს თ ე ბ ე რ ვ დ ი ს ურღებებს, და წამებული საქართველო კვლავ აღსდგე-
ბა ვით ხაარაკი ფრინველი **ფ ე ნ ი ქ ი ს ი**.

4 საქართველის დანახარებათ გამოგება ხილ წ. არმიის მოავარ- ხარდის მიმართვა
მოხუციხაღმი: " ქართველები იმრძვიან შეუპოვრად, ერთ მშკაველ მიწას ხი ხეი-
ვებენ უბრძოლველად. მოვიოხოვ დამხმარე ძალებს. წაგვებს დარამოღენიმი შეერი
პიანს." აგნ. პეკრას.

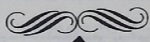
რედაქციისგან

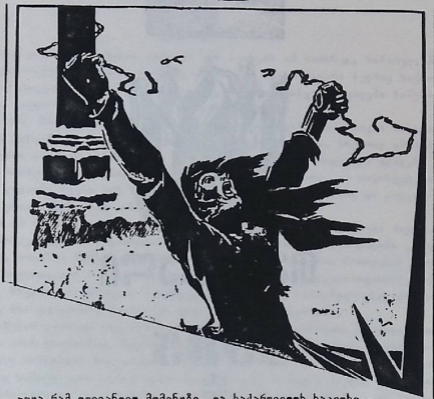
ფიქრები ხამშილოზე.

თეგერვანი

1985

ესაა რამ დღევანდელ მომენტზე, და საქართველოს ხაკობი...
შეშვენილია

მეოცე ხუვუენის მიწურულში, კავშირიბამ შიადნია ეკონომიურ, უხუნიკურ განუთარება შილწეუბის განხაცვიტრებელ ხიმაღლეებს. ამახალ ხუადიამი ამერიკა გამოუთხოვა იზილიაციის ურადიციულ პილიციკას და მხოფლიი ხაერთამირიხი ახპარებზე გამოვიდა, როგორც აქციური ძაღა. აქედან იქმნება ახალი თარიღი ხაერთამირიხი ურთიეუობის. ამერიკას უეფრათ უღიღეხი და ურვეელი მისიის შეხრულება დაეკისრამქველი მღკომარეობიდან არხებითად განხხვავეებულ პილიციკურ, ეკონომიურ და ხამხედრო პირიბეში. წინანდელი ვითარება ხაერთამირიხი წინახწირიბის შიიშაღა. ევროპამ დაპკარგა მხოფლიი გეგემინიის რიღი. უკანახკენღმა მხოფლიი ამბებმა და შინაურმა კრიზიხებმა იგი დაახუხუა და უკან ჩამოაყენა. ახალი ხუადილური ურთიერობმა უკრკლევ არ დამყარებულა . ცხოვრება ეძებს ახალ კაღამოცხ და ამიღომ დღე ძკრე-

შხა და რყევას განიჲღის. ახეჲ პირიბებში ღრშია მიაღვიო პეგეჲმონიის და მახთან
ერთად შეთაურება თავის უფლების ბანაკის გაღავიდა ამერიკის ხელში, რომელხან
ეკონომიური ხიძლიერით და ჭეხნიკური განვიითარებით პირველი აღგიდი უჭირავს
მხიფლიომი.

მაგრამ მახ პირველობაში ეღავება ხაბჭოთა კავშირი თავის ურყვადიგარული რყეჲმიო
რომელიც აღმისავლერი რევილიუციის ნამხხერევებიღან გამოსული ღღეს ექსპანსივო-
ბის უმაღღეს განვიითარებას განიფღის. ირივე იბრძვის იმავე ორის თავის რყეჲმიო
ხაყივეღოთი რყეჲმიო გაღაქვევისხათვის.

კონფლიქტები , რომელიც ირ ბანაკთა შორის არხებობს მხოფლიომი არხებოთად ხწა-
რმოღებს ამ ირ მოქიშპე ბუბბერათთა შორის.

ევროპა კი ჩამოქვეითომილი, ამ კონფლიქტებისხაგან ხამომირებახ ეღის და ვღიღობ
შუამღგომ და მისხამვეღე შეხამე ძალათ გამოვიღეს და მათ შორის მშვიღობიანობა
ღაიფვას, რაც მისი ხიფიადურ გარღაქმნის პროფესიხათვის აუციღებღელია.

ეღისჭიური ბურჲუათთა ამერიკისხა მადე მისვღა ევროპაში ღრმა ხიფიადურ ვციღღე-
ბათა აუციღებღობახ, ურიგღება მახ და ხელს უწყობს ევროპის აღირძინებახ, რა-
ღგან მის ხავითარ , კარგათ გათვადისწინებულ ინჭერუხებებს ეთანხმებღა, მახ უღდა
ამით ღემოკრაჭიული რყეჲმიო თავისუფღებისხა იქნეს შემონახღელი, ხიღი სისი მო-
ქიშპე ხაბჭოთა რყეჲმიო და მამახსაღამე გავღენღა აუციღებღელი.

ხაბჭოთა ურყვადიგარული რყეჲმიო კი ვერ იომენს ვერხად ღემოკრაჭიიას და თავის-
უფღებახ იგი ვერ იომენს განხაკუთრებოთი ხიფიადისჭეებს , რომელიც იბრძვის ღე-
მოკრაჭიის გამარჯვებისხათვის. იგი ყოველი ხამუადებოთ ებრძვის და ანგრევეს
ხიფიადურ გარღაქმნის ღემოკრაჭიულ ფორმებხა და გბებს ევროპაში, რათა ევრო-
პახან რუხელი ურყვადიგარული ეკონომიკა და რყეჲმიო მიახვიის თავვეღ და ახე მო-
ნობის უღღემი ჩაბახს.ამამვე ღრის ებრძვის ამერიკახს, როგორც კონკურენცხა და
როგორც ღემოკრაჭიულს და იმღეს არ კარგავს, რომ მახხან თავის ირბიფსი ჩაი-
ღღებს.ამ რიგათ ამ ირ ბანაკს შორის არის ხრული წინააღღმღევობა რყეჲმის, იღე-
ლიღიის და ეკონომიკის, რაც შეურიგებღებს ხღის მათ ხანგრძღეღ და მშვიღობიან
თანაარხებობახს.

ხაქაროვეღის ხაკიოხი.

პრინციპი ერისხა და აღაქიანის თავისუფღების რეადურათ , პრავჭიულათ აღიარე -
ბღელი და ვხორებამთა ღაფღელი და ვაჭარებღელი მხიღიდ ღემოკრაჭიულ ბანაკშიღ.
იგი განხაკუთრებულ ბრძოღის ხაგნნათ გაღქეგა ამერიკა-ევროპის პოლიფიკურ მო-
ძრაობის, როგორც ფუძე და აუციღებღელი პირობა ხაშოგადღების წინხვიღის და გა-
რღაქმნის. ამიჭომ ამ მიღღინარეობახთან ღავავშირებოთი იხმებღა ხაკიოხი ხაერ-
თად თანავკრულ ერია და მათ შორის ხაქაროვეღის განთავისუფღების.

ქაროვეღი ხაკიოხი იღგა ვადვე, ხანამ ის იყი ერთეული ფაქტი კომუნისჭიური იმპე-
რიალიზმის ძადღომრეობის. ევროპაში სახ იღავღეს ხიფიადისჭიური და ღემოკრაჭი-
ული ძადღები მორადურად და ღიპღიმაჭიურად, როგორც ხამარღიანს, მაგრამ ის არ
იყი მათთვის ხაგანი პოლიფიკური ან, მოთ ექვეგხს ხამხღღერი ბრძოღისხა სობჭოე-
ბთან, მამინაღ კი როგა ამ უკანახკენღთან ქონღათ რაიბე ღავა და უთანხმებღა.

შეხადებლათ მიჩნდათ საქართველის განთავისუფლება მოხვების თანხმობით და იქ ყველაფრის ხელახლებლათ დაყოველით.

უკანახუნებდა მხოვლი იმმა ხაშტოთა ჯარებისაგან დიდი მსხვერპლის გაღებით ხერთო გამარჯვებისათვის ხელის შეწყობამ, ხაშტოთა რუხეთის პრესტიჟი მაღლა ახწია, ქართული ხაკოთი კი ამით კიდევ უფრო მიჩქმალა.

მავრამ როცა იმის შემდეგ მოხვების დიქტატურამ ევროპას შემოუყვია დახმორჩილებლათ, მდგომარეობა მადე არხებოთად შემოჭრილდა. განცვიფრებული ევროპის წინაშე წამოიჭრა დიდება: ან შიხვების დიქტატურა და ხაყოველთაო მინიშა - ან იხევ ბრძოლა ერისა და ადამიანის თავისუფლებისათვის. სხვანაირათ, რომ ვთქვათ საქართველის ბედი კარზე მოაღვა ევროპას, როგორც ხაფრხე, აღმოსავლეთის ნაწილი უკვე ჩავარდა ამ ბელში და სრულიად ბუნებრივათ იფეთქა მოძრაობამ ამ ახალი დამმინებელი ძალის - მოხვების ფოვლიცხარული დიქტატურის წინააღმდეგ. ბრძოლა ირ ბანაკს შორის გადაიქცა ბრძოლათ ერთნულ თავისუფლებისათვის და მშვიდობიანობის განვიითარებისათვის. ჩვენი ხაკოთი, იხე როგორც ხაშტოთა ბანაკში მოქცეული დამყრობილი ერების ხაკოთი ვახდა ნაწილი ევროპიულ კულტურის და გაღაება ევროპის ერთა დამოუკიდებელ არხებობის ხაკოთს. ამით ქართულ ხაქმეს უფრო მკვიდრი და მკვიცი ხაფუძელი მიეცა, ვინემ წინეთ ქონდა. იხ ვახდა უფრო ხაიძელი და მეფი პერსპექტივების მქონე, მახ გამოურნლენ არა მხილელ თანამგებობის, არამედ ბუნებრივი მოკავშირენი იღეთ, ინფორმაციით და მდგომარეობით. ჩვენი ხაკოთი იხე, როგორც ხაკოთიხყველა დამყრობილი ერების, მკვილდა ამერიკა-ევროპის და სხვა თავისუფალ ქვეყანათა დღევანდელი ბრძოლის ცენტრში, როგორც მისი ირგანიული, ხახიოციხი განუყრელი ნაწილი.

იმი დღეს უხაშინელები უბედურება კაცობრიობისათვის, კულტურისათვის და განხაკოტრებით განადგურების ხაფრხება პაჭარა ერებისათვის; ამიფომ დღეს ამერიკა-ევროპის წინაშე დგახ ხაკოთი არა იარაღის ამუფყველების, არამედ ამ ხაშინელების თავიდან აცილების, ან იმის სრულიად გაუქმების.

მავრამ როვორ ვინდათ იმის გაუქმება, ან მისი ხაფრხის თავიდან აცილება ხანამ მხოვლი ხანძრის დანშთები ძალა-ფოვლიცხარული დიქტატურა მეფობს დღეამიწის მეექვსედი ნაწილბდე? კრემლის ფირანიული მოაერობა-აი მუდმივი ხაშინერება იმის მთელი კაცობრიობისათვის.

ამიფომაც რუხეთის პრობლება ხდგება დღეს, როგორც შირიგი აუცილებლათ გაღახაჭრელი ამოვანა მხოვლიის წინაშე. მიხგან თავდაცვა- ეხ ერთობა, მისი დიკვიღაცია, შიქილა- ეხ შიორება. მშვიდობიანობის ხაკოთს ხწყვეტხ მხილელ შიორე, ამიფომ არაა ხაკმარისი ევროპაში შემოჭრილ კომუნისტურ მოძრაობის იღური და პოლიტიკური ელიმინაცია, გარისყვა, ხაჭირი და აუცილებელია შიხვების შეიარაღებული ხელის შეწერება-მისთვის გამარჯვების ყოველი იმელის წარმოუვით, რაც შეიძლება მიღწეულ იქნეს მხოვლად ამერიკა-ევროპის კავშირის განმშვიცებით და გერთიანებით. თავის თავათ ეხ დიდი პრობლებაა და მოითხოვს დიდ კულტურულ და პოლიტიკურ მუშაობას.

კომუნისტში მხოვლითში მარფო რუხეთის რველიფიითი გამომწვეულ იღიუმებებს არ ემყარება, არამედ იმ კომპლექს ვეღერ ინხილექციონსა, რომელიც ძალდამრეობისა

და მუნიციპალიტეტების ელემენტებს შეიცავს, რომელთაგან წარმართავს კრემლი, ამ უკანახკენელ ხამწუაროდ ეხმარება და ახაზრღებხ ყველა წრეებზე და ფენებში ოვით ბურჟუაზიული თავმჯდომარეული ეკონომი პირივნილი ინჟინრელების მხიფღლი-ხაზოგა-ღოვნივ ინჟინრელების ხარჯზელ. მხივთვი მათ ახაღიხებხ , უქმნის იღუბლებ და მორევენიოთ ნღობახ თუიოთ მავრღება მათ ხამარღე უხარის და მხოფღოში კი ამუფებხ ჟურარხ , მფოთხ და გავუონარ არუღობა დაპირღაპირებახ და ხიძუღვიღხ. ევროპის ფღღრაგია , ამერიკახთან მინი პარმინიული თანამშროღობა და მფვიღე კავშირი, რომელიღ განხორღიღღების გზაზეა შეღღვარი , ჩუენი იღვლია, რაღგან იხეშახხურება ჩუენხ მიზანხ ხაზღვარხ უღებხ ხაპკოთა ღიქჟაფორუღ რეჟიმის იმპე-რიოღიხჟურ ექსპანსიოახ და ნიაღვახ უქმნის მის ღიკვიღღაღიახ.

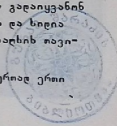
ამერიკის და ევროპის ღემოკრახიული და ხიღიაღური ძაღუბი, რომელიღიღ ღღებ გა-მღღიან ხაზოგაღღებრივ შემოქმეღღების ახპარღებჟ რევიღიღიური მოძრაოღის ფუხა-ღგმულ ღინამიურობიოთ -შეღღღიოთ და უნღა იკიხარონ იმ ღიღი მიხიის შეხრუღება, რუხეთი უნღა გახღებ იავიღუფაიი-უხ აუფიღებღღია და გარღაუღვადი... აქაღ ხა-ქაროღღღის იხე, რიგორღ ყველა ხაპკოთა კავშირში ძაღით მიხვეღრიღ ურღბიხა-თვის იხხნება გზა განთავიხუფღღების.

ამ რიგად ხაერიოთორიხთ პრობღემა მიიხწრაფვის ღღებ იქიუენ, ხაღაღ ძეღს ინჟი-რეხი და მიძაღღის იმეღი ქაროღული ხაღხის, ხოღღიარობა ამ ინჟინრეუღუღის ამერ-იკა-უევროპის იხე და ხეღა თვისუფაღ ურღბის ამ ძირიოღღ მიხიიანთან ხრუღია და უღათარევენისთანა პაფარა ურისათვის , რომელიღ ღღებპოღიურ ხაღღღღიოთ ფარ-ღღღებშია ჩაქეღღიღი , არა თუ იმის ღაწყუბა, იმის მიღეღათ, ახ ხაბაბოთ გახღ-იმა, ან უღხი ხაღღღღიოთთან ხაქეღვი ხაიძარ კავშირღე ღამყარღებაღ კი ფიზი-კურ განაღღურღბის ხაფრახებ წარმოაღღგენხ.

ჩუენ ვახხაღებთ, რომ ვღგევაროთ ღამოუკიღღებელ ხაქაროღელიოთ გამომუშავებულ ურთხაღ მიღღებულ და განხხორღიღღებულ იღელიღიურ ნიაღვაღექრეენი ღრიოთ იყო არის და ღარჩება მშვიღობა, ურის და ხაღხის თავიხუფღუბა , რაღ ღღებ აღია-რღებღია მხიფღლი ღრიოთ. ამ ფამაღ ურის და ღემოკრახიის ხუვერენიოთა გაღაი-ქჟა მთელ ქვეყანაზე ყველა ხაღხის მოთხივნიღღბაღთ და მის ხაფუძვეღიოზე წარმო-ღებხ ყველა ღიღი თუ პაფარა ურის გაღაჯუფუბა.

ამ მხიფღლი ხავაღ გზიღან გამღღარია მხიღღ ურთი ღიღი ხახეღმწიფო-ხაპკიოები, ხაღაღ არ არხეღობიღღღ და არ არხეღობხ არღ ურის, არღ ხაღხის ხუვერენობა მხიღღ ხაბ. რუხეთის ხაზღვრღებში არ წარმოებხ არავითარი გაღაჯუფუბა, არა-ვიოთარი რეფორმა ამ ახაღ გზაზე გაღახახეღული და მით უოთიღება, ეპირღაპირება კაღობრიოღის გივიღიზაფიის თანამეღღრევე მხეღღღობახ. ხავაღღებული და აუფიღღ-ბღღია ხაეავობრიო გივიღიზაფიის მთღიანობის შენახვა, ყველა მისი მოპირღა-პირი , მისი ღამღღღვეღღი წყობიღღების მიშღა და ხაერიოთ იხფირიღღ პრიღეღხი თავიხუფაღ აღამიანთა თანამშროღობა. მხიღღ თავიხუფაღ აღამიანთ შეუღღიათ შექმნან ნიკოთიური კუთიღღღობა, შექმნან ახაღი ხაზოგაღღება და გაღაიყვანონ კაღობრიობა ნამეღღი ღემოკრახიული ნიაღვაღღე. ამ გარღაქინხ გზა და ხიღია მხიღღღ ურთი ყვეღახათვის ხავაღღებული და მიხაღღღი :ურის და ხაღხის თავი-ხუფღებაღა ამ ხასიოთ ხაშინაი და ხავარუო პიღიფვიის წარმოღება.

ქაროღული ურისათვის, იხე რიგორღ ხეღა ღაწაგრღღ ურღბიხათვის ურთაღ ურთი

უხილავთ, ხაიმელი და ისტორიულად მოცემული ხმელებმა განთავისუფლების არის მხოვლითმოდემოკრატიის წინმხედლობა და გამარჯვება. მათი იმედი უნდა იყოს ჩვენი იმედიები მათი ბრძოლის გზა-ჩვენი გზა. მათთან ერთად და განუყრელად ამაშია ჩვენი ხსნა.

მოკლედ

მხოვლით იღლებახწყაელა 40- წლის თავი იაღვის ხედშეკრულებიხა.

ამაიოვამ და ხ. რუხეთმა კაინაწილეს ქვეყნიერება და დაწყევს იგი მათი ზეგავლენის ხეწროებათ, ხალაყ ყველა ერთბს ენიჭებოდათ უფლება თვითონ აერჩიათ ყოისმა მათი მარაულებიხა.ღებს ყველა ვხედავთ თუ როგორ გაიგო და ვა- მოიყენა მოსკოვმა მისი ზეგავლენა. მან გვაჩვენა მთლილ მისი ერთი უნარი და- პერობა ქვეყნების და ბიძება მთლილ ერთი თავისუფლების, რომ გამთოქვან აღფრ- თოვანება დამპყრობელთა მიმმრთ.

მხოვლით ემზადება იღლებახწყაელის პეღინსვის ხედშეკრულების მეათე წლის თავი. მოსკოვმაც ხელი მოაწერა ამ ხედშეკრულებას და აღუთქვა ქვეყნიერებას, ამსილი- შერი პაყიყვემუღობა თავისუფლებიხადმი, დაგვა და უბრუნვედ ყოფა აღამიანის უფლებების. მან ამ შეიარხმების დამცველსი მის, ყვეღარი გუღაგებშილ გამოკეჯა.

ამერიკის პრეზიდენჯ რ. რუგანმა თავის ხალი და მიგნებული შიღიჯიკით ამსილა კრემლის ბრახვეუბი და განაგხაღა: "ჩვენ არ შეგვიძლია გამოვინჩინოთ პახიერობა რიღებაყ თავისუფლება ზღყა შემორჯყმულია კომუნისმისი, ჩვენ არ შეგვიძლიან მიღს- აყვოთ იხისი კინი იბრძვიან თავისუფლებიხათვის, უხაა ჩვენი მოვალეობი"-ო. ამ რიკად ამერიკა რჩება ერღგული ამერიკის თა-ის დეღარაიგის მამის ჟომას ჯეფერსონის, რომელმაც განაგხაღა: "მე ყოიგი მაქვს დაღებული დეოის ხაკურახბე- ველთან, რომ აღამიანის გონებამე ჟირანთის ნეღისამებრ გამოვღინების ძვერი კო- ქნები მარაღო". მოსკოვი კი რჩება რუხ კარამშინისი ერთგული, რომელიღ აიბრძბს: "რუხეთის ჟაქვოვა შეიძლება შეიგვადის, მაგრამ მისი შიღიჯიკური მანათობელი ვარსკვლავი უევეღი და ურყვია, ბაღონობა, ბრძახებღობა, ვამგებღობა და და- მორჩიღება ხაყარისი".

La Géorgie

19 18

L^A proclamation d'indépendance qui promettait à la Géorgie un avenir de progrès dans la liberté et la justice sociale.

Le gouvernement soviétique reconut l'indépendance de la Géorgie et s'engagea à la respecter, quitte à violer sa parole et à faire envahir le pays par l'armée rouge qui imposa de vive force le régime communiste.

19 21

L^A Géorgie lutte

sans merci, sans relâche contre ceux qui tentent de l'asservir... Et ils furent nombreux.

Le peuple géorgien est certainement l'un des plus anciens d'Europe. Lorsque les Géorgiens vinrent au Caucase, il y a plus de vingt-cinq siècles, ils formaient déjà ce que nous appelons une nation : ils parlaient la même langue, adoraient les mêmes dieux et pensaient selon des démarques identiques ; ils avaient la même structure politique, la démocratie guerrière, et surtout ils combattaient les mêmes ennemis. Mais le peuple géorgien fut définitivement et totalement voué à

la liberté lorsque le christianisme devint sa religion officielle, au ^{IV} siècle.

Dès lors, la Géorgie entre dans un combat acharné pour la défense de sa liberté, combat qui n'a pas cessé, même en 1958. Pendant quinze siècles, elle fut en guerre contre des envahisseurs qui menaçaient trois biens qu'elle n'accepta jamais de leur donner : la liberté de la pensée et de la foi, l'indépendance nationale, le respect de la personne humaine. Car pendant quinze siècles, ses envahisseurs, quels qu'ils fussent, poursuivaient le même but avec les mêmes méthodes : occuper le sol géorgien et en faire une province. Faire disparaître la foi chrétienne et imposer une religion étrangère aux Géorgiens. Enfin arracher à la Géorgie ses forces vives, emmener en esclavage des dizaines et des dizaines de milliers d'hommes, étouffer la notion d'individu. Ces trois entreprises, le peuple géorgien ne les toléra jamais, quels que fussent les envahisseurs.

Jusqu'au ^{XI} siècle, ses ennemis les plus acharnés furent les Perses, qui conquièrent la Géorgie orientale et tentèrent d'imposer le mazdéisme, et les Arabes, avec le religion musulmane. Les uns et les autres détruisirent, massacrèrent et déportèrent inlassablement. Mais tout aussi inlassablement, le peuple géorgien résista et il ne fut jamais totalement asservi. Au contraire, ce combat farouche mené pendant des siècles fit plus que raffermir l'unité nationale : il conféra à l'indépendance nationale et à la liberté humaine une valeur plus que précieuse. Il en fit une passion dont ne cessera plus jamais de brûler le peuple géorgien.

Enfin, après l'impulsion donnée par le roi David le Restaurateur, le ^{XII} siècle vit se réaliser toutes ses aspirations : sous le règne de la reine Tamar, la Géorgie est une grande puissance ; ses frontières s'étendent de la mer Noire à la mer Caspienne, et du Caucase à Trébizonde ; sa population s'élève à 8 millions d'habitants, son armée est puissante ; la culture s'épanouit, la prospérité s'installe, c'est ce que les Géorgiens appellent l'âge d'or.

Mais tout cela est détruit quand les Mongols déferlent sur tout le Caucase et réduisent en cendres des siècles de culture. Et pendant six siècles, la Géorgie lutte à nouveau, dans le sang et la torture, contre les Perses, contre les Turcs. Elle défend sa foi, sa liberté, son sol. Parfois, elle est sur le point de triompher, mais la masse et la cruauté de ses envahisseurs l'en empêchent. Néanmoins, le peuple géorgien n'a encore jamais été complètement asservi.

A

Ces siècles de lutte ont mis en évidence une sorte de loi d'attraction : la terre de la liberté agit comme un aimant sur les peuples qui sont eux-mêmes soumis à un despotisme. La Géorgie libre attire les violences des shah, des khan mongols, des sultans. Un despote ne peut vivre tranquille à côté d'un peuple libre, donc la liberté fut est une perpétuelle injure. Il en sera ainsi avec la Russie.

Pendant des siècles, la Géorgie fut l'avant-poste de la chrétienté aux confins de l'Europe et de l'Asie. Epuisée, elle se tourna vers un grand peuple orthodoxe : la Russie. Le roi Héréklé et Catherine II signèrent un traité d'alliance et de protection. Mais l'impérialisme du régime tsariste poussa la Russie à violer ses engagements ; au début du ^{XIX} siècle, l'armée russe envahit la Géorgie et l'occupa bientôt entièrement. La Géorgie devint une province russe, la russification fut lui appliquée sans merci. L'Eglise géorgienne elle-même fut décapiotée et soumise à l'Eglise russe.

Mais le réflexe de liberté et d'indépendance du peuple géorgien ne cessa de s'exprimer, sous une forme ou une autre. D'abord par de nombreux insurrections, réprimées dans le sang par l'armée russe, mais inlassablement recommencées. Dans les années 60 et au-delà, la conscience nationale trouve une expression violente dans la littérature et le journalisme. Les penseurs et les poètes géorgiens incarnent l'espoir indéfectible du peuple en sa liberté ; une liberté totale, qui délivre le sol national, mais aussi l'homme. Une lutte sourde mais passionnée dura jusqu'en 1918 : le 28 mai, la Géorgie reprend son indépendance et élit une Assemblée Constituante.

A

Le peuple géorgien entreprend alors de restaurer sa liberté, de donner forme à son indépendance, de réaliser la nation. Porté au pouvoir par un immense déferlement populaire, le gouvernement socialiste de Noé Jordania édifie une démocratie politique qui, au témoignage de hautes personnalités étrangères hautement qualifiées, resta un modèle pour le monde libre. La réforme agraire, par exemple, fut une éclatante réussite. La répartition des terres faite par le gouvernement national fut tellement adoptée par la population que le régime soviétique fut contraint de la conserver plusieurs années.

La dictature du Kremlin ne pouvait tolérer cet oasis de liberté qui était comme un affront pour son régime tyrannique. Et la Russie soviétique perpétra à son tour la forfaiture des autocrates tsaristes. Au moment même où le gouvernement de la R.S.F.S.R. signait un traité de paix avec la Géorgie et reconnaissait son indépendance, il préparait secrètement son invasion.

En 1921, l'armée rouge, sans déclaration de guerre, ataquait le peuple géorgien sur quatre fronts à la fois. Pendant des semaines, des détachements géorgiens combattaient avec acharnement le gigantesque envahisseur. Mais l'héroïque petit peuple est écrasé par la masse des bolchevistes. Cette trahison doit rester présente à la mémoire de tous les peuples libres : depuis lors, l'U.R.S.S. a signé et violé d'innombrables traités. La signature et la violation du traité avec la Géorgie est la première forfaiture de cette longue liste et en constitue le modèle, valable pour Staline

Pourtant, la nation géorgienne n'est pas morte. Le monde libre s'indigne et rend honneur au peuple assassiné. Déjà, simplement par sa conduite, le peuple géorgien a une place héroïque parmi les martyrs de la liberté. Mais l'indignation a encore une autre source : le déni de justice dont se rend coupable la R.S.F.S.R. la conquête d'une nation libre reconquise dans le monde entier. Le caractère d'invasion militaire dans un but colonialiste, Radek lui-même le proclamait cyniquement en 1922 : « Nous avons procédé à l'occupation militaire de la Géorgie... La Russie a, elle aussi, besoin du pétrole, au même titre que la petite Géorgie. » Pourtant, la Géorgie avait été reconquise par le Conseil Suprême de l'Entente : la France, l'Angleterre, la Belgique, l'Italie, le Japon, en janvier 1921 ; ainsi que par de nombreuses autres puissances : Allemagne, Turquie, Pologne, etc. Ses légations étaient accréditées à Paris, Londres, Rome, Berlin, Moscou, etc. C'est donc une nation souveraine que venait d'anéantir la dictature bolchevique, malgré les protestations des peuples libres. Force resta au brutal fait accompli. Les communistes installèrent leur appareil de mort et d'aliénation humaine en Géorgie.

Mais la véritable tentative de destruction de la nation géorgienne ne faisaît que commencer avec la victoire militaire des Rouges. Et c'est cela la vraie guerre des tyrans contre un peuple captif : tantôt cyniquement, tantôt insidieusement, ils détruisent tout ce qui donne à un peuple ses raisons de vivre. Leur première victime, c'est l'indépendance nationale. Dans ce domaine, l'action du Kremlin est totalement hypocrite : en théorie, la Géorgie forme la « République fédérée de Géorgie » ; en fait, elle est aussi dépendante que sous le despotisme des tsars. Parfois, la tactique du Kremlin trouve un moyen encore plus perfide pour mieux se saisir de la conscience nationale : il favorise les cultures allogènes, tentant ainsi d'abuser le peuple sur son indépendance apparente.

Cette notion d'indépendance est totalement inconciliable avec le système communiste : elle doit donc disparaître, non seulement comme fait, mais aussi comme aspiration, et c'est en quoi l'action négative de la dictature soviétique est insupportable pour un esprit libre : l'U.R.S.S. ne se contente pas de conquérir par la force et d'annexer les pays libres à ses limites. Il faut qu'elle arrache de l'âme de ses victimes l'idée même de la liberté nationale. Et pour cela, tous les moyens lui sont bons, la violence physique aussi bien que l'oppression intellectuelle. Evidemment, dans sa sinistre logique, le Kremlin y joint la destruction de toute liberté politique. C'est ainsi qu'il procéda en Géorgie comme ailleurs.

La liberté politique, morale et intellectuelle fut traquée sous toutes ses formes, et l'est encore. L'élite de l'intelligentsia géorgienne fut décapée, fusillée, déportée. Un régime policier prit place, et dès lors tous les hommes, toutes les femmes et jusqu'aux enfants vécurent dans la terreur et l'incertitude. La Géorgie est frappée dans sa chair : des milliers d'habitants sont déportés collectivement sous des latitudes lointaines. Dans le Caucase, des peuples entiers, les Tchétchènes par exemple, sont rayés de la carte. Des tribus entières disparaissent dans l'abîme du génocide. Ce qui est terrible, et qui devrait faire réfléchir les peuples libres, c'est que ces monstruosités ne sont pas accidentelles. Elles ne sont pas des solutions particulières apportées à des problèmes localisés. Au contraire, elles constituent la méthode fondamentale du colonialisme soviétique.

▲

La méthode appliquée à la Géorgie l'a été ailleurs aussi, et elle le sera encore si l'on n'y prend garde. L'idéologie qui sous-tend tous ces forfaites est facile à exprimer d'une image : l'U.R.S.S. conçoit le monde comme un camp de concentration gigantesque, les pays et les nations ne sont que les sections de ce camp. Les « idéologies » du Kremlin voient le problème ainsi : une partie de ces sections est organisée, c'est la partie du monde dominée par l'U.R.S.S. L'ensemble des pays libres, c'est la deuxième partie des sections du camp, qu'il reste à organiser. C'est à quoi s'emploie le Kremlin. Cette mentalité de géôlier commande tout chez les dirigeants soviétiques, ils pensent en directeurs de prison et non autrement.

C'est pourquoi ils se permettent des déplacements et des mélanges de peuples contre nature : pour eux, cela consiste simplement à faire passer les détenus d'un baraquement à un autre. C'est pourquoi ils procèdent à ces monstrueux exodes sans hésitation et sans scrupules. Ce sont des géôliers et ils méprisent la personne humaine. Car les hommes libres se demandent : mais pourquoi ? Pourquoi les Ukrainiens et les Russes en

Sibérie et au Caucase ? Le génocide n'est pas un fait isolé, il se rattache à un dessein bien plus vaste, un projet de dieu fou, qui fait frissonner l'homme normal lorsqu'il y songe profondément. Tous les crimes commis contre l'humanité par le Kremlin : les génocides, les destructions des nations libres, la mise à mort de la liberté politique, le mépris et l'écrasement de la dignité humaine, tout cela s'intègre à un crime plus grand encore. C'est une tentative pour faire disparaître l'homme tel que nous le connaissons, l'homme qui mêle son nom d'homme.

En retirant à l'homme son appartenance nationale, sa famille et sa liberté, le soi ou le rit et le droit de choisir, en dénationalisant les peuples et en dépersonnalisant les individus, les démolisseurs soviétiques cherchent à créer un être artificiel, un homme inhumain. Alors l'univers serait habité par un robot soviétique de série, plus mécanique encore qu'une machine, car on peut refaire une machine, un homme, non. Le crime contre l'humanité, le voilà. L'ennemi juré du Kremlin ce n'est pas un pays, un régime, une classe : c'est l'homme et sa dignité. Et lui des maniques de la géolite, c'est de tuer l'esprit avec la chair et de ravaler l'être humain plus bas que la machine, plus bas que l'animal. Car l'animal a au moins la liberté de ses appétits, les robots soviétiques même pas.

Cette conception régressive de l'homme nous menace tous. Et l'exemple, la leçon de la Géorgie martyre doit rester comme une obsession pour le monde libre. L'U.R.S.S. prétend apporter le paix aux peuples qu'elle asservit. En un sens, c'est vrai ; mais ce n'est même pas la « paix romane » qu'il s'agit ; c'est plutôt le genre de paix qu'Assurbanipal apportait, il y a plusieurs millénaires, aux peuples qu'il empalait ou enchaînait. C'est la paix des charniers et des bœufs. Mais il ne faut pas oublier que cette paix babylonienne régnait sur tout l'empire colonial soviétique, de l'Oder à la Corée. C'est cela que la martyre de la nation géorgienne ne cesse de clamer.

Mais le supplice du peuple géorgien n'est pas seulement une source d'indignation pour les hommes libres. La Géorgie est aussi un exemple pour le monde entier. Car cette entreprise délirante de l'U.R.S.S. a jusqu'ici échoué : elle meurtrit la chair du peuple géorgien, elle n'a pu asservir son esprit. Elle a enchaîné la nation géorgienne, mais non la passion nationale du peuple géorgien. Et c'est parce que l'U.R.S.S. a échoué que le sang a coulé sur son territoire, et qu'il coule à Tiflis et à Budapest. Car le peuple géorgien, un fois de plus, a repris sa lutte séculaire pour la liberté et l'indépendance.

Dès 1921, les Svètes montagnards se révoltèrent contre l'envahisseur ; en 1922, ce furent les Khevsoures ; et en 1924 tout le peuple géorgien se dressait les armes à la main : le sang coula, la Tchékha fit son œuvre et se surpassa. En 1930 et 1937, le sang du peuple martyr coula encore, les fusils de la dictature fumaient, fument toujours. Le peuple géorgien combat sans cesse, à chaque instant, partout. En 1956, six mois avant la vaillante Hongrie, le peuple de la capitale géorgienne tenta de secouer le joug, et la hache du bourreau se relève et s'abat, une fois de plus.

Pendant deux millénaires, la nation géorgienne a été un bastion de la liberté humaine symbolisée par le christianisme face aux idéologies totalitaires d'Asie et d'Orient. Aujourd'hui, elle se retrouve dans la même situation, elle continue à défendre la dignité de l'homme contre l'infréparable dictature babylonienne de l'empire colonial soviétique. A la pointe du combat pour la chrétienté, aujourd'hui à la tête du combat

pour la démocratie, le peuple géorgien est fidèle à sa vocation : la défense de la liberté et de la dignité humaines.

C'est pourquoi le 26 mai nous rappelle que l'antihumain est lâché sur le monde; il rappelle que la tentative de dénationalisation et de dépersonnalisation qui frappe la Géorgie est maintenant aux portes de l'Occident. Tant qu'existera un régime qui s'est donné pour but la destruction de la dignité humaine, la liberté ne sera qu'un mot. Et la nation géorgienne martyre est l'un des symboles de l'indépendance nationale et du respect de la personne humaine. Mais le peuple géorgien sait qu'il ne reste pas seul dans le combat de la liberté. Pendant des siècles, la Géorgie a lutté, isolée au bout de l'Europe, contre le despotisme. Mais aujourd'hui, contre le danger totalitaire qui menace tout le monde libre, la Géorgie n'est plus solitaire. D'abord, son combat est aussi celui de toutes les nations asservies de l'Empire soviétique : de la Pologne à la Mongolie, en passant par l'Ukraine et les peuples du Caucase, de l'Asie centrale, etc. Tous ces peuples

combattaient pour leur liberté, la liberté de tous et de chacun.

Nous espérons que ce combat sera aussi celui du peuple russe. La Russie est elle-même politiquement et socialement opprimée, moralement étouffée. Le peuple russe supporte, lui aussi, les lourdes conséquences du colonialisme soviétique. C'est pourquoi nous exprimons le vœu qu'au moment décisif, il secouera lui aussi son joug et, bien loin de soutenir la politique et le régime tyranniques de ses oppresseurs, choisira une voie compatible avec sa dignité nationale, réalisant la devise : combattre « pour notre liberté et votre liberté ». Ainsi s'intégrera-t-il, aux côtés des nations captives du Kremlin, aux forces qui forment le front mondial de la liberté.

Ce combat est celui du monde libre tout entier. A une époque où l'on parle tant du colonialisme, les grandes nations d'Occident n'oublieront pas que le plus perfide et le plus total des colonialismes menace, aux portes de l'Europe.

წავიდა და იხეორიას ჩაბარდა 1904 წელი. თქვენთვის მკვიდრი ხაქარაველითა
 თუ ამ ყურნაღს თქვენამდე მოღწევა უწერია ვუქრობო ხაინყრეხო იქნებოდა პაყო-
 ვნეშული მკიხველი, ძალიან მოკლე, გაკვრიო მოვახხენოი ზოგოროი ღირს "სახანი-
 შნავი ამბები წარხელი წლის ყოფა-ცხოვრებისა, რომელხაგ თქვენ ვიმადავენ და
 ხშირად არა ხიხროოი გადმოქცემენ, თუ რა ხლება მხივლიოშიღ.

ჩვენ არ შევხებოი თუ რა მოვლენებ ქონდა აღგილი გახულ წელს ხაბ. ვაპირშიღ
 რადგან თქვენ ჩვენზეღ უკეი იგიო მანღ ცხოვრებოი და თეოთონ განიღელი თქვენშიღ
 მომხდარ ვითარებანა და ცვლილებს.

გაყვით მხიღ თუ, როგორ დაახახიოთაწარხული წელი აქაურ პრეხამ: "არავითარი
 ცვლილებეი მოხუგო ხამყაროი, გარდა "ხაყვარელ ვოყონ" დაკრძალვა გამოიხი-
 ვებისა და წოთღ მოვლანზეღ ჯარებონ გაუთავებულ მწკრიოთა ამოიქრებული ზეღა,
 რომლებხაგ დენინის მოვბელიღ ბეღურებოიოი შემომხხდარნი ხიღვიხაგან ამბუ-
 ლნი შემინებული ხახეებოი მოხუგნი მართველნი დაპყრებენ. მოხკოველებიხათვის
 ვი, რომელთა დახწრება დაკრძალვაზე ხავადღებულია, ეხაა ნამღელი ქელები, რად-
 გან ამ დღეს მადამოეი უხვადაა მიმარაგებული ხაქინელი და გაუთავებელი კვლები
 ქრებოან."

თქვენთვის ვუქრობო უადრეხად ხაინყრეხოა შემღვიხავიოი: იყო თუ არა ხამჭო-
 ელებიხათვის 1984 წელი დაღებოი თუ უარყოფოი? - ჩვენ ვახხადებო, რომ იყო უა-
 დრეხად უარყოფოი. პირველყოღიხა მიხი ავჟორიყეფის ჟა ხამხედრო ძღევა-მოხიღო-
 შის მიშდა დაგეოი, შემღეა მიხი დენინურ - მქქიხხულ დიქჟროინის მომხიბღელი-
 შის დაპარგვა, როგორც მიხ ვგრულ წოღებულ ხაყელიყებშიღ და მოღიანად მოღ მხი-
 ვლიოშიღ.

წარხულმა წელმა ვერ მოუგანა კრებლის პაყოენებ ვერავითარი დამაწყნარებელი იმე-
 ლებო, უკვე შეხუთე წელიო იმი მიღის ავღანეთში და არ უჩანს დახახრული, იღუპე-
 ბა ათახიოიი ცეცხლითა და მახვილიო მშვიღობიანი მკხოვრებნი, ხაბ. რუხეხაგ
 ძალიან შვირად უჯიხ მადრიაღურად და უმანკო ახადგაზრდა ცოცხალი ძალის დღი
 მხხვერპლიო ეს ხრულიად უმიშნი იმი. რუხი ყვეღ ჩავარდნილი ჯარის კავებოი, რი-
 მღებოი ავღანელებმა გადახეც მვეიგარიას და ხხვა თავიხუთად ქვეყნებ მხხავღ
 დად გამოღიან ჟღელეულამიღ, პრეხამიღ და აგხადებენ: " ჩვენ გვარწმუნებდენ,
 რომ ავღანელები გვიწვევენ მათ დახადვად იმპერიადიხეგობიხაგან, ხახელიზრ
 ამერიკელებიხაგან. ჩვენ იქ ვერ ვნახუთ ვერც ერთი ამერიკელი ან ხხვაუგხი ძალე
 ჩვენ თავს ვეხმოდლიო და ვკლავლიო მშვიღობიან მცხოვრებო, ვაუპაყოვრებლიო და
 ვხკრეწლიო ჩვენ ხადიხე მოურად გაღეშიღ ოფიგეროთა შრძანებოი უმწეი ქაღებს, რად
 იწვევდა ბევრ ჩვენ ჯარის კავებშიღ, ხირგხვიღს ხინღისიხ ქეჯნახ. ხშირად აღგი-
 ღი ქონდა ჩვენს რიგებშიღ თეოიშკველიღობახ ნარკოყვიის ხმარებახ და რად მოავარ
 იარაღიო გადახვდა პარყიშანების მხარებულ, რომღებოი ხაარაკოი იზრძვიან და რი-
 მღებხაგ მხარშიღ უღგან არა მარყო განაწამებოი ავღანეოიხ მიხალეღობა, რომელთა
 ხახღვარიო ცეცხლს მიხეა ჩვენმა ჯარმა არამედ ააჯყა და დარაშმა ჩვენს წინა-
 ადღეაა მოღლი მხიღლიის მუხელმანობა. ეს იმი შეიღება გახღეს ჩვენ ხახავღაოიო"
 იუხახვო თუ რა გამომახიღს იწვევს მხიღლიოშიღ ეს ნამღელი გენოიღი ავღანელ

ერისა, ამის ხაუკეთიხი მავალითხი იძლევა " ორუ"- შილ 1984 წელშილ გამიწვანილი რზოლიუგია, რიშელმავ მიილი 119 ხახელმწიფთხი ხმა ღა მიუწოლემ ხაშ. რუხელთხი ავღანეთილან ღაუყონებლივ ჯარემთხი გაყვანახ. რეზილიუგითხი მხარი არ ღაუჭირა მხილელ ღლილ ყოყმანთხი შემღლე ხ. რ-თხი ხაწელიწებმა. აღხანიმწავთხი, რიშ 1983 წელხ ამავე რეზილიუგითხი მხარი ღაუჭირა მხილელ 83 ხახელმწიფთხი."

ეხლა კარი შვეღლი ღა გავიგოთ თუ რა ხელმა ეგრელ წილემულ ხაწელიწებშილ ანუ ხაშ. რუხეთთხი "უნწროს ქმებშილ"- ყვეღაშე ღლილ სიგიაღთხიწერი ხახელმწიფთხი აღმთხა- ვღეთ ეერიქთხი ხაშ. რუხეთთხი შემღლე გახღავთ პოღონეთი, ხაღღა მღგომარეთმა შე- იძღლება იოქვახ ართხი კაწახსწროფიული, პირველ ყოვღითხი არ ნახელი გაფიღვები ღა მოთხოვნიღებები მუშემთხი, რიშელივ ბვერგან ხთხხღინი შეყავებემთხი ღამთაფრღა. ამ მოძრაომახ ხელმძღვანელთხი მუშათა მიერ ღაარხებული იღეთხუღლი პრ. კავშირთხი რიშელივ თ მიღითწ წვერხ იოვღთხი ღა არ ხენთხი ხელიხუღღებთხი მიერ ღაარხებულ პროფ-კავშირხ, ამ მუშათა მიერ ღაარხებულ თავთხუღღ ორგანიზაციოხ ეწოღებთხი " ხოღღღარწთხიწები" რიშღთხი თანამოხბრე გახღა არამე თუ მიღითწაღ პოღონეთთხი ერი არამელ მოელი თავთხუღღი კაღგომრითმა ღა მთხ მეთაურხ ღეს ვაღწეახ ნოქმანღ კა- წივთხი - თანავრწმონთხი ღა მხარ ღაჭერიწთხი ნოქმღღთხი პრემთხი მთანიჭთხი. მღგომარეთმა კიღვე უფრო გაუარუხღა განხაუკოთრემთხი მღვღელ პოქვეღუქოხ მხეფერი მკვეღღ- ღღთხი შემღლე, რიშელივ მთწავან ხამ. თანამშრომღებმა რაღღღენუხ. ხაღღთხი რთხ- ხვამ ღა მოთხოვნამ ხელილ უფღება იძღღემული გახღა მკვეღღღემთხი ხახამართლოშიღ მიეგთხი, რიშღებმავ ხაჯარიღ აღითარუხ, რიშ ეხ ხაღღთხიწერი მკვეღღღება შემღლე ღა- ხახიღრემული გვამთხი მღწინარემთხი გაღღაღღება კვადთხი მთხახპომათ მათ უმაღღელი ორგანიღებთხი შრქმანემთხი შეახრუღეს. პოღონეთი ვერიახოღეს ვერ იწინაღ ხაშ. რუხეთ- თთხი მიერ ძალილ მთხვეულ კომუნიხსწერ რეფიშხ ღე მთხ მთხკოვთხი ვახაღღაღ გახღღმახ ვერ ივიწყებხ რუხეთთხი მიერ პოღონეთთხი რავგრახ ღა წამებახ, ვერ ივიწყებხ მიერე ითხ ღღთხი ღღ-წუხ მქვერღ მთხ ხამაყო იფიღრემთხი თახსოზთხი კაწღთხი ღახვერე ღღთხი ღა ხარქირღღ გათხრიღ ერთ ორმომღღ რეფარახ, რიშელივ ღამწვიღღთხი წიოელი ღღთხიწავღრთხი შრქმანემთხი აღხრუღღა. კრემღთხი პოღოღღავა ღა ხაშოგაღღო მთხი ქიღვეთხი იწვევხ უღრუხ ხიძღღვიღღ "უფროთხი მთხხაღღთხი" ღა მკვერთრღღ აღრმავებხ ანწი რუხელ მოძრაომახ.

პოღონეთი ვარმავთხი პაქიწთხი ბერუთავანთხი, რიშელივ ხღღმა ხეღეგომთხი, ხაეჭვი ღა- ხაყრღღთხი ძალილ, ეხ მღგომარეთმა აფიქრემთხი მთხკოვხ, რაღღგან იხ უქმნთხი მთხ ხწრავღღთხი ღა ხამხღღერი ხიძღღერიღ ღღ ღაბრკოღღებუხ.

არა ნაკღემ აწუხებხ მთხკოვხ აღმთხავღეთ გერმანიოთხი ხელმძღვანელ პინეკერიო ღა ბუღღგარეთთხი მოავრთხი თავჯღღმართხი ყოვკოვთხი გახეირწემთხი ხერიღღი ღახა- ვღღთშიღ ღა ამ ხახელმწიფთხი მეთაურემთხიან პირაღღ კონწაქიწემთხი ღამყარემთხი ღა მიღღაპარაკემთხი მთწნოთ, რახხაკერიწვეღღა მთხკოვმა მთხ რუხელი აწკაზოთხი უპახუხა ღა მგზავრთხი მთხიძაღღა. მთხკოვი განხაუკოთრემული ეჭვითთხი შეპყროღღელი პინეკე- რთხიხაღღთხი, რაღღგან იხ გემანთხი გრწმონხ ღა მთმთხ, რიშ "ამხანავი" პინეკერი ოღწემთხი გერმანიოთხი გავრთოანემთხი, რახხაღ კრემღი არახოღეს არ ღაუშვეუხ, რა- ღგან იხ ხახიკვიღღღ ღახვარხ რახხემთხი მთხ პეგემთხიან ღა იმპერიოღღთხიწერი ექსპა- ნთხიან. თვით პაწარა რემთხიამავ კი ღაუწყო ურწიმა მთხ ღღღ მრთხხანე ბაწონხ მან ნება არ ღართ ღა უარი უთხრა მთხკოვხ, მთხ წერიღღღრითაშე კარმავთხი პაქიწთხი

+ "ორუ"-ში მღღთხი 152 ხახელმწიფთხი.

შემაჯავლ ხაზელმწიფოებს , რომლის წევრი თვითონაცაა ყოველ წლიურ სამხედრო მა-
ნევრების ჩაყარებაზე. მიხვოვმა ეს მწარე აზივ გადააღაპა და ერთი ხაპრიტყესყო
სიყვავავ არ ამოღოა.

ესლა ვალავხელთ აზიაშილ მღებარე ერთ მილიარლიან მგხოვრებ კომუნისტურ ჩინოის
მის ევოლიუციას და თოქოხ იდეოლოგიურათ ხაპ. რუხეთის ერთ შორწმენე ერს.
ჩინეთშილ ხღება ჩინური ამბებოი, ის კაფევირიულათ მოიხოვს და ყყენებ მისკოვს
დაახლოებინათოვის , რომელივ ჩინეთში კარგათ იცის კრემლის სახიოცხლი ინტერესია
შემღევ მჭვირე და ურყევ ხაპ. რუხეთისათვის ყოველ მიუღებელ პირობებხ: 1^ა დაე-
ყონებლივ ერთ მილიონიან რესის ჯარის მოხხნას ჩინეთის ხაპღერების ვახწერივ,
2^ა ყველა აფრომირ ბომბების და მისიღების ევაუთაციას ჩინეთშილ დამიზნებელს,
3^ა დაუყონებლივ შეწყვეტა კომუნისტური ვიეჭმანის შეიარაღებისა და მანჭვირადურ
დახმარებისა, 4^ა ავღანეთიდან დაუყონებლივ ხაპჭოთა ჯარების ვაყვანა.
ჩინეთი შინ დააღვა ვამბულე დიშვარლიშაფიის გზახ, რამავ დიდათ აამაღლა მისახლე-
ობის ნოთოერი კუთიღლეობა, აქედან ვი ამ ევანახენების მხარ დაჭერა და კმაყო-
ყიღება. მათ მისი დოქტრინა მივირყებღელია , დარჩა მხავლ მისი ერთად ერთი აფლე-
ბული ძეგლი პეკინშილ მისი მუედლე ვი ეს ერთ ღრის ჩინეთის უგვირგვინო იპვირა-
ტრიგო ხამუდამოი გიხემრე ვამპრეყეხ. ჩინეთი ღღეს უფრო ამერიკახსა და იაპონიას
უახლოვღება, მათ ჭხნიღოვანს ხწავლიშხ და ხელს უწყობს მათი კაპიცილის ჩინეთში
დამანღებახ, რავ მისკოვს უხათოთ აღლეუებს , წნევახ უწევს და აღარ ამიღებს.
მისკოვმა იაპონიისკენავ იზრუნა პირი, რომელიმავ მისი ჭხნიკური მიღწევებოთ
მხოღლი ბაზარზე ბევრ დარგშილ პირველი აღვლი დოჭირა, აქავ დამარგებბა ვანი-
ღადა მისკოვმა, იაპონიამ მახ მოხხოვა ჯერ მისი კუთვნილი კუნძულების დარზნებ
რომელივ მისკოვმა მოიოვისა მეორე იძის ღრის და შემღევ შეთანხმებბა-დაახლოებბავე
დაპარაკო. ამახ დაემავლა ხაპ. რუხეთის ხაუბელური მის მოქიშვე ამერიკაშილ პრე-
ზიდენტ რეგანის მეორეო ჭრიუშეადური არჩევა, რამავ მისკოვი კიღევ უფრო ვაამარ-
ტოვა და მისი პოლიტიკური, პორალური და ხამხელერი ძლიერება მიმადა და დაახუხვა.
პრ. რეგანის ხად მიგნებულ ვამბულე მავარ პოლიტიკამ უხათოთ ვახყეხა და ჩაავი-
ქრა მისკოვი და აი როვირ? ხაპ. რუხეთმა დიდი სმაურით ევროპის შესამინებღათ
მოხათოვათ და მის მხარეზე ვადახაყვანათ აღმოსავლეთ გერმანიის ჭვირტორიაშელ
ძლიერი აფრომირი რაკეტები და მისიღები ვანაღავა, რომელივ ყველა ევროპის ქად-
ქებხ დაუმიზნა. ამ ბქლოთ კრემლი მუქარით ეუბნეოდა ევროპახ თქვენ დარჩით მარტო
მარტოლამერიკახს შიშიო ფიღანჯის ქარები კაუღავა და აბა ვამბელხს რამეო. ამერიკამ
ევროპის დახახუღათ მიგმული სიყყვა არგახყეხა და, რომ იყყვიან არგ ავივა არგ
ავხელიათ , სპახუხეთი მოიჭანა დაბღავა, დახავღეთ გერმანიამიღ, ინგლისშიღ, დანი-
ამიღ და სვა ეროპის ქვეყნებშიღ უფრო ძლიერი მისიღები , აფრომირი შერინავი
ბომბები გნიბიღი*პერმინგის* ბომბების სახელით ვახყენახ, დამუხვა და ამ დიდი
ხამხედრო ხაჭურველით მიმანში ამოიღო მისკოვი და ყველა მხხვიდი მრეწველიობის
ქადქები თუ ხამხედრო ძადების ვანღავების აღვიღები, ჩვენდა ხაუბელურიო ახახუ-
ღებენ თბილის, ბათუმხ და ბაქოხ, აი კიღევ ერთი ხაჩუქარი უფროსი მისი ქესპა-
ნსიური ვაუშამღრობის პოლიტიკიახ.

ამერიკოის პრეზიდენტმა რეგანმა ამავე ღრის ბეიმერათ ვანაღხადა სიღიღარობა, თა-

ნამთავრობა, ინტერესთა ერთიანობა, ხილადარული პასუხის მკვეთლობა, ერთიანი თავდადება და დახმობა, ამერიკის თავდაცვის სამსახური ევროპაშიღ ძველი. მოხუცი რახავერელია ხახვად დარჩა ვაშინგტონის ახუი ხნრავ-ხაპახუხი მოდო-ღნუღ დარყმოი, მიხი **აშშ**არყვანული ქალიღი დახაღღოშიღ მიწყობიღ რამდენიმე კრემლის ინციგაფიოთ მიწვეულ უშინშენელი ხაპრიყვხუმიღინგეპროღღამთავრღა და რიღღღღის წყაღღი დღიღა. **აღარ**გ კუბაა მადღიერი მიხი პროყექტორის, კუნძულ გრენა-ღღღღ, რომ რეგანმა 48 ხაოშიღ გამოყარა კუბანელი **"მუშემი"** მოხუციის დავა-ღღღღი ხამხედრო ბაღღღღ, რომ ამენღღღღ. არგ ერთი ხაპრიყვხუი გულ ხმიერი ხი-ყვღა და ნამიჯი კახყროხ ხაფუქღღღღიღი დაფვიხაოჯიხ. ღღღღ იქ არგ ერთი ამერი-კული ჯარის კაღი ბარ არიხ, იქ მოხღა ნაღღღღი თავიხუფაღი არჩევებეღი ღღ ამ პაღღღღ კუნძუღის მოხახღღღღა გახღა ნამღღღი თავიხაოჯიხ ბაყრო-პაყრონიღ.

მოხუციის ხიწემემ ყვეღა გააკვეღა, კუბა მუერარყიოღი გიბზუღა, რაგრამ ამბო-ღენ მოხუკოღა კომპანხაღიხი ხახიო მაყერიადღერი დახმარუბა გაუღღღღღ. მოხუციის ღღა მიხი ხგრაყეღიღა, ხამხედრო უპირაყვხიბობა ფღღღღღა, განხაყორობიო მიხ აფი-ქრემბ ღაშღღღღი ეღექტრო-მაგნეფიოერი კოხმიოერი იარაღღღი და პრ. რეგანის ხაჯა-როღ განგხაღღღიხ აქმა, ამერიკის ხაშაერი ხიჯრგის ჯაღმნიანი ფარ-კვადის შემო-ვღღა, რიღღღღი გაუღღღღ, ხეღღღღღღღღი უღღღღღი ჯღბიოი იქნეღა ყოველ გვარ აფიოერი თუ კლახიკური ბიბბეღიხაოჯიხ, ამახთანავე პრ. რეგანმა მუხთავაღა მოხუკიხ ამ ეგრე წოღღღღღ ვარხვეღღღა ხიჯრეღღი იბშე მოღაპარავეღა, მხოლოე ხაქმე იბამიღღა, რომ ყვეღა კომირეღი ამერიკის ხეღღღღა ამ მოღაპარავეღის ღროხ და წამყვანი როღღი მახ ენიჭეღა, ხწორღე ამიღღღა, რომ ხაბ. რუხეთის წარმიბაღღღღი **"კაგი, რიბელიო არახოღღღღი იღინიხ"**ახე მუარქვეხ პაყოე გემულ ხაბ. რუხეთის ხაგარო ხაქმეოთა მიხიხყრ, ღღღღ ახე მოქარავეღი და ხაამერი ენიო ეხაუბრეღა ვაშინგტონის წარმიბაღღღღელ მიხ კოღეგახ პაფიოეღემუღ ბაყრო მღღღი ეენევაშიღ.

ღღი დაწვიღი განიღღა ხაბ. რუხეთმა ინღირა განღიხ ინღოეთისპრემიერმინი-ხყროხ მკვეღღღიოთ, ამ ქაღღაყრობმა ფაროთ გაღღი ინღოეთის კარეღი მოხუკიხ და მახთან **"მეგობრობის და თანამშრომლობის"** ხეღღღღღღღღა დახღღ. მათი პოღიოეკური კავშირი ინღოეთს და განხაყორობიო რუხეთს ღღე კომირეღს აძღღღღა რიღღღ-პაკი-ხყრონიღ წინააღღღღღ და აგრეოვე ამერიკახა და მოღინაღ დახავეღოთის წინააღღღღღ ინღოეთი არიხ ამავე ღროხ პირეღი კოღენყი ხაბ. რუხეთის, ეს უკანახკენი არიხ ინღოეთის მუიარაღღღღი მიმარაგეღღღი და მიმწოღღღღი. აი იბპერაფროგახ (ახე ელხღღღღღ. ინღრა განღის) **"მეშკვიღღღღ ღღღღღღღი პირეღი მიხიხყრი ინღოეთიხა უფრო ინგღის ამერიკიხავეღ იჭერხ თვადღ, რაღ მიშის შარხა ხეღღღ მოხუკიხ, რიღ-ეოთი, პაკიხგანი და ანაღი ხაქმონეღი ღღღღღღღ რაღ მუიძღღღა ახიამუენონ, დაუ-ახლოვეღენ, გაუხხინან ხეღღღღღღი კრეღიყვღი და მიაწოღღენ ხერხათ ხანოვავე და უკოუეხი იბიადიღ, ერთი ხიყყოთ ამ ახადგაზრღა ჯარ კოღეღ გამოუხღღღ ღღი ინღოეთის მაროვეღი რაღ არ უნღა დაუჯღღღ მოხუკიხ რამოამირონ მათ მარეღღღ. გაღმოიყვარონ და მიხი პრივილეფიოერი მოკავშირეღი გახღღენ. ხაბ. რუხეთიხაოჯიხ ამ კავშირის რამღა იქნეღა პოღიოეკური კაყახწოროღა, კრახი, დაღღღღღღი მღღღ-გეღიოთ, ეკონომიკური კი განაქარ-გამანაღღღღღღღი მუიღახ მიღიოიხიან კოღენყის ინღოეთის პრემიერ მიხიხყრი მუიღიღა ინღირა განღის**

დაკარგვიო. ამ მოკლე წერილით პატივცემული მკითხველი ჩვენი მიზანი იყო გამოგვეჩრა პატივად განჯარა იმ გაუვად ხქელ კელდშილ, რომელიც თქვენსა და ჩვენს შორის ამართეს ჩვენი ხამშობის დამპყრობელებმა და ამფანჯრიდან ხომარდის მექი შემოგვეშვა რათა გვენობებია თქვენთვის ხათყენ მიექანება თავისუფალი კალიბრობადა მას მოსკოვი ვერ დომინებს. თავისუფალ მსოფლიოს ძლიერი ბორბალი მშვილბობანიბისაკენ ბრუნავს, მას მხილელ მოსკოვი უთიშება, მაგრამ ამერიკა ევროპის მჭვივე ურყევი პოლიტიკა მასხვ გადაბავს ამ ბორბალს, მართალია ჯერჯერობით არძელი ხაბელით, რომელიც თანდათან ყველ დღურათ მოკლდება. დრო რაყ: მით ფართოდ გავლებს კარგებს ნ. მღვილ ხავაგობრიო მშვილბობანიბას, ერთა თავისუფლებ: აღამიანის თავისუფლებას და ბოლის მიკვებს კრემლის ბაგონობას, კალიბრობის ხაკეოთდღეოთ. არ დავივიწყოთ არახილეს, რომ ჩვენი ბედმავი ხამშობლო, ჩვენი ძაძიო მისილი დელები, დანჯ დავაპრუნელი ჭმუნელი მუპყრობილი დეხას გხარე გრემლით ხგირიან ხამას ხამოგდა ათათათ შინ მოუხუდევი ვაყვასეს, რმელთა დელუვამ დაობდა და დიდი ხნით უკან დააქანა ხაქაროდელო. არ დავივიწყოთ არახილეს, რომ ჩვენთვის უესი ძადახ არ წაერთმია დამოუკიდებლობა ჩვენ ეს უხაბღერი, უბელი უკუდმართი უბელურება თავს არ დავვაგყდებოდა და დვილიბდელი იმ გაუგინარ წითელ ჭურის, რომელიც წლები განმავლიბამი მეფობს ჩვენს ბედკრულ ხაქაროგვიანო ხაქაროველიბილ, რომლის მხხვერმინი გახლენ ათახიბიო უღანამაელი აღამიანებო. ჭანურჩველად ხქეხისა და ახაკისა. ჩვენი მრწამსი და დომუნჯია: წინ ხელა და გამარჯვება ვინც მარდალ და არა გბოერად ხაქმობს მშვილბობანიბისათვის, ეს უმაღლესი და მურყეველი გრძნობა უნდა დაუფლოს ყველა აღამიანის გრძნობას.

დევან ვალავა.

დღიდან ხაქაროველის დავყრობისა ბოლმევიკები ხწერდენ და ამჭვიოებდენ, რომ ხაქაროველის დავყრობა კი არ მომხდარა რუსეთის მიერ, არამედ "მენმევიკურ იმპ: რიადისხურ-კა: ზღაღისხური ნოე ყორდანიას მოაერობა ხალხმა ვააქევა, რომლის რახამარცხებლით ქაროველმა ერთა სომართა მის უფროს ძმას, რომელმაც მიიღო ქაროველი ერის თოვნა და მას მარდალაც ქმური დახმარება გაუწია"-ო.

ეს ზღაპარი რახაკვირუელია ხაქაროველიბილ არავის არ ხჯერიდა. ამის დახამჭვილბოთ მოგუგავს დოკუმენტი დანერილი -6- დეკემბერს 1921წელს მოსკოვილ ხაქაროველის ძილდაგვი შეიღის (როგორც მას შეარქვა ქაროველმა ხალხმა) ფილიპე მახარამის, რომელიც მოსკოვის წითელ ჯარგებს შემოეძღვა ჩვენშილ და გახდა "ხაქაროველის ჟღ. რეხპუმლითის რეკომის პირველ თავჯლომარულ :

ამ დოკუმენტს თქვენ, რახაკვრელია ვიმბაღვი, და ამიგომიავ ვათავებთ თქვენთვის განახნობათ, ემიგრაციისათვის კი გახახსენებლით, ეს უკანახსენელი მას დიდი ხანია იგნობს.

რედაქცია.

პირთი სარღუმლო მოხსენაჲის გავო.

ქვემო ვებუდეთ ფ. მახარაძის მოხსენებას აგს. კარგარტისადმი.

თავისთავთ ეს არის დაქირავებული, ერთ-გული ვის მოხსენება თავის მისსანე მტარანებელის წინაშე. ეს არის თავის მართლება სესტი მოსამსახურის, რომელმაც დავალება სწრაფთ და სისწრაით ვერ ასრულა, მატონს ვერ ასაშოვნა, დაბოლოს ეს არის დაბეზლება და განქიკა თავის უფრო მოხერხებული მეტრკის. ერთი სიტყვით მანში თავმოერთილია ყველა ის, რაც დაქირავებულ მოღვატეს და დაუთმუილებულ შინამუტრ თავმოყვარებობს ახასიათებს.

ესაღია ამ თვისებათა გამო ის, ვერ გახდებოდა მინდამბოქ ჭენი გუთადლების ღირსი.

მაგრამ მესხი არის კიდევ ერთი რამ. განაწინებელი და დაწინებელი მონა ერთნაირის, გასაგები გულახდილობით მოგვიხიბრობს იმას, თუ რა დაავალეს მთი ბატონებმა მოსკოვიდან საქართველოს შესახებ, რა ვააკეთეს მათ, და რატომ არ მიეცა ნაღდიტებ: მთი ნამუშევარს. ეგულა ეს კი შეეთი საჯარადებობა, რადგან ფარდის ბღის იმას, რაზედაც დეკუმე დაობდნ ბოლშევიკური აღერები ვერიაში, და რასაც აწროსინებენ საქართველოს თუ ვერიაის მოსჯიდელ კომუნისტურ პიუის კაღმოსნები.

რას ამბობს ეს დოკუმენტი?

ქართველთა იმას, რომ კომუნისტებს გადაწვეტილი ქონდათ საქართველოს დაქარბა და მისი შეუტოება რუსეთთან. რომ ამ მიზნით იქნა მოწოდებლი შემოსევა წითელი ჯარის, და დანტრევა დემოკრატული რესპუბლიკის. ამ დოკუმენტთან ჭენ ვეკობილობთ, რომ ქართველ კომუნისტებს დანართი დამოუკიდებელ საქართველოზე იყო განზრახ შემოხელი მატარებობა, მაღლის თულის ასახვეათ და მათი გულის მოსაგებათ. ამოვიჩინეთ, რომ დავა სწრაფებდა ნამდვილთ მთი შირის არადამოუკიდებლობის, არამედ მისი უფი დანაზარების საქართველოზე ვარშემო, რომ მიღატატებმა ვრის და მიღება იღლის სასიუღლის ყველა მათგანმა სიამოვნებით იყოსნები.

მაგრამ აქვე ირავეა მეორე გარემოებაც. ის, რომ ქართველ ვრის ამ დეიარს შეიღების საქმარტუთ ველის წადილი საშინლთ გაცურეთ.

მათი იგი სამი წლის დამოუკიდებელ არსებობობის განწაღობაში ისე საბუთიანთ აშოწამლულთა დამოუკიდებლობის ბატილებობთ, რომ მისი გგანტარება შეუძლებელია. ამას ამბობს თეთი ის, ვინც ყველაზე უკიდურესი და სასტიკი წინააღმდეგი იყო ამ დამოუკიდებლობის.

ვეტოი იძულებულია დაამოწმოს აგრეთვე, რომ კომუნისტებს არც ქართველთა ქონიათ რაიმე წიაღი ვასატოველოში; მთი შემოსევის ხანაში არც ქართველთა იაქიები განწდათ, არც ისეთი ცალკე წვეტილი მოეპოვებოდათ, რომ მართლობის წადილა შესძლებოდათ, რომ ამიტომ ისინი იძულებული გაბდნ აწადურ და ვარწარ ვუშუტებს და რინობდნ.

ვეტოი ვერ მალავს იმასაც, რომ მაღბმა მათი არც სიტყვა იწამა და არც საქმე, მთი ვეეტებს არ იწამა ის ამქარა მღუმობრუების და დამოუკიდებლობის გაუქმების შედეგ, რომელიც გამოიხატა ვაღბ არტყვების და დედერაკთის შექმნის საკითხში.

არ ვაწარბოდნ ბოლშევიკებს არც იმის იმედი, რომ მაღბი ვადარბოდების შედეგ მანქანებზედა მთი დეიტეკია-არბოვანდას. მაღბმა მთი წუტგი აქცია. და ის, რაც მთი მოიბოვეს იგი მხოლოდ საძღვალთ, მტრობა და წინააღმდეგობა ოკუპანტებისადმი. ეს ხალხი ერთიანთ ვიციუნთა ინკიორალიზმითი, დამოუკიდებლობის სუტეილთ და მისწრაფებითი.

თი ეს ენებლიეთი მოწმობა ჭენი მტრის და მოწინააღმდეგის, ეს გულახდილი აღსატება, რომელიც არ იყო დანიშნული გამოსაქვეყნებალთ, არის ჭენთის მნიშვნელოვანი, რევიტე უტეუარი დამამტეცილებელი ქართველი ვრის სულისსკუთების და საუკეთესო დამახასიათებელი კომუნისტთა მხავერდ დარისველობის და მათი საბოლოო ვაკოტრების. ის ამით სწავტებს ერთმელ და საბედამთი დავას ჭენწა და ვოსკოვის შირის, რასავითხველია არა ეკანასკნელის სსსარგებლობით.

თი ამიტომ ჭენ გესურს ეს საიდუმლო ვეტილი საჯაროთ გაბდეს. აქ ჭენ ვეყონობ მეს ქართველ მითხვეულს, და შეიღებთ ზომებს, რომ ვერიაის მყოთხველსაც მიეწოდოთ ტრბულ შინაუბის გამქალაქებულ ბატონის ოინებთ.

მოგსენება რუსეთის კომ. პარტიის ცეპას საქართველოში მუშაობის შესახებ.

უკვე სხრა თვეს შეტი გაიღა მას შემდეგ, რაც საქართველოში საბჭოთა ძალა-უფლება დაჰქვირდა. ვადა სავსებით საქმეთა იმისათვის, რომ ერთგვარი ჯამი გაუკეთოთ ამ წინს გან-მავლობაში წარმოებულ შემოაბას. სამწუხაროდ ამის გაკეთება აქ შეუძლებელი ხდება.

ამ მოხსენებაში შე შოილოდ ორ მიზანს ვი-სახავ: 1) დეპარტოს პირობები და მდგომარეობა, რომელშიაც ჰვენ მოგვიხდა შემოაბა საქართველოში დღიდან იქ საბჭოთა ძალა-უფლების დამყარებისა და 2) შევთოთო იმ დონის ძიებებზე, რომელნიც სახელდას მოგვე-შდა უფრო წარმატებით გვეწარმოებინა, რა-გრატო პარტიული, ისე საბჭოთა აღმშენებლო-ბა საქართველოში. უწინაეს კოვლისა უნდა შევთოთო იმ გარემოებებზე, რომ 21 წლის და-საწყისში, ვ. ი. საბჭოთა უფლების დამყარებისას, ჰვენი პარტიული ორგანიზაციების მდგომარეობა საქართველოში შეტის შეტად უნდა-შო იყო რაიუ შედგე იყო იმ დეგალიზაცი-ბა, რომელიც გამოცხადდა საბჭოთა რუსეთისა და მწვევიერ შთარების შორის დაღებულ ხელშეკრულების ძალით 1920 წ. წ. მისს. ნამ-დულით კი ეს დეგალიზაცია მწვევიერ სა-ქართველოში პირდაპირი პიროუკაცია შეიქმნა, სადაც დეგალური არსებობა კოვლად შეუ-ღებელი იყო. თავის თავად ცხადია, რომ ეს შე-ტად შეკრულ დეგალური შესაძლებლობა მაქსი-მალურათ უნდა გამოგვეუბნებინა, რასაც ჰვენ კიდევაც ვშეუბნობდით შექმლებისდაგვარათ, მა-გრამ ამავე დროს საკითხი იყო არალეგალური ანაჩატის დატოვება. ამაზე შე ვეთითებდით ჯერ კიდევ დეგალიზაციის დასაწყისში (დაახ-ლოებით 1920 წლის მისის დამლევს) პირ-ველსავე პარტიულ თამბიხებზე, რომელიც მა-შინ მოწვეული იყო ჰვენი ნომალე ტაქტიკის გადმოსაყვეათ საქართველოში და შე მაშინვე ვაფრთხილებდით ამხანაგებს—არ გატაცებულიყ-ვნენ მონიკლამინკ დეგალური შემოაბით. სა-წუნებარით, ჰვენი რევე მაშინ არ გაიგონეს, როვიერთი ამხანაგი შეტად ვაჭოთო ჰვენი პარ-ტიის ცხრ დეგალიზაციით და. მიუხედავად კომინტერნის შორე კონგრესის დაღვენილ-ბისა, ჯ. კ. ვ. სეკილდერ დირექტივე-ბისა—კომპარტიის შემოაბის შესახებ ბერეუ-

აზიულ ქვეყნებში—მათ არას გზით არ უნდო-დათ არალეგალურ პარტიის ორგანიზაცია და მიითხოვდენ შხილოდ და შხილოდ დეგალურ შემოაბას. სამწუნებარით ჰვენი წინასწარი შეტ-ყველება ახდა გაცილებით აღრე, ელდრე შე თვი-თონ ვდიქრობდით დაღებული ალდეგალიზაციისა შესახებ და 6-7 თვის შემდგომ ჰვენი პარტიიდან შხილოდ ნამსხვრეები დ:რ:ა. ამ რიგათ 11'21 წ. დასაწყისში საქართველოს კომუნისტური პარ-ტია ს-ქებებით თვერიკვეთილი შეიქმნა და ამ თვემოკვეთაში ბრალი ჰვენ გვედება და ვანს. კუთრებით იმ ამხანაგებს, რომლებიც მაშინ უშეულოთ ხელმძღვანელობდენ პარტიულ შე-შოაბას საქართველოში. შე კი ვაბიერის და-ღვენილებით 1920 წლის სექტემბრიდან ვაწ-ვეულ ვაჯე მისკოვსი. და პირდაპირ ვასაკვი-რალი და ვასაკვირია, რომ ჰვენი პარტიული ორგანიზაციების ამგვარათ ვანადგურების შემ-დეგ ვაბიერო ვერ მისედა ვაგებნა საქარ-თველოში თუნდაც რამდენიმე მუშაკი, რომლე-ბიც მონახედენ დელობრიო ვადარჩენილ ი-ჩიკეებს, შეაკეშებდენ მათ და მისკოვდენ სათანადო დირექტივებს, ამაზე არავინ ფიქრო-ბდა და: მობდა ის, რომ როდესაც დირფო წი-თელი ჯარების შეტევა, ამ შეტევის მიზანსა და ვანჩახებაზე არც ერთმა იმისკომ, წარმოი-ღვენიუ პარტიის არც ერთმა წვერზ საქართვე-ლოში არაფერი არ იყოდა და ივეიც ვერ ვერ-ქონდა. ამიტომ ჰვენი ორგანიზაციების მხრივ, რამდენათ ისინი ჯერ კიდევ მოათრევენ თავის წუთი სოფელს, არაეთარო გამაგრისხილდელი შოშის მოიება ამ შექილდობადა. ცხადია ამ ვა-ჩევიებამ კიდევ უფრო ვაუღვეილა მწვევი-კებს, წითელ ჯარების შეტევისას, საბოლოო-ვით ვაგუსწორებოთ ანგარიში აქა იქ კიდევ ვადრჩენილ ჰვენი ორგანიზაციებისათვის და დაე-ქვირათ აქამუ თუ კომუნისტური, არამედ კო-რთი თუ ბერათო მათი თანამებრძობნიც.

- ამრიგათ მოხდა შემდეგი:
1. საქართველოში წითელის ჯარის შესე-ლამ და საბჭოთა ძალა-უფლების გამოცხად-ლებამ შილოდ აშკარა ვარედან დაჰკარობის ხანათი, ვინაოდან შეიგნით ამ დროს არავინ არც კი ფიქრობდა ოჯახების მოწუნობაზე;
 2. საბჭოთა ძალა-უფლების გამოცხადებო-

სას საქართველოში არ აღმოჩნდა არც პარტიული იარეკი, არც შტები რომ არა ვსთქვათ პარტიის ცალკე წევრი, რომელსაც შეეძლებოდა უფლებების ორგანიზაციის მოწოდება, რომ ამ საქმეს ხელს მოჰქონდა უმეტეს შემთხვევაში ხელის, ან და პირდაპირ ბიროკრატიული მოქმედება ელემენტებში. აი სად არის ჩვენი პირველი შეცდება; სად არის ბიროკრატების დედა და აი აქედან იწყება ურთულესი ჩვენი წარსული სსსრ-ის საქართველოს დაზღვევების საქმეში.

შეიძლება თუ არა ერთბაშად აგეგმობინა ეგვლა შეცდომა და დედატი და აგველი სწორი გზით? აუცილებელია შეიძლება, რომ იმ თაობაზე მოგვეხატებინა საქართველოს ცენტრში მტკიცე და ერთიანი ძალა-უღებმა. მიუხედავად მრავალი დამკვიდრებისა და სხვათაგან უს მოხებებდებოდა, მაგრამ შეუძლებელი შეიქმნა, რადგან იმ თაობაზე ჩამოღწევა ძალა უფლებების ორგანიზაციის: ერთის მხრივ ც. უ. და საქართველოს ჩვეულებით, რომელიც მხოლოდ ნომინალურად ითვლებოდა უწინაეს ორგანიზაციის; ვატიორი რ. უ. კ. და რეკონსტრუქციის II არმისა, ფაქტურად ნაშლილი უსწავლის ორგანიზები ძალა-უღებებისა. ეს უკანასკნელი უმეტეს ნაწილად სწავლებს საქართველოს შესახებ ურთულესი პოლიტიკური საკითხებს; რასაკვირველია, ც. უ. და საქართველოს ჩვეულების დაუხმობავად.

ამასთანავე არ შეიძლება არ გავიხსენო ერთი გახეობა, რომლის შესახებაც მხიარულად აჩიობენ, მაგრამ არც ერთი წევრი ორივე კავშირის საქმიანებაში არ იწევს. მე ვლანაჩაკობ ქართველი ერის ზოგიერთი წარსული მიღწეულიდან. უნდა ვლიაჩიონ დაქტი, რომ უკანასკნელი სამოთხის წლის განმავლობაში საქართველოს მსახური შექმნიერ საქართველოს სახელმწიფოს დამოუკიდებლობას, თუმცა ესაღია დამოუკიდებლობა ვეგერული და ფაქტური იყო. უნდა გამოვტყუდოთ რომ ეს მოუღენა ჩემთვისაც პირდაპირ მოუღიდელი იყო და მისი ანგარიშის გაწვევობა უკიდრად შეუძლებელი იყო. აღსანიშნავია, რომ ეს გარემოება ჯერ კიდევ უწინაშე ვანსკერტა მოსკოვში, აქ ერთგვარი ლიტერატურის დასყენა უკანა და ჩვენს წამოვლისას სარანად დიხეტივები მოგვცა.

და მართალი უნდა ითქვას პირველ ხანებში ჩვენ თითოეული სწორი მოსიყავრ ვიდეკით, გოველი შემთხვევაში სიტუაციი ბიანც: ჩვენ ვუღდანი ვუღდენ ვაცხლებდით, რომ საბჭოთა რუსეთი არას გზით არ სპობს დამოუკიდებელ საქართველოს, რომ წითელი არმია მოვიდა მხოლოდ მშრომელთა მხარის განსათავისუფლებლათ ანგანტის იმპერიალისტების ბრკეულებიდან და სხვა.

ბუნებრივად იბადებოდა კითხვა, შეეძლებოდა თუ არ ჩვენ ამ მოსიყავრ შევტყუდებოთ, თუნდაც სულ მცირე ხნით მაინც, და ამაზე ბიომ ბევრი რამ იყო დამოკიდებული. მასების მოტყუდებდა პოლიტიკით ბიომ შეუძლებელია და განსაკუთრებით ქართველი ხალხის, რომელიც ესოდენ გამოშწავარი და გამობრძმებულია პოლიტიკაში ამ უკანასკნელ წლების განმავლობაში.

საკვირი იყო ამ მასებისათვის ვეგეგმებინა, რომ ჩვენ მართლაც დამოუკიდებლობის წიაღზე ვეგვეართ, რომ შეუძლებელი იყო სიტუაციი დამოუკიდებლობაზე დასარაკი და საქმიანობის უარყოფა და მსპობა და ეს ბიომ უწევტეს საკვირი იყო, რომ ეგვლა ჩვენი მტკიცე და მოუარესათ მწვეულები ჩვენ იმას ვებრძალებდენ, რომ ბიომ-შევიკებს სერს საქართველოს სახელმწიფოს მოსპობა, საქართველო უნდა გადაეკიონ რუსეთის უბრალო გუბერნიით, როგოაც ეს იყო ცარიზმის დროსათ. სამწუხაროდ ბევრი კომუნისტი ფიქრობდა და დღესაც ფიქრობს ეს ანუ უნდა იქმნას დაუყოვნებელი.

საკვირი იყო წავეტობითა მტრისათვის ეს ჩვენი საწინააღმდეგე კობორი. ამას მოითხოვდა სამუცა ძალა-უღებების ინტერესებიც. მართალია ეს იქნებოდა ჩვენი მხრივ ერთგვარი დამობა მასების წაყოვლისტური გრძობებების მიზართ, მაგრამ დამობა არა არსებითი და ამასთანავე ჩვენ დავუშავებოდი ერთის მხრივ კონტრტრინის შორეუ კონგრესის დირექტორებს და შორეუ მხრით ლენინის დაჩიგვბას, რომელიც მან ცალკე წარსილათ გამოეგზავნა ვაკანსიის კომუნისტებს. ამ დამობით ჩვენ ორ გერადდელს ვეღადვით. ჯერ ერთი მტლიდან ვღეჯავდით შორეუ კობორს ჩვენს ბრკებს მწვეულებს და შორეუ-გადმოვიბიბდელი ჩვენს მხარეზე ქართველი ინტელიგენციის ერთ ნაწილს, უმოუარესად შემარტყენ სოციალისტ-უღდერატორებს და ქართველ გუბერნატორებს, რომლებიც

მენეჯერების დროს შემარსებენ ოპოზიციას წარმოადგენენ, ხოლო საბჭოთა უფლების დამკვიდრების შემდეგ საჯარო აცხადებენ, რომ სახეებით ვინაობა საბჭოთა კლასტორ-მას და ღლი სიაშიონებით ვიშეუყვებ მხილილ იმ პირებით, თუ საქართველოს სახელმწიფო არ იქნება მოსპობილი. და ამ უკუდებთან თანაშრომლობას კი ქონდა და დღესაც აქვს არა მარტო მორალური მნიშვნელობა. როგორც ზევით იყო ნათქვამი, ამგვარი დამირება მოხ-კოვის ნებათაღობით ჩვენ საზოგადოთი რანდენ-გერმე მივეციით სიტყვით, მაგრამ საქმით არც ერთხელ არ გაგვიშარბლებია ის. ჩვენ ვეხენე ბილით რომ ვაშენებთ არასახეობით, მაგრამ მაინც დამოუკიდებელ საბჭოთა სახელმწიფოს, შექმნილი ქართველ წითელ არმიას და სხვა და სხვა.

მაგრამ ჩვენ ვტოვებდით რა უცურადღებოთ ცუნდრის დრეკტორებს, სისტემატიურათი თანდა-თან საქმით იმგვარ ნაბიჯებს ვდგამდით, რომ გაყოფდა კოველ ჩვენს დანაირებს.

ჩიონის ზგების და საჯარო ეპიკრობის გაე-ათიანება, ჩიონის ზგების პროკეპიტირების ირგანილით შევირება და სხვა და სხვა, შოა-ბინდის შტად სასწრაფოთ, როგორცხელათ, პეომხადებლათ ზევიდან საომარ ბრძანებთა წებით.

და ეველა ამ ღინისბიძებთა განზორცილება კი შეიძლებოდა სხვა გზით გაუმართებლათ, ხელშეკრულებით წესით და სხვა. მხოლოდ შე-ღვეში დავიწუთ ჩვენ კომპანია ზემოხსენებულ გაერთიანებთა საქიროების შესაბე—ამიერ-კავკასიის ჩესქებლიკათა დამოუკიდებლობის შენახვით—და ვიქობამ, შეინი, ცოტათი გა-კუთველით ის ენდობობდა, რომ შეიძულ ხალხში ჩვენს მიმართ დობიდა ეველა ამ დ-წესებულე-ბათა წყალობით.

მაგრამ სამაგიტროთ ჩვენ იძულებული ვი-ვიით მოეშორებოდით ჩვენს პირდაპირ საქმეს უშუალო მეშობის პარტიული და საბჭოთა აღმსვენებლობაში, რათა დავეცაყო და მიგე-კედლებია მეზა-გლებური მსებთი და დავეცაქა-რებთა არჩენები საბჭოეში და მიგვენჯით თითი საბჭო-ა კრილობა.

მაგრამ ზენ კერ კოვე მონღელები არ გქონდა შეზარალებული ამბები, რომ კაბოე-რამ სრულიად მოუღონებულათ ახალი სიერ-

პირიზების წინაშე დავგაყენა. ეველისსობამ ამ-იერ-კავკასიის ჩესქებლიკების ეფერაციას და საქართველოს წითელი დამჭირის მოსპობას. და კავბიეროს ეს დავგენილებუა იმგვარადვე ტა-რდება ცხოვრებაში სომარ ბრძანებთა სახით. და არავითარი წინასწარი მსჯელობა პარტიული ირგანიბ ციებში არ ზდება.

ავილით პირველად ამიერ-კავკასიის ეფერა-ცია. დამბახთაობებლია რომ კავბიეროს დავგე-ნილებამ ამ საკითხის შესახებ საქართველოს კომ-პარტიის ცენტრალური ირგანიოში (იპარვეა ვრუზია) დამეკედლიო პირდაპირ მოუღონებლიო 'ყო თვით ც. კ.-სათვის. ამქვან ცხლად, რომ კავბიერო სრულიად საჭიროთ არ სფელის ისეთ მნიშვნელოვან საკითხში, როგორცია აში-ერ-კავკასიის ეფერაცია, ანგარიში გაეწიოს თითოეულ ჩესქებლიკის ხელმძღვანელ პარტი-ული ირგანიოთა ახის და ეს კი არც მტერი დამ არც ნაყლები ამ ირგანიოების ეფერაციტის ძირის გამოკლავა, დაკევაა ხალხის თვალშორაკ ველა ახსებრთოდ არაფელი გეგებს ჩვენ სა-წინააღმდეგო მათი სტული-დ, ირგანიოლ-ათ ჩუსეთთან შეერთებისა, მაგრამ საკითხავია: სა-ჭიროთა და სასარგებლო ვს დორმლტით გაერ-თიარბ და ისიც ზევიდან ძალდატანებელი მა-შინ, როდესაც ჩვენ კერ კოვე არ დვახლო-ვებიერათ მსებს, როდესაც კერ კოვე ვერ მოგვისწრია საბჭოების ზოგვევა. მე ვცხადებ რომ ამ გვარი ზევიდან ნაყარბვეთი გაერთი-ანება არამე თუ რამეს მოგვეცემს, ის კიდევ უფრო მოგავიტირებს ხალხს, ის კიდევ უფრო დაამძიმებს და გაარწილებს მთელს ჩვენს მე-შობის საბჭოების მიწვევის საქმეში და ხელს შეუწევობს კიდევ ახალ პროკეპიციას მოღუ-ეციებთა და საიოგაციო საბჭოების დამკრობის წინააღმდეგ. დეფერაციო ამგვარ პირიბრბთ ნი-შნავს ერთი კიდევ ახალის ზღვეტი მიერო-კრატული პარტიის წარსიკეებმას, ხალხისო-გან სრულებით მიწვებლილს და შეტეპ არა-კომპლიტარელი ჩასაკეირკველია ხელ სხვა იქ-ნებოდა, რომ საქართველოსა და სომხეთში შე-დგენილი ეოფილოის საბჭოები და ეს დღე-რატული გაერთიანება გატარებელიყო საქარ-თველი, სომხეთისა და ანტიბოლშევის აღმასკე-ლებულ კომიტეტებში. დიბ მაშინ ხელ სხვა იქნებოდა: მაშინ ჩვენ მოეცაზრობდით ნამე-დელს და მტოცელ გაერთიანებულს, მსებზე

კავშირთა არის რ. კ. კ. უ. კ. პოლიტიკის გამტარებელი კავკასიაში, საქმიი კი შედამ იწინადა ჩვეყს და ერთი უკიდრესიდან შორეულში ვარდებოდა. კავშირის უმნიშვნელოვანეს დადგენილებებში არ სჩანს ის ფრობილი ტაქტიკა და ის სწორი მიდგომა ადგილობრივ ხასიათის შერად შვეყე და საკომპანი საყოფიერისადმი, რის შესახებაც მე შემოთ ვლასარაკობდი: ერთი ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების ფედერაციისა და შორეუ საქართველოს წითელი ჯარის მოსპობის შესახებ. მართლაც საქირია აქვე აღინიშნოს, რომ კავშირის შემადგენლობაში არის ისეთი ამხანაგები, რომელნიც არც ვხლას სწორედ რესპუბლიკების ფორმალურათ დამოუკიდებელ არსებობას და სოლიდან მათ რ. ს. ფ. ს. რ. გუბერნიებათ. არ შემოიღია სიღმით ჩვეუარო აგრეთვე რ. კ. კ. უ. კ. წვერის ამხ. რაჯონიკიის განცხადებას, რომელიც მან გააკეთა საქართველოს კ. კ. უ. კ. სხდომაზე 1921 წელს 15 ნოემბერს მათების პირტის საყოფიერის განხილვის დროს საქართველოს ცყვას წერებებისა და სხ. ადგილობრივ ამხანაგების მიმართ. მან ასეთი კატეგორიული განცხადება გააკეთა: იბოლოს და ბოლოს გაიგეთ, რომ მოსკოვი თქვენ არ ვგნდობოდა. რას ნიშნავს ეს? თუ კომუნისტი კომუნისტს არ ენდობა, მაშინ ირქი ერთი: ან ერთი მათგანი არ არის კომუნისტი, ან და არიან კომუნისტები უბალესი ხარისხის და კომუნისტები დაბალი ხარისხის. ან დაბალი ხარისხის კომუნისტებს ეუთენიან აღბათ ადგილობრივი კომუნისტები ქართველები, სომხები და სხ., რომელთა ნდობა არ შეიძლება მე ღრმათა ვარ დარწმუნებელი რომ მოსკოვი ამას ასე არ ეუთავებს, მაგრამ ადგილობრივი ამხანაგები ამას ვერ ხედავენ, ამანია ჩვენი ებედურება. პირიქით ძალიან ზნირათ ისეთი ამხანაგი, რომელიც გამოიჩენს ინიციატივას, საქმისადმი ინტერესს, მოიქცევა არაზნდობურათ, არაშედ ადგილობრივ პირობებს ანგარიშს გ-ეწვეს, უნდა ვლოდეს, რომ მას ხარცხებულ ნაციონალისტათ და უნდა აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ იმთვე-კავშირის წევრები ძალიან ზნირათ მიზართავენ ასეთ ზეარს ქართველ ამხანაგების შესაშინებლათ, რაც კოლონიზატორულ მიდრეკილებას ხელს უწყობენ კიდევ. იმ რთობა ჩვენს წინაშე დგას შერად სერიოზულ და მნიშვნელოვანი

საკითხი: ჩენში ატმოსფერა შერად შერად კემშელია, საქირია ამის ვაიანტე და გაციონხალება. საქირია უფრო ნირბლურ დამოკიდებულების დაწესება ცენტრსა და პერიფერიებს შორის, საქირია შტოცე და ნათელი დირექტივები, რომ ადგილობრივთა პასუხისმგებელმა ამხანაგებმა იციოდენ რა არის უახლოესი დავალება და მიზანი ცენტრისა. მაგრამ ესეც არ ემარა, ისინი უნდა იცნობდენ ცენტრის ტაქტიკას და რაც ეშაიერისა—ცენტრი საყსებით უნდა ენდობოდეს ადგილობრივ კომუნისტებს

კონკრეტულათ ჩემის აზრით, აუცილებელია ვხლას შემდეგი მომების მიღება:

1. ცენტრმა უნდა შეიმუშავოს სწორი და გარკვეული ტაქტიკური ზის ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების მიმართ, რომ შემოხვევით და ცალკე ამხანაგების სტრითით არ იღოს შესარლებული მისი შეკვლა. საქირია გამოიჩვენებს მიზანშეწონილია თუ არა და მოკლე ხანში მათი (რესპუბლიკების) შენახვა, თუ აუცილებელია დაულონწილ შეთი ლევიდ-კია, ჩემის აზრით, და ეს არის აზრი საქართველოს კომპარტიის წევრთა დიდი უშრავლესობისა, გარეშე და შინაური პოლიტიკის მოსახრებით ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების შენახვა ჯერჯერობით საქირია არის.

უნდა შეგრდეს კავშირის შერად შერად ბუნდოვანი დადგენილება—ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების ფედერაციის შესახებ, სანამ საქართველოს და სომხეთის საბჭოები არ მოქცობილ- და ფედერატულ გავრთავების გარეშე ცენტრალურ ისპოკომების საშვადებით არ მომხდარა. წინააღმდეგ შემთვევაში ჩვენ გვეწყნება ერთ ბიუროკრატული ანარტი შერად და არავითარი ნდობა მასში.

უნდა შეგრდეს კავშირის დადგენილება საქართველოს წითელი არმიის მოსპობის შესახებ, მოიხსნას ვლიავა სამხედრო კომისიობიდან და მოეცეს საბარბალი.

უნდა მოეცეს საქართველოს დირექტივები საქართველოს, სომხეთის და აზრბეიჯანის ცყვებს რუსეთის კომპარტიის მე 10 კარობის დადგენილებათა გარეშების შესახებ, რაგორც ცხად: ა) დანიშნვის სისტემის უარყოფა და აჩვენების წესზე გაჯასულა; ბ) სამხედრო კომუნისტის დროის შერადებისა და ჩვეულებათა

უარყოფა, ე. ი. წმინდა პარტიულ და საბჭო-
თა საქმეებში ბრძანებების მოსპობა, გ) ქაღ-
ლისგებელ პარტიულ მომუშავეთა საქმეებზე-
ლო კრებებზე წინასწარ საკითხების გარჩევა,
ღისკუსთა პარტიის ფარგლებში და კრიტიკის
სრული თავისუფლების მინიჭება იმ საკითგებ-
ზე, რომელთა შესახებ ევლასთაისის სავალდე-
ბური დადგენილება არ გამოტანილა

კავკასიაში, განსაკუთრებით ამიერ-კავკა-
სიაში, ჩვენ საქმე გვაქვს უკიდურეს თავისებურე-
ბასთან, მეტის შვედა რთულ პირობებთან, ამი-
ტომ საჭიროა ჩ. კ. პ. კ. კ. კავშირითი შეიქ-
მნეს მოსაშაღე და მომწოდებელი ორგანიზა-
ციის სახელი; საჭიროა მან გამოიჩინოს ედიდუ-
სი სიფრთხილე ევლასთაისის მნიშვნელოვან ადგილო-
ბრივ ხასიათის საკითხების გადაწყვეტის დროს.
ამასთანავე ადგილობრივ ცუკას ეთანხმების
დროს უნდა ქონდეს უკლება მიმართოს აქელ-
იაქითი, როგორც სტრუქტურის უმჯობესიერე ქარ-
ტისი ცუკასი ისე ყრილობასაც. სასურველია,
რომ კავშირის, რომელიც მომუშავეთა უკი-
ლებლათ არჩეულ უნდა იქნეს, ეფუძება და მო-
ვალდობანი სახეებით გამოიჩვენეს.

საქართველოს, სომხეთის და აზერბაიჯან-
ის ცუკებს და რეკომენს ადგილობრივ ხასია-
თის საკითხებში მიუყვას სრული დამოუკიდებ-
ლობა.

ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების ერთი-
ერთ-შორის და რუსეთის ს. ს. ფ. რ. ეკონო-
მიური გაერთიანება შესაძლებელია დაუკონფე-
ლივ და უმტკივნელოთ გარდადეს იმ გზით,
რომ გაერთიანდეს ეკონომიური მოქმედება

ცალ-ცალკე რესპუბლიკების ნარკომატების ზე-
ლშეკრულების ან კონფედერაციის საფუძველზე, რა-
ზედაც, სხვათა შორის, მოგვიოთხებდა აშხ-
სტალინიც. ასეთი საქმიანი ზელშეკრულებანი
ურთო ჩქარა მომუშადადებენ ნილაგს ამ რესპუბ-
ლიკების სახეებით და რეკრეული გაერთიანებას.
ასეთი ზელშეკრულების ნიშნით გაზრდებია ამ
ახლო ხანში დადებული ზელშეკრულება რუსე-
თის და საქართველოს მიწათ-მომქმედების კო-
მისარიატების მიერ. ასეთი ზელშეკრულების
დადება შეიძლება დანარჩენ ეკონომიურ ორგა-
ნიზათა შორის. რაც შეეხება სამხედრო ძალების
გაერთიანებას ეს უკვე დაქტიერათ განხორცი-
ლებულია ამ რესპუბლიკებში საბჭოთა ზელს-
ეფუძების დამკრების დღიდან, — სხვათაგანთ
არც შეიძლება. სხვა ზომებს შე აქ არ ვა-
სახელებ.

შე ვგჩნობ და მესმის რომ ეხლადღელ ზელ-
მლენელ ორგანიზაციების — ტაქტიკა — ეფ-
ცილებლათ უნდა შეეცალოთ, თუ გვირდა მა-
სების დრობა დავიშახტროთ, თუ გვირდა საბ-
ჭოთა ზელსეფუძებისაყენ ისინი მოვიხილოთ.
ებლა კი ჩვენ პირიქით ჩვენს ვარშებო ევლას
ზელს ვყრათ, ძალიან დიდი წარმოდგენა გვექვს
ჩვენ ძალებში და ვერ ეფასებთ მოწინააღმდე-
გეთა ძალას

ფილიპე მახარაძე.

შ. ს. კ. 9. ევლასთაისი 1921 წ.

(ასლი გადაღებულია იმ მოხსენებიდან, რომელიც
ინახებდა რუსეთის კომ. პარტიის ცენტრალურ
კომიტეტში).

საქართველოს ეროვნული თრაგედია დახაჩიანი და მისი ეროვნული მთავრობის შემადგენლობა

წაგებული ომის ხიბადვლი

რუხეთის 1917-წლის თებერვლის რევოლუციის ამღვარებულ დაღებზე, საქართველოდ და მისმა ერთა ემხერელოთ თავი დააღია და თავის ოჯახს დაქაღობა, რომელიც 117-წლის განძავლობაში, უცხო ძალის ყლობლობაში იმყოფროდა .

საკუთარი კუთის დაძაგროხერა გახთა, ფიზიკურად თავდაცვის უბ-
-რუხველელოფის ძოავარი ხაჩიხლარი, იმ ხაძოქალაქო ოძების წეეხლის აღის და დაგვისავას, რომელიც წაიძობვა, ოქქობროის აჯახყების ძელ-
-ევათ და ძისხვარებდა რუხეთის იმპეროთის ხაკუთარ და ძის ძიერ ძი-
-კუხსერი უერიფერიგბე.

ათრველი მხოელი ოძი, რომელიც ძველებებდას და ძახში არხებულ კაცობრიობდას, ოთხ წელიწადს გახანყველი ივეხლის აღღყაში ხელმოყ-
-თქმეიდე აფრიადერდა და ძილიხობრო აღაძახყი მხხერეძელ შიქ-
-თია, აძის შუქლე, ოხეთი ძიერე ერისაოვის, ოოგოც ქაროველი ერთი, ხა-
-ძოქალაქო ოძი იქხეროდა, ხაკუთარ იზიკურად გახავგრერის და დე-

თერეზების რევოლუციის პირობებშივე საქართველოს ხოც-
-ბილ-დემოკრატიულმა პარტიამ და მისმა მეთაურმა ხ. ყორღანიძემ,
ძალისხვედრი იდეოლოგიის ღებურებები, პარტიელებში ბეჭობახეხ და
ეუოვნულ ძიხქიარებებში განხყობილ ქაბოულ დემოკრატიას გვეუღმ
აბოუღესეს; და სიხამქოიღემი, სის ხვიის ღომაღ, ხამშობლს იხფოიბ
ღაიხახეს; პოლიტიკო საბოქმელო ღოზფვათ ი. ჭავჭავაძის, უკვდავი
ეუოვნული ღებურება, -**ჩვენი თავი ხვეხალდე გვეყფინიხო, ა-აღიარებ.**

ვაბოღლის და მზობის ყოიიყო მზობის თახამშობლობის სიხამდ-
-ოღეობადი ვამოიხხესა, ეოვნული ეკოხობიკის პოღენციალური პოოგოხი,
ხაზოგაღოგოივი ვანვიოარებობის სინხვიღ, ეოვნული ენფოგობის ძლიერობის
აღმაველია; ხაგოქვიღო ეღება, პიროვებობის ეოხხარისხოვან.. დ ეო-
-უღებობიკობის ღირხებას; არავიოარი ვანხაკოორგებული ხხვაობით და
ხახელთახეულ ხელოვნოუალ მქემნილი ჟოღეღებოთ აღჭურვა მოქალაქის;
ყვეღა აღამიახი აღიარებღლია -- მოქალაქეთ, კოხყოღეობის ძალით,
ოომქოი; და ვანოხერული იქმნა დამოუქსებელი კოგობის მიერ.

ვიხაც ხერს გავესის, საქართველოს დამოუკიღებელი რეხპურბიკის
პოლიტიკო და ეკოხობიკის აღმშლობის ხაქყოხებს დამის პერეხხვექციულ
ბუთეგერს, იმ ღოიხახ, ლღესხე ხვენი ხამშობლო, ვაბშემოოგემელი იყო
იმპერიო- იხლო და რეხეობის ხამოქალაქო ბებობის ვახანგრობივებული იეხ-
-ხლის რკელით, ვეოივეო კ. კახელდავის მეცნიერულ მოომებს და არა,
რეხული პოპაგანდის მოხაჭოხს.

ჩვენი რეხპურბიკის, ხამ ქლიახი ხახელქიფოგერბივი მმქესტლობის
აბოქციკიო მ გამომღიხარე ძეღევები, როგორც ექსპეოიმენყო ეოიხ მია-
-განო ხოცოარუი და ხელიერი განყოობიღებობის ბუგიღებულ ღებურებოთ
იქმნა აღიარებულ, რამელიღ იმ ღოიხვე გარკვევით მყოთოქმთა, ხოგია
-ღიშობის, როგორც დემოკრატიზმის ძმობღოუო ხაყოფიერებაზე და მის
პოლიტიკოუალ ბეყოავხებულობაზე, იმ თაიამსლოოვე კომქოიგმონხადმი,
როდღის ხახელით და ღოობით, რღსული ბოღ-ევიგში, ხარყოთა ახალ რეხ-
-ულ იმპერიოღიღმშს ქალაგერდა დ ა ვანოხერდა ძალდომიყოობის სიადა-
-აგე

ქართულ დემოკრატიის შინაგან წყობილებაში განმარტებული სოც-
-იალიზმის მიხედვა, როგორც იხილორეთი კავშირობის ახალი პოლიტიკა-
-რი მინააჩნისბოროტი გააგებნის განსაზღვრულბის მოვლესა, მკემწიწველი
არ ღარჩეხილა, იმ ღროიხილელი პროგრესიულად განწყობილ კავშირობობნა,
ათვის, განსაკუთრებით დახველეთ, ევროპის სოციალისტური პარტიებ-
-ისათვის.

საქართველოს დემოკრატიის წინასამერყვეულობის სინამდვილის
საწყისების განხორციელების პროცესურა კავშირობის თვალ წინ იწ-
-ყებოდა; საბჭოთა კომუნისტების კლასიკებში გამომწყველელი სოციალიზმი
კავშირობას თანდათანობით ევლინება სოციალიზმის გაღიზიანებულ
ყოობად--მოვინიჭება; ამას ყოველივე გრძობდა, დახველეთ ევროპის
სოციალისტები, როგორც მომავალი უღილები კავახილორეთი მოვლესების
პრედიქტია, მაგრამ პირველი მხილელი იმისგან წარმომობილ დაერდობილ-
-ობნაგახ თავი ვერ დაეღწიათ და პოლიტიკური უხიადავობის აღმერში
სული ეხყობოდათ; --"თქვენ ჩვენი იმელი ხართ, რადგან საქართველო
ერთადერთი ქვეყანაა, რომლის ხათავეში დგახან სოციალისტები, თქვენი
დაღუვა ჩვენიდაღუვა იქნება, თქვენი გამარჯება--ჩვენი გამარჯება".

ნუ ზამსხვრევთ ჩვენ, შედეგს! // გიუმანი, გაზ. "ეროობა", 1920წ.

რუსეთის ბოლშევიზმის წინაშე, პირველი თვის საკითხი იყო
დამოუკიდებელი საქართველოს და მიხსი დემოკრატიული წყობილების დე-
-დამიწის პირიდან აღგვა, რომ ბოლშევიკურ ცრე მომხიბლავ პროპაგან-
-დას და სინხლიან პროპაგანდებს გზები განხსილი ქონებოდა ევროპა-
-აზიის კრწისქეხობნაკენ. როდესაც ტების მთახსესეს, საქართვე-
-ლოში საბჭოთა ღრომა ურიაღებს, მისი პირველი შეკობხვა იყო მო-
-მლახია და მისი მოავრობა ხად არი, პახეხი; გიხიბხეხ ევროპაში,
გამარჯებელი პათოსით და შედილეთი გამომწყველეთით მოახსესეს მას.
ღენისმა ზერგი მშქიკია თავის ბოიარებს და გუდმქეხებელი დაქვა
ხავარქელში; თქვენ, თქვენი უთავობით დახხბოეთ, ჩვენ ქვეყანას,
ყველა პოლიტიკური გზები ვადაფქეთით სინამდვილენი, ევროპის დამომ-
-ავლიურ ხათხელენი.

1921-წლის თებერვალში გადაწყდა ქართველი ხალხის, ჩვენი ერის ბედსიურების დახასრული; იმ დროს, არავითარი დიპლომატიური გამძვ-
მლისება, არავითარი დამხმარე გარეშე სამხედრო ძალა არ შეწყველებდა
საქართველოს განწირული ხელისკვეთების საკეთილდევით.

დღეს, ამ საკითხის გარშემო კამათის წამოწყება არის, სრულიად
უხილავო დაუაზრობა; ჰიპოტეზიური სისადაღებებით განხილულ უღებებს
მხოლოდ წარმოადგენს გვართობის საგებებს საკუთარ მხელუბაში.

მხოლოდ კაცობრიობის წინაშე იღვა დამარცხებული საქართველო;
მისი დამარცხებული ომის სინამდვილეში განვითარდა და გაღაიზადა,
კაცობრიობის ის მხოლოდო გრაგლია, რომელმაც დედაშიწიდან წაღეკა რამ-
-ოღენიმე ათასეული მილიონი სიცოცხლე და მათ შორის, სახეგვარ მილიონი
-ზე მეტი ჩვენი ერის შვილები, რომლებიც თავის ეროვნული ინტერესების
გარეშე, გახსნენ საკვეთო მსხვერპლთი, - რეალური კომუნისტური სოციალიზ-
-მის -- ხაშობ-საზარდ საყოფიერების -- სოციალ-დამიშმისა; დღეს, მათი
კეთილი მოკისების ხსოვნით, საქართველოში კომუნისტური პარტიის
მოქმინავე, პრეკრეტიური შექმადგეხლობა თავის უფროსი ძმის წინაშე, ძაღრ-
-ოფული ძოშის გამომეწყველებით, ქედმხობრიული ამბოცებე!

გამართლდა გიყმანის სინასამეწყველებმა; ჩვენი დამარცხება გახ-
-სდა მხლელით დაფხრელებელ მარცხათ.....

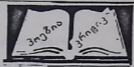
ქართველი დემოკრატიის შექმადგეხლობა განმმმმმმხეულ სინხების სიადვარში
ჯეო კიდევ ხახგოსივად დეკოუს თანამქროვე ადამიანების ქრადგელია,
რომლის შექმადგეხლობა 25-თებერვალის კაცობრიობის მგლოვიარობის დღეო იქებდა
ადიარებელი.

3- აგვისტო

თებერვლი, 1994-წ.

ქ. პალიანი

ქართული საბჭოთაო

საბჭოთაო ენციკლოპედია

ჩვენ შვიდეთა გერმანიაში მცხოვრებ, პატივცემულ ბაჟონ ილია კუჭუხიძისაგან შეხანიძნავი ლიტერატურული შრომა " ოღიძის მოავარი ცოცხე დალიანი". მრავალ მხრივი და მეჭად ხაინჯურებია ბაჟონ ილიას მოღვაწეობა ჩვენს წანჯელ ემიგრანტულ ცხოვრებაში, იხაა ლიტერატურული მიმომხილველი მიუნხენის თავ. რა ღიიხი, პოეტი, მეცნიერულ იხჯორიული მკვლევარი, და მწერალი. მის ამ უკანასკნელი შრომით მან კიდევ უფროგაამდიღრა მისი შემოქმედება და ქართული ემიგრაციის მწერლობა.

ემიგრაციის მომავალი იხჯორიის ამწერი გვერდს ვერ' აუვლის ბაჟონ ილიას მწერლობის წადანწხ, რომელითაჲ ის ასე უხვად დაუჯიღლეობია ბუნებას.

ბაჟონი ილია მის მეჭად ხაინჯურებო მოთხრობაში ღიღი უბრადეობით, მიმომიღველობით და ბუნებრივი ხიადალითგადმოქვეცემს შეხანიძნავ მოავრის ცოცხე დალიანის პაჯრიოციბმბს, გავგონარ გამბედაობა თავ განწირვას და პაჟარა მშობლიური მხარის იმ ღროინღელ ყოფა ცხოვრებას და აღაოეზს. ბაჟონ ილიას თავიხი ხაამაყო გმირი შორს არ უბეზნია, იგი ხახახელი შვილია მის წმობლიურ ხამეგრედოხი, რომელხაც ასე პუმანიურად, ამადლეზულად ეზმის აღამიანის ცხოვრება და მოვადეობა

ბაჟონი ილია! თქვენი კადმის ხიოზი და სწკპი ჩვენ გვახარებს, გვახულდგმულებს და ამიყომ გიხურვებო ჯანმროღობას, მიღწევებს და შეადვხდას თქვენ ლიტერატურულ შემოქმედებაში.

ღევან ჭადავა.

MA PATRIE, LA GEORGIE

Un voile noir m'entoure,
L'angoisse étreint mon coeur,
Vers toi mon âme s'envole
Oh Patrie ! Vers ta douleur.
Tes beaux yeux sont clos, ma douceur ;
Enchaînés tes bras aimants,
Et tes cheveux noirs qui moussent
Petit à petit deviennent tout blancs !
Ton coeur meurtri par l'ennemi mortel,
Tes fils tués et dévastés tes champs,
Sur cent trente cinq années de luttes cruelles,
Trois heureuses étaient venues comme d'un coup
l'offrir la liberté, la paix, le souffle d'antan !
Trois années... et de nouvelles souffrances !
La lutte reprit et tu frissonnes d'horreur,
Mais... l'aube viendra avant que tu ne penses
Pour découvrir ton peuple, lui rendre le bonheur !

A. JORDANIA-PAGAVA

INSURRECTION GEORGIENNE

Au fond de leur cachot noir
Les détenus sont décidés
De tout subir pour la gloire
De leurs idées de liberté !
Les condamnés en attente
Interminable de leur destin ,
Ont la joie d'être tous ensemble
Autour de ce lugubre festin !
Familles , amis bourdonnant autour de la prison
Ensevelis ils sont déjà et les vautours
Vont s'acharner sur leurs débris !
Vision atroce pour la jeunesse ,
Car ils sont jeunes et pleins d'ardeur
Leur âme aspire à des prouesses
et l'espoir emplit leur coeur !
Le monde aussi attend , espère
En la clémence du vieux tyran
Tcheka , tu es déjà sur terre
L'horrible symbole de nos tourments
Pareil à l'ours moscovite
Qui de sa lourde patte maudite
Etouffe et tue à chaque instant !

Viendra un jour où les poètes
De la Géorgie ressuscitée
Pourront enfin le coeur en fête
Ecrire et dire la vérité !
Alors les odes et les poèmes
Vont raconter tes exploits ,
Les joutes du chevalier moderne
Tes luttes , tes peines et ta joie ,
Tes armes étaient parole et plume
Ton but : la liberté acquise
Pour ta patrie , un siècle soumise
A ce vorace géant cruel !
Et l'aube était venue pour Elle .
Viendra un jour où tous nos peintres
Vont te montrer à la Géorgie ,
Ton front si haut , ton corps si svelte ,
Tes yeux si beaux , qui pleurent sa perte ,
Pour elle tu as donné ta vie !
Ta pensée ne l'a jamais abandonnée ,
Tu as lutté jusqu'à la mort ,
Et maintenant que tu es à jamais parti
tu luttas encore !
Viendra un jour où la patrie aimée
Dans ses entrailles tes cendres enfermera ,
Et ta gloire , mon père aimé ,
Dans tous les coeurs Géorgiens reflourira !

A LA FRANCE

Je bois à la FRANCE et à son peuple charmant,
Je bois à la FRANCE et son esprit si grand.
Je bois à la FRANCE, pays de liberté,
De loi respectée, de beauté glorifiée,
Je bois à la FRANCE qui accueille les vaincus,
Le havre des faibles et des exilés.
La FRANCE a cru en nous, de notre pays, chassés,
Et je bois à sa santé.
Je bois à la FRANCE qui a su jadis,
Briser ses chaînes et ses boulets.
A son génie qui guide l'esprit, à sa bonté, à sa lumière
Qui nous réchauffe et nous bénit.

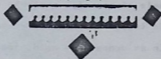
A. JORDANIA-FAGATA

**GÉNÉRAL
DE GAULLE**

ვზიცავარ შვილო!

ფრონცმე დაღუპულთა ხსოვნას.

ბე საჭუნელარ ვერ თიუჭებდი,
თინ რავიბეჭრია გულის ფისარნი,
შვილო, რიბილია გავიშუი ფრინჭბე,
რატრუნებუი ვერარ ტისანი.

ვფისავ, შვილო, იბ რემს რეიობას
სამარაისიო რომ რაადებუ
იბ ღონს სიციტბებს რადუსრულებურს
ფრინჭბე რომ რაასრულე.

იუნებ რამბენი საბეუიეი რატრრა,
ბაგებე შეტრრა მზარე რიბილი,
იუნებ რამბენჯერ მონიხმე, შაგრამ
ვერ რავიფურე მრეავე გჰვილი.

ვფისავ, შვილო, იბ სუცრძელომას
შენბე მგერი რომ არ ტახარე,
გუნუოა მკერძი, არ რაიკუნესე,
რიბილი რისხვარ მგერს რაახალე.

იუნებ იბ რამეს მეძებდი კიდეს,
სიბზარში ტახე მკერძომან რაჭრილი,
ვაიბე, რიგორ რავიკარ, შაგრამ
სარფას გავიურა შერი არრილი.

ინუოა ბესა აღრიებეუი,
ირგელიუ ფეიუების სავიოა წეობა.
მგრეების ჯინაბე არ წაიუტესი
გვიჩი ტინოა ზავარ სიკვეიღმა.

მხილორ ძახილი "შაპაფიეი",
შემობარება რამის ნიავმა
მე ტაპაფიებ, შაგრამ ურემოი
რა მიგიშუებუმ აბენ იარას.

ვფისავ შვილო არ რავი ჯუნესებ,
ისეუ რამეუმ გავაბეუი (ოკოი,
იფორე მოხადეს სამარაისიო
მგრობა, მკელულობა, სისხელი რა იბი

თინა შიე-ლი

հայր միմբը ուսիցս բախանալ ձեռքերս, անսխալ կարողանալ միմբը
ձուրտ չեղանք զմեզնայս նշուրի զմեզնայս ինչպես ինչպես ինչպես
ժամանակն քիտաբ զմեզնայս մյն:

16 օր զնրանցիկ ճիւղի, անխիտանալ չեղանք:

« Ինչպե՞ս, մտառ, շնորհ, բարոյս և ուր
Ընդ շնայել զնրանցիկ զնրան, մեղք և ինչպե՞ս »

Կա մտառ և մտառ զնրանցիկ և նշուրի տալիս ինչպե՞ս, ընդհանրապէս ուղիղի-
նայիցիկնայի նայել, ինչպե՞ս զմեզնայս զնրանցիկ զնրանցիկ զնրանցիկ:

« Գիտե՞ս զնրանցիկ ինչպե՞ս զնրանցիկ ! »

Կարն թուրքա ինչպե՞ս նոյնպէս,
զնրան, Կախանալ, Կարն զնրանցիկ: »

Յնայ զմեզնայս ինչպե՞ս զնրանցիկ զնրանցիկ զնրանցիկ, օրիցն զնրանցիկնայի,
Կարն ինչպե՞ս նոյնպէս ինչպե՞ս:

« Ե՛ւ զնրանցիկնայի »

Ձեռք հանալ յալ

Կանոնայի ստանալ

« Կա և Կարն զնրանցիկնայի »

Օրիցն զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի և նշուրի զն-
րանցիկնայի, ու զնրանցիկնայի և զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի:

« Կարն զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի, »

Ընդհանրապէս զնրանցիկնայի,

Կարն նոյնպէս զնրանցիկնայի նշուրի,

« Կարն զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի » (և անխիտանալ զնրանցիկնայի)

Կարն զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի և Կարն նոյնպէս զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի
Կարն զնրանցիկնայի, զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի և նշուրի ինչպե՞ս
Կարն զնրանցիկնայի, և նշուրի զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի
Կարն զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի և նշուրի զնրանցիկնայի զնրանցիկնայի:

საქართველოს მთავრობა

ყურნალ "სკენი დროშის" რედაქციის
ბავონი რედაქტორი

გთხოვთ თქვენს პატივცემულ ყურნალის ფურცლებზე აღვლით დაუთმოთ ჩემს ქვეშირე განცხადებას, რისთვისაც წინახწარ მაღლიძის შიგაგანებებში.

"თეოლოგიის ენციკლოპედია" 1984 წლის ერთერთ ნომერში გამოქვეყნდა მიუნხენის უნივერსიტეტის პრეფესორის იულიუს ახვლედიანის ვრცელი ხელოვნება "საქართველო" გერმანულ ენაზე. ხელოვნებას ხელოვნებაში დამახინჯებულია რიგი მომენტები ქართული ენის იხლოვით და განსაკუთრებით კი საკითხი ქართული ანბანის წარმომადგენლის თაობაზე. მე ამის გამო მას მოვმართე წერილი და გავუთხარე ჩემი მოხატვა მისი ხელოვნების გამო.

ვინც საქმეში ჩაუხედავი მკვლევარი წაკითხავს მან ახვლედიანის ხელოვნებას, დარწმუნდება, რომ ქართველებს არაფერი არიგინალური შეუქმნიათ, გარდა ნათარგმანებისა და თუ რაიმე გაანინათ არიგინალური, ისიც უფრო მცირე მუშაობების გავლენით. პრეფესორმა ახვლედიანის მოხატვაზე უკვე ვიღე 1964 წელს გამოქვეყნება, თითქმის ქართული ანბანი შექმნილიყო ქრისტეანთა შემდეგ ხომეტი თეოლოგის მაშროვნების მიერ. ამის შემდეგ გაიღო ოგი წელიწადი და ახვლედიანს ვედავ იმეორებს მის მგდარ ღებულებას. ის არავის უნებს ანგარიშს და ხწერს ღებუნდას, მღაპარს, იშენს უნდუნდურობას და ამით მას შედღამაში შეწყავს გერმანულენოვანი საშყარო. მისი ანდუმენიკურული კონფესიის წინააღმდეგ, მე არაფერი ახვლედიანს მოვუყვანე მოელი რიგი ამინაწერებში მე-11 ხაუკუნის ქართული იხლოვითის ღონდო მროველინა, ივანე ჯავახიშვილინა, შოთა შიძიგურინა, რომღებოც შეუნიერულად და ხათინა-

ლო ლკვემენებით დასაწყურებენ, რომ ქართული ანბანი წარმოქმნილია ქრისტიანული დაზღვევის წინ. აგრეთვე მოკიცვანე ამონაწერი გერმანული მეცნიერის ვალტერ კეჟანის, რომელიც მოგვიხსენებს შემდეგნაირად: "ქართული ანბანი დაზღვევისგან წარმოიშვა, რომელიც უკვე შეუქმნა ქართველ ერს ანბანი და იღვწოდა მისი გავრცელებისათვის...".

ხანამ ქრისტიანული მოძღვრება საქართველოში გავრცელებულა, მას დასავლად ვულგარულად განათლებული ერი, თავისი დაშვებით.

მე ვფიქრობ, რომ მეცნიერს, მწერალს ან მკვლევარს შეგობრულად მიუთითონ მის მიერ დაშვებულ შედეგებზე, იხილ უწყყარი მეცნიერული ხაზუხების მოშველიებით, მას ეს უნდა გაეხარებინა, რომ მომავალში თავი დაიშვებულა შედეგებისაგან. რატომ უნდა პროფესორი ახვალგი ლიდა "განაწიყენი" დარჩა ჩემგან; აღმაღ იფიქროს: ვინ არის ეს ვიღაც ილია კუჭუხიძე რომ მოძღვრავს შეხრობას ან შენიშვნებს, მაგრამ მას ამაზე მიუთითებს აგრეთვე თბილისის დასავლეთი. ახვალგი მრავალჯერ იყო საქართველოში და მას შეხატულა შქონდა დაპრობებოდა ქართველ მეცნიერებს, მაგრამ მან ეს არ "იკადრა".

პროფესორ ახვალგის ეს მდარი კონცეფცია ქართული ანბანის ხომხური წარმოშობის, თანამაზე იღებს აღმაღ ხათავეს პროფესორ ბაუმგარტენის მდარი შეხედულებიდან, რომ ქართული ანბანის ხომხურიდან წარმოშობის თანამაზე. პროფესორმა ბაუმგარტენმა თავისი წიგნი "მხოლოდ დიფერენცია", ხალაფ მოყვანილია მის მიერ ხხენებური მდარი ლებუღა და გამიხცა 1897 წელს და ამის შემდეგ გავიდა მმ წელი და რაღა ხაჭირი იყო ამ მდარი ლებუღების კვლავ გამორება.

ღებს ხაქართველოში, ჩვენი მეცნიერების მიერ დიდი მუშაობა ხნარმოებს მეცნიერულ კვლევის დარგში, განხაკურებით კი უნათმეცნიერებაში. გამორჩენენ ახალი კადრები და მკვლევარები, მაგალითად რამიმ ვაჟაროძე, ჯიქია და მრავალი ხხვეები და რაღა ხაჭირი ურთბილდახამულად დიდუბილი მდარების კვლავ დღის ხინათღებუ გამიჟანა?

უნათმეცნიერება და ხაერთოდ მეცნიერება და კვლევა ძიება ხაქართველოში მიღის წინ გიგანტური ნაბიჯით, ხოლო იუღიუს ახვალგი რამირი ამ ჟღებებს. ახვალგი ხაკიხბ უღებუ არამეცნიერულად, არამედ ჟენდერირად. მას შემდეგ რაც ახვალგს შეგობრულად მიუთითეს მის მიერ

ლაშქვებულ შეფლობაზე, გავიდა რვა თვე და პახუხი არ გაუფიქრებინა ან რა უნდა ეთქვა? მან ვერ შეხებოდა ჩემს მიერ წარუყენებულ ანგუშენებს წინააღმდეგ რაზე მოეწერა, მაგრამ შური ვი იძია ჩემზე, რაც გამოიხატება შემდეგში: ამა წლის ნოემბერში მოულოდნელად მოუნახეხინა უნივერსიტეტის ფილოსოფიურ ფაკულტეტთან არსებული ხელოვნების ინსტიტუტის ღირსი დირექტორი მივიღე წერილი, ხალხი იწყებდნენ შემდეგს: თქვენ შეგიძლიათ 1984 - 85 წლის შამონის ხელშეწყობილი ხელმძღვანელობდეთ (უნდა შეგახსენოთ პატივცემული რედაქციაც, რომ მოუნახეხინა უნივერსიტეტში 16 წელია ვითვლები ახალი ქართული ენის მახარებლებად), რის შემდეგ არ იქნება განახლებული". მე ამაზე ინსტიტუტის დირექციას მივწერე პახუხი და ვახოვე ენობრივად ჩემთვის თუ რა არის მიზეზი? დირექციამ დაუყოვნებლივ მიპახუხა, რომ ამის მიზეზი გახდათ თქვენი ახაკი".

ამგვარად ხედავდა რომ ვერ წამოაყენა ჩემი კრიტიკული წერილის მიმართ არგუმენტაცია იხარკებდა იმიო, რომ იგი ითვლება ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილედ, შური იძია ჩემზე. რაღა უნდა მოაგონო დირექციას ჩემი ახაკი, ხად იყო დღემდე? ინსტიტუტის დირექციას მე ვუპახუხე ცოცხა "ქელმძღვანელ" იმიო, რომ მე ოვლიო ვყოვებ 1984 - 85 წლის შამონის ხელშეწყობ მიუქი. განა ქელს მოიხხრი პროფესორ ახვადის წინაშე. უნდა როგორ გავიგე ბაგონ ახვადის თავის გარშემო შემოკრებიო "მეზმოდოთა რაშიო" და რადიფას ამბადებხ ჩემს წინააღმდეგ. ეს ის ხადხია რომელიც ჩემთან ხწავლიძეა ქართულ ენას და შემდეგ "გადაბარება" ახვადისთან.

ამგვარად მე "მხხვერპლი" გავხდი ჩემი კრიტიკისა გამი, მაგრამ ვამაყობ იმიო, რომ ერთი ციგქნა აგური მინც მოვიღანე ჩვენი ერთნული კულტურის დავის ხაქმეში. ეს ვი უაოო ყუელახი, დიფვას იგი.

პატივისცემით *ბ. ს. ყაჭვანი* (იღია კუჭუხიძე)
 მოუნახეხინი, 1984 წ.

ლილი პაჭივცემული ბაჭინი რედაქტორი!

როგორ გავბედავლი მე , რომელსაც ჩემს სიციხეებში მხოლოდ რამდენიმე მოსაკითხი ბარათი მაქვს დაწერილი ჩემი წერილით თქვენ მიწუხებდას; რომელსაც ყველა გაუგებია და წაიკითხავს. პაჭიონებებს გეფიცებით ხელ ამ დაფუთვით იაკინთეს ბრალია, რომ შემინათ ხამუკელი აღარ მოძვალა. გამაბეღვინა ამ წერილის მიწერა. მე და იაკინთე ღილი ყურადღებით ვკითხულობთ ყველა ემიგრანტობაში გამაბეღვულ ნაწერებს, თქვენ ყურადღებაც სიამუფნებით ვკითხულობთ, ჩვენ მე და ჩემი მეგობარი არჩეულ ერთ პარტიას არ ვეკუთვნივთ თუმიცა ბირიჭი ენები ამბობენ, რომ იაკინთემ აქ ემიგრანტობაშიღ ღრთობა და ხარვეზობის მიხედვით ყველა პარტიებში იყო, რაზედაც ის ვაჭვარითუდ უარს აცხადებს. ესეა ამწერილს, რომ გწერთ იხივ ჩემთანაა, და შევბნევა მე ვაგო ჩამოღერდე და მოვდე თქვი მამის ხელს გეფიცებით. ნამდვილად გაჯამირეუ შენი ნაღოღვიღარით მკომხველსაც და რედაქტორსაც, ჩემი ნიჭორე ეს ჩვენი წერილი გეფიცებთ შენ თავს იხლორბობილ შევა, მის შეხადგენათ ღილი ღრი დაფიქრია ხაჭირი, ამიჭომ ამ ხაქმეს უფრო გავბედათ და ღინჯათ მიუღვეთ ხაჭირია ჯერ ღვეიღიღით იმ ჩვენებურ ღვინით შენ, რომ მიგიღია ხაქართველიღან და თურმე მარჭი ექანებიათ, როგორც ამბობენ და ცოცა რამე დახაქმს. კუდეც მოაყორდე, შეიძლება ჩვენ აქ კიდეცაც დაგვათენდეს თავზე, მე ჩამოღვი ერთი ბოთლი გაუხსნელი "რქაწითელი" და თანაც მოვაყოლე ჯანჯუხები, იაკინთემ ჯერ ბოთლი ჩიხთუგა ერთი ორი ორკმლივ გაღმიღვარა პირჯვარი გამიიხსება და ბოთლს, როგორც წმინდანს იხე ემთხვია, შემომხელა და მიიხრა არ გეწყინოს ნიკიფორე, შენზედ ამბობენ ცოცა მიძუნწი ვაგიათ ამ ბზახავით მავარი გოზინაყუბი, რომ მიმიყვანე გინდა, რომ ჩვენიმჭროი ეს ნიხიათ იჯენილი ახალი კბილები? სიმ იგი ჩვენებურ ვაგს არახუელი, რომ არაა, არ დაემაღება, ის გულის ყველი, რომ გაქვს ის გამოიხვანე, მაცადე მე ვაგო ამიხუნთქვა იმასაც მოგართმევე, ზრ მიქმინდა იმიჭომ, მარდიიანიბა შენ წმევათ, რომ აგინიის შენი ამბავი კი ვიცი გააგლებ ენა. ნიკიფორემ განგებ მიმიყვანა მარდიიანი ყველით, დაღერდე შენ მამა ცხინებული მორჩა და გათავდადა თანაც დახძინა ამ ბოთლს ხსნი თუ ხაკიგნელათ მიმიხვანეო, არა ჩემი იაკინთე შენი ნამუხის ამბავი, რომ ვიცი ამ ღვინოს შენ თუიოთნ გახსნი თორემ შემდეგ იჭყვი ბოთლი კი იყო ქართული, ღვინო ვიჭრანგული იყო შიგ ჩახსმულიო. უჭა გვეყოფა ჩემი იაკინთე თუარა მარტლა გაღავრეუთ იმ ვაგს და შეუღვეთ ხაქმეს.

პაჭივცემული რედაქტორი! ესეა რიხთვის განუხებთ, მე და იაკინთეთ აღბათ მიღე ავიბარგებთ ამ ქვეყნიღან, ძლივს დავყოხიადობთ, ამ თქვენ ყურნალ გაბეღვებს, რომ ვკითხულობთ ხადაც ხამუხარით ამღენი ხამღოვიარო განცხადებებია, გული გვიკვდება ამღენი მეგობრები, რომ ხამუღამით გველოკუნენ, არ იფიქროთ, რომ თქვენ, როგორც "შენმევიკი" ამამიღაც ღამნამავე იყოთ ამას იმიჭომ ვამბობ, რომ იქ ბიღმევიკები და აქ ბიგირთი "პაჭროოჭები" ყველაფერ უბეღერებას თუ ბირიჭებას იხე, როგორც მოუხახიათუბათ, თქვენ პარტიას ამბავიღან. შედა იაკინთემაც ის კი ვიცი, რომ ქართული ხადის ვით ურყევიღებირი თქვენ პარტიას უღვა გვერდშიღ, რომლის მხგავხი-რამ ჩვენ ვერ ვნახეთ ევრიპის ვერცერთ ქვეყანაშიღ

ში და ბავშვი რედაქტორი, მე და იაკინთე ვგრძნობი, რომ ამ ქვეყნაშ ღირსებას ვუღიანებთ და მეცხე აიარებ შეგანუხებთ, გვრეხვევითა თქმა მარა ვიღვე ქვე გვიხილდა პარაზი ხანს ხიგოხილე, მე თქვენ გეწყვიტო და გვაპლია რამე, ვაი პენსია, ვაი გამომბარი ბინა, ხორავი თავზე ხაყარი და კარგი ჩაგმა დახურვა. რავე დაგვათქმელება პარტიში მიმშვიდოთ არაქათი, რომ აღარ გვექონდა, „კრიშტიანობა“ რომ ვსვამდით ცხელ წყალს და თუ მიკვლემოდი უნდა გავგროვებინა ხამჭხი ფული, იყო ერთი გინება და თანად იხურა ჭირილი, ახლა კი მილიონებს ყოველენ, მაგრამ რათ გინდა ეს უჭირახეული სახლი რომაა კაცის-შვილს არ უნდობან და ეს ამდენი ფული რჩება სახელმწიფოს. გარწმუნებთ, მე და იაკინთეს ყველაფერი წესზე გვაქვს ვახაზირებუდი და გინებახაც გადაურჩებოდი.

ჩვენ ხანამ ამ ქვეყანას დაეჭოვებდეთ, უმორჩილებდა გლობოთ გამოგვიქვეყნოთ ხოა აქ დაბადებულ ქართველ ახალგაზრდობისა, რომელიც ღირს წავაღებოთ შევადგინოთ მე და იაკინთე? და რომელხაც აქვე გაახლებოთ. ეს ხოა რომ გადავიკოტხოთ ისე გავიხურეთ მე და ჩემმა მეგობარმა, რომ ერთმანეთს გადავეხვიეთ, რა ბაჯალი იქნის მადანი გვექონია, რა დაუჯერებელი მიღწევები ქონია ჩვენ ახალგაზრდობას ყველაფერი ეს დაღებოთაღ მიქმედებენ ძველ ემიგრანტთა მანჯურ ცხოვრებაზე, მე რე, არ იწყვიტო როგორ პატივს გეშენ მშობლებს, გვაძინევენებ ჭირსა და ღებინებ ჩვენთან არიან გამარჯვებახა და დამარცხებამი.

ერთი ხილია, ბელნიერება და წინხვლა პირველყოლინა და მიკვილებულია ახალი გავზრდობა, მე და იაკინთეს გვემამს და გვეჯერა, რომ არ არის არცერთი ახალი გავზრდა ვაყი, არც ერთი ახალგაზრდა ქალიშვილი. რომლის იყნება და შვანება არ იყის აღგენა და მიკვილებულ ძლიერ მიხიყვარულე ხამქობლო საქართველისი. უცხოელთა და ვაყვანებულ ახალგაზრდობის შვერდობა ხმავრს გული ქართული, რითაც ის ამაყობს, ისაა ხუნგისი თაიგული, რომლითაც ჩვენ წავრსავებოთ ჩვენს ღირს პატივს წინაპართა წინაშე და ვეწყვიტო, მიუხედავად რამე ემიგრანტულ პირობების ჩვენ აღვზარდეთ ჩვენი შვილები, რომლებზედაც შეიძლება ითქვას "ღვევი მგლისა მინახა თუნდა, რომ აღზარდი ცხვართანა, მას ზნე მშობლისა გამოყვება არ შეიწყვედა ხსენახთანა" ეს, რომ გადავიკოტხოთ იაკინთემ ცოცხა შორცხვითა შემიძლება და მიხბრ შენ იმაზე მიმახსებე, რომ შეგვეკვიტოებოთ ქართული თუ იყინო? ამაზე რა პასუხი გავცე? ჩემი იაკინთე არც იხეა ხაქმე ქართული შენ, რომ გგონია იმაზე მე უფრო იყის, მე რე მე კაცი ჯერ ზომ არ ვაპირებო ხიკვლილს, ღირ ვიღვე გვაქვს და ხანამ ამ ქვეყნიდან განვიღოღეთ ვინაც ქართული არ იყის რამეს ვახახებუნ და იხწავლიან ამ ქართულხაც, ესეა კმარა და დაუიწყით, მგონი ჯერ ჩამოკვავალი რამდენი ღებინებოთ გვეყავს: 1^ე კლიე ვემდარია, ხაჭრანგეთის ელნი ვიღანლიაში ესეა კი ხაჭრანგეთის წარმომადგენელი "ნუნ"ში, 2^ე ითარ ამიღახვარი ღირი მიხელე ხ.გ. ხაჯრანში მარკოში, მიმავალი ხაჯ. ელნი, 3^ე ხალიმე ბერამიშვილი, ხაჯ ხაჯრის პახსის მგებელი თანამშრომელი ჯერ რომში, ესეა კი ვაშინგონში, 4^ე ეური ფაღვა, ხაქვეყნობ ცნობილი ეური კლასიკური ბალეტისა, იგვევა თბილისა და ხედა რუხეთის ღირ ქალაქებში, ესეა კი კორეოგრაფია, მან თა მიხ მე უღელე მომღერალ ვაჯ ღურე-მ ღირი ხახალქლი ნიშაო მიიღეს მათ კულტურის ხამინი ნიხტრომ გადახცა თეატრი მიმართი თაიგობათვის. ეური აგრეთვე არჩეულია მხიყ-

ლიმონგვეკვავეთა კავშირის გერეარდურ მღვიანოთა წარმომადგენს ამ კავშირში ხა-
 ვრანგეოს, მისი და კონსტანტინე არის აყაშე და პრეხს პარტიის თვითმართველი-
 შამილ, არწიხიელი განხრით. ეხლა ექიმები: 6² თეზიკი აბლემელიშვილი, შველდე
 მისი და ქალიშვილი, აი ნეჟაი მაგაო ღელახ და ბებიახ, შვედი გავზარდე მაგან
 უნდა თქვას, ვაი რომ ჩვენი მალე ვეღარ სკვებება მაგათი ბუნდირებში და მილ-
 წევებში, 7² თორ ბერამიშვილი, ხელ ახალგაზრდა ღლი მიწავლის ხირურგი, ხალიმ
 და თორი ჩვენი ღაუვიწყარი აწ განხვეწებულ კოლ. თავღელმარის ღვეანის შვილ-
 ებია, იხივ ვერ მიუხეჩრი მათ ღაოჯახებახ და მიღწევებახ. 8² თ. ნიკოლაძე,
 9² გ. ახათიანი, ჭეიშვილი არგენჭინამი, ცნობილ მოღვაწე და მწერლის თამარ
 შაპავახ შვილი-შვილი, 10² ეხლა დამაყურე ხორშინის უნივერსიტეტის პრეფესორი
 გორგი შარამიძე, რომელხან აბარია ქართული ენის და ღლიწარმოების კანდიდატა,
 11² ვივი გვარამე ხეიხი ბნარელ მაგაშელა ნაოქვამი, მაგი ცნობილ ჟურნალის მ
 თორი შარამიძის ვაჟია. ეხლა არხივექტორები: დ. ღღვინიშაშვილი, ჯ. ნახვილამი
 ღი, 12² ილიშვილი, ჯ. ბიბიკიხი/ს. თხმეშური. ინიურები: შ. ბურამიშვილი, 13² თა
 ყაიშვილი, 14² გორგაძე/ქ. მელიაძე, ხომიკიხეზი/ქ. თაყაიშვილი, 15² წულაძე
 და კიდე ექიმინდისი ჭარახაშვილი, ქერაზიკიხი/ს. მელიაძე, 16² ყორღანი, რომ
 მღლივ გაშეოშილ ეწერა ეხლა ხან ღაუნომნავთ მუშეუმის ღირექტორად ნ-იორკის მა
 ხილბელ ქალაქშილ და 17² შაგრაფიანი ხაქვეყნოლ ცნობილ ჭილხეიის ჭინღის პრე-
 ბილენჯათ არჩევა, ეხეღ ვაშეუბილან გავიგეთ, რახ იყვიო: შაგონი რელაქტორი
 ამის მესახებ არაო გახახარელი და ღახაწერი? ჩვენი ხათვიხეუმის ღვეანელელი
 თავღელმარე ირჯერი, რომ ბელი-ბელ ავირჩიეთ იხივ ხომ აქ ღაბაღებულია და უმა-
 ღლები განათლებახ ხომ აქ აქვს მიღებული, ჩვენს ხაყვარელში. ნახვილამიღის
 რომელიღ იხე ღრმად ღლიბხ ქართულ ენახ, რომ მიხხენებში ჭამილის ქართულ ენამ
 ამბობენ ხაქართველიშილ ხანოლით უნდა ეძებო ვაგი, რომელხან ღიხერჯაგია არ აქ
 ვხ ღაწერილი რაიმე ხამეფნიერი ხაგანბერი, ჩვენ ახე შირხ ვერ წავადთ, მაგრამ
 ვიყვიოთ, რომ მომავალ თავიხეუღლ ხაქართველის ბერი ევროპიულ უმაღლები განა-
 თლები ალტურვილი ხამაყი მხახური ეყოღება.

27-28 და- მშა, გუნდარა შავარიძე ურახამიხა, მიუნხენის ბავ. რაილის ქართულ
 ხექიის რელაქციის წევრი, რომელიღ ქართულ ენახთან ერთად მესახანიშნავლ ღლიბხ
 ხხვა შრავალ უხხი ენებხ, მისი მშა თორი უმაღლებ კომერციულ კურს დამთავრებ-
 ული ერო ღილ შანკის აღმინიხეგარეის თანამშრომელია, რომელშიღ არიან აწ განხვე
 ნებულ ცნობილ პოლიტიკურ მოღვაწე ელისი შაგარამის შვილები.

29-30 ღები ბლიაძეები კბილის ექიმი, მეორე და კი კინემატოგრაფიხი.

ღარწმუნებულნი იმამილ, რომ ამ წერილხ თქვენი ჟურნალის ჟურნალბებელ ვიხილავთ
 გხბოვთ მიილიო ჩვენი ქართული ხალამი და ხაუტუთიხიხურიღები.

ვიმღილენებთ, რომ არავინ გამოგვჩნა და მათი მშობლები ხათივეთ არ გაღა-
 გვიმწერებინან.

ნიკიფორე და იაკინთე.

* * *

ღვეილის ქართული "ძმთა ხახაფლი"

ხოველ ღვეილის ქართულ "ძმთა ხახაფლის აწყობით და მიმავლით, ყველა ჩვენთაგანია ღვინა ღვინა ღვინა, ამაყობ "ჩ. ღ"-ის რედაქციამ ხახაფლის გამგეხ ქაღ. ქრისტიან ბერიშვილისხახ მიმართა ხხოვნიო, რათა მოეცხ ღაწვირღეზიოი ენობეზი ჩვენ ხახაფლიოჲე ყურნაღმიღ გამიხაქვეყნებლიო.ქაღ. ქრისტიანმა ღააკმაყოფიღა ჩვენი ხხოვნა , მოგვეცხ ხრული ახნა განმარტება ხახაფლიოხ მუხახებ, რიხოვიხახ რედაქციო უღრმეხ მაღლიზახ უხახაღებხ მახ ღა ოქვენ კი ჰაჭოვიეზული მკიოხვეღი გოზახწიოზ გახახენიოზ: მიხ მიერ მოწერიღ წერიღხ ღრანგულიო ქართული ოარგმა-ნიო. ხაჭრანგულიოხ ამ მერიე ჩვენი ხამშიზღოხ მიწახვეღ ხძინახვეო ხამუღამო მიღიო ხამახ ოოხბიღ ქაროვიღხ, რიშელიო განხახვეენეჲელ აღვიღხ ეხაჭიროება მუღმივი მიღა , ყურაღღება ღა შეკვიება.

ღვეიღმიღ მღებარე ქართული ხახაფლიოხ მღგომარეობა.
"ძმთა- ხახაფლიო"

- 1977 წლიღან ქაღ. ნამეფიო გოგვაძიხამ^წ მიხი ხარღახმულიზიხ ვამი მოხოვა წეხ-რიგშიღ მოყვანა, ღაღვა ღა მიღა ღვეიღიხ ქართული ხახაფლიოხი.
- 1981 წელხ ოვნახშიღ ქაღბაჭონ ნამეფიოამ ხახაფლიოხ ᦒონღი 14.600 ღრანკი გა-ღახხეა ქაღ. ნუფა რმიშვიღხღა ბ-ებხ ნოზაქეხ, ვაღღახ ღა ბერიშვიღხ, რიშღებ-მაღ მაშინვე ვაღმიმეღხ რიგორღ თანხა იხე მიწღმიღღება ხახაჟოაიხ მჭრეველი-ზიხათიოხ.
- *ქაღ. ნამეფიო არიხ ღამ:არხებელი ამ ქართული ხახაფლიოხი ღიხი მომვეღი ღა გამგე 1977- წლაღელი.

ამ დღიდან მე მარჯო ბვილე პახუხის მგებლობა ხელდავთა მოვლის და დამიანებულ ძეგლთა შეკეთების. განხეუნებულთა შორის ბევრნი ხშირად მილიღუნ ჩვენს ოჯახშიდ, გვიქონდა ხანგრძლივი ნაგნობობა , მეგობრობა და იღვლებიღუნ ჩვენი ოჯახის წევრებათ. უკვე გამხჭვალული იმ შეგნებით, რომ მე შევადებამ, მათ ხაფლავთა მოვლა პაფრინობა, მე ნელ ნელა გაავფაროვე ჩემი ზრუნვა, განხავთოგობით მათ მიმართ ვიხაფ აღარ ჰყავდათ ჭირისუფანნი, ჩემთვის ეს გახდა ვალდებულება, რომ ყველა განხეუნებულ გნობილი თუ უგნობნი, ქონღოთ ხავანე ხაფლავი წესიერად მოვლიდი, რომ არავინ არ უნდა იყოს მიფლავებუდი, იმის გამომ თუ ვინ იყვნენ ხიონი ან რა გააკეთეს ამ ქვეყნად, უნდა იყვნენ დირხეულად მოვლიდნი მათი გარღვრავლების შემღვა.

1981 წლიდან დაწყებუდი 100 ხაფლავი იქნა შეკეთებულ - აღგვიდნი , ე. ი. ძეგლები გარუხიდი, გამღვიდლი განწირებულ და ხაძველ წესიერებაში მოყვანიდი. ფულად შემოხავაფ - გახავად ანგვარიშების გაგნობა შეუძლია ყველახ და მე მათ განკარგულებაშიდ მაქვს ანგარიშწარმოებოთი წიგნი.

ოვითუდი ხაფლავი მიროღია გოგხალი ყვავილებით აღგვიძს, 26 მაისი, 1924 წლის ხაღბური ოჯახეების მოხაგნებღათ და ყველა წმინდათა და მიღვლებულთა დღებზე ხაფლავებიდ ოყვავილებულითა ფრადიოვიდი ქრიშანფემეშით.

ყველაფერი ეს იწვევს დიდ ხარჯებს, რომლის დახაფარავად ხაჭირია ყველა ჩვენთაგანმა გაიღოს თავისი წვლიდი. ფრადიოვიდ ხეჭუმბრის ხაღლის (1924 წლის ოჯახეებისაღხანიშნავად)მთელიმოგება სახაფლავის ფონდშიდ გაღადის და აგრეთვე შოგოერიმ ქვედ მოქმედ პირთა შემწიოღებანი.

ურჩიდი ხაქმე გვრჩება განხავთებუდი,რახ შეიძლება ხაჩქაროდ, ხაღ არიან ხოფ, აშინღანის თავშეხაფარ მოხუფთა ხაღშიდ გარღვრვიდი ქაროველით ხაფლავები ? გარდა 4 ხაფლავისა ხხვა არ ხნახს, მაგრამ ჩვენმა გაღადგმულ ნაბიჯებმა და ქაღაქის აღვიღბრიფ თუთმაროველითამ ყველა ქაროველით ხაფლავების აღვიდ მღეშარება გვიჩვენეს. აშინღანი შირხაა პარიშიღან, მათი გაღმოხუნება უხათილ ხახურელით, ამით იხინიფ იქნებოიან პაფლავემუდნი იხე, როგორც ყველა ხხვა ჩუენი მიღვრადებუდნი. ხაძველხშიდ მათ ექნებოთ განხახუნებელი. ამხათვის ვღებულო ყოველგვარ შიშებს. ხარჯების დახაფარავად ჩვენ ვფიქრობთ "გამაფხულის ხაღლის" გამართვას დევიდშიდ და გვაქვს იმედი, რომ არფ ურთი ქაროველი არ გამთავლებმა ამ ხაქვედმოქმედი ხაღილხ. აშინღანშიდ გარღვრვიდი ქაროველით ხხივნა დარწმუნებუდი ვართ დაგვემარება ამ დიდ ხაქმის ხიხრეღემილ მოხაკვანად.

დევიდის ახად სახაფლავის გაღილება, შიწყობა გამართიღობიხათვის ქაროველით კუნონიდ მიწახ ჩამიხაჭრეს მიღვიღობის ურთი ნაქერი , ქაროღ ხათვისფომიმ თავის დროზე დევიდის სახაფლავიხათვის შეიხყიდა მიწა და გაღახემა ამ უკანახუნელს იმ აშხილიფორი შირიბით, რომ იქ ყველა ქაროველ დღყოვილს ექნებოდა დახაფლავების უფლება, რის ოფიოიადური ხაბუთი არხებობს. მრავად ჩვენს მიერ გაღადგმულ ნაბიჯებმა ნაყოფი გამოიღო. ქაღაქის თუთმაროველითამ წერილიბით ხგნი მათ მიერ დაშვებუდი შეღღობა და აღიარა , ქაროღ ხათვისფომიმ თაფღლიმარის და იმ დროიღელე ქაღაქის თავის მიერ დაღებულ ხელშეკრულების კანინიერება და აღვიოქვა ჩამორთველ მიწის დაბრუნება. ჩვენყვედა შიშები უნდა მივიღოთ რათა ეს დამირება განადღებულ იქნეს და ქაღს დაუბრუნდეს მათიმიწა მისი ხრუდი მიღვიღობით.

A partir de 1977, Madame GOGOUADZE, en raison de son grand âge, a demandé mon aide pour l'entretien du carré Géorgien du Cimetière de LEUVILLE S'ORGE.

En Juin 1981, Madame GOGOUADZE a rendu la caisse du Cimetière (14.600.- Frs) à Mademoiselle RAMICHVILI, Messieurs NOZADZE, PAGAVA et BERICHVILI qui m'ont aussitôt transmis cette charge.

A partir de ce moment, j'ai assumé, seule, l'entretien du Cimetière et la responsabilité de la réfection des tombes Géorgiennes.

Parmi tous ces géorgiens qui reposent à LEUVILLE beaucoup fréquentaient notre famille et nous les considérons comme en faisant partie.

Déjà motivée pour soigner leurs tombes, j'ai peu à peu étendu ces soins à tous ceux qui n'avaient plus de famille. C'est devenu, pour moi, une obligation que tous ces gens connus ou inconnus reposent dans une sépulture décente, que personne ne soit abandonné et que, quoi qu'ils aient été ou fait de leur vivant, ils soient tous traités dignement après leur mort.

Depuis 1981 environ 100 tombes ont été remises en état c'est-à-dire: lavées, réparées, remplacées ou faites. L'ossuaire a également été nettoyé. Je tiens à la disposition de chacun la justification des entrées et sorties d'argent.

Chaque tombe est fleurie POUR Pâques et le 26 Mai. Une pensée est déposée sur chacun pour commémorer le soulèvement d'Août 1924 et pour la Toussaint, le traditionnel chrysanthème. Pour que cela soit, il nous faut faire beaucoup par nous-même car nous ne sommes pas très riches. Bénédicte du repas de Septembre à LEUVILLE, les quêtes au cimetière que la paroisse partage, depuis 2 ans, avec nos morts et les quelques généreux donateurs qui prennent en considération la modicité de nos revenus en face des grandes dépenses faites et à faire.

Une grande oeuvre nous reste à accomplir et si possible assez rapidement :: ABONDANT !

Où sont les Géorgiens morts à ABONDANT ? a part 4 tombes il n'y a rien!..

Nous avons fait des recherches au début de l'année et je dois remercier les employés de Mairie d'ABONDANT qui, grâce à leur plan bien tenu nous ont permis de localiser ces morts oubliés.

ABONDANT est loin de nous et le retour, à LEUVILLE, de tous ces Géorgiens, serait souhaitable. Il seraient ainsi honorés comme les autres.

L'ossuaire peut les accueillir tous et les démarches nécessaires pour assurer ce retour ne nous décourageront pas.

A cet effet, nous prévoyons un "repas de Printemps" à LEUVILLE et nous comptons sur la générosité de tous pour y assister. Une pensée

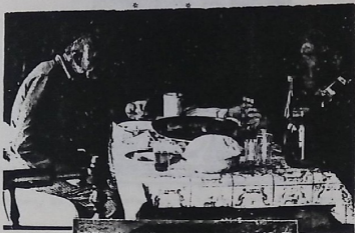
pour les Géorgiens d'ABONDANT et leur souvenir nous aidera à accomplir cette grande oeuvre.

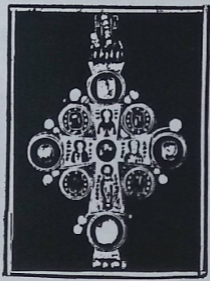
Lors de l'aménagement du nouveau cimetière Leuvilleois, le carré Géorgien a été amputé d'une certaine superficie. La colonie Géorgienne possède un dossier comportant les actes d'achats de terre, par les Géorgiens et leur don à la commune contre le droit absolu d'y enterrer tous les Géorgiens en exil. Il semble que nombre de personnes dans la Colonie ignorent les clauses de cet accord.

Après de nombreuses démarches auprès de la Mairie, celle-ci a reconnu par écrit son erreur, la validité de cet accord signé par le Président de la colonie et le Maire de l'époque et nous a promis de nous rendre la terre qui nous a été enlevée.

Nous devons tous faire en sorte que cette promesse soit tenue assez rapidement et que la terre Géorgienne nous soit rendue dans son intégrité absolue.

CH. BERICHVILI

ԵՄՅԵՆՆԵՐԻ.

დემოკრატიულ საქართველოს პრეზიდენტს სოფრადახიას უფროს ქალიშვილის, ანა მამაძის
 ანა ყორღანიას - ვადაძის
 გარდაცვალება.
 1905-1984 წ.

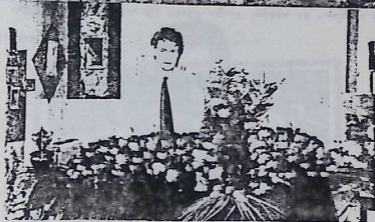

დგანან მარ.- მარჯვინი: სიხუცა მამულიშვილი, შავშვების მიმდელი, დიღუპ
 ვადახახლუბაში ციმბირში. სოფრადახია.
 სხუდახ მარ.- მარჯვინი: ქრისტინე, ხ. ყ-ახ ღუდა, იხა ნ. ყ-ახ შუღღუ, შვი-
 ღუბი: ახმათი, ღა ახღრი. ვარღაიღუაღუ ხქარიღუღიში 1918 წელხ.

ღანხუთი 1912წელი.

სოფრადახიას ვადაძის
 1873-1917წ.

ახმათის დაკრძალვა ღვევილის ქმთა სასაფლაოზე მის მშობლებთან, პირველი ოქ.84
წარიელი, საყვარელ ბებიათ კვებისთან პინაშულ.

ქართული საკრთოლოების რჩეული

იმ დღეს სუბეზან ხამინელი მგლოვიარობის თაღებით შეიძინა, ამინლი
 დილიდახვე ჭირვეულობდა, მაგრამ ამხდა მთუხელავით, ქალაქ პარიზის
 ქართველთა სათვისლოშიმ მალიახარ, ერთიანი მწუხარებით და გულისხვ-
 -ოვილით, მრავალი ჭრახვების და უხეილთა თანდახწრებით, გააიღია
 ხაუკები გახხვეუბაში მოძივადი ქ-ნი აფლი ფაღავა-ყორდხნიხა ახული,
 რომელხან უფრო ძლიერი განგლით დაიჭირებენ ხამმობლიში; მომავალი
 ქალელი ერის, უახლიუნი და ძირული მთამომავლობის ყოველი თაობა,
 უღრმები ხუჭარებით და უროვნული ხიამაყით მოიგონებენ, იმ ღირხველ
 წახამარ ძახლიღიხანს, რომელიც ამჟამად აქ, უხვი ძიწაში განიხვეუბელ
 რიღის გოხეზა, შეგხეზა და ხურვილი არახიღენ დამირებოი თავის ხამ-
 -ძობლის, მისი ერის თავიხვეუბიხათვის ბრძიღების გარდაუვადობის
 მოშეხვებხ, რომელხან იჯახური აღრზღის წყალიზიოთ და მახში გამეუფებული
 ჭრადიღეუბის მთაგონებით, თავის აღამიხური ღირხების მოქალაქობრივი
 -დაშვებუბა-
 -დაშვებუბა-
 -ურ და ხიღიაღურ ბრძიღების ეპიზიღითა თახამომღევრობის ურთიერო-
 -ამი.

აწ გახხვეუბებული, თავის ყოველგვარი ხაუკეთუნი თვისებებით
 შეშველი, იყო ხაამაყი მვილი და მთამომავალი ვიღითა ჭიხაქრინიხა,
 რომელითა ქალღის შეხახებ, ჯერ კიღევ ძირეულ, უძველეს ღრში,
 აღექახანღრე ძაველხეღიხურიი ძოავარ მხელართაგახი კიღიღიშეღიხი
 (336---334), მთუხხიობდა თავის ღრის, თახამღერევე ვაქიღიღიღახ:

"ვ იღებუმი ღელაკაგები არიან მამაცხი, უფლები მოყვარეხი, ძლიერნი და მებრძოლნი."

თუ ჩვენ, თვალს გავავლებთ, ან განხვევებულის ამ ქვეყნიურ გზორებაში მის მოქმედების და შეშქმედების ყოველღიურ თარიღებს, რომელიც მას ღლიურების ღორშით ჩამოყალიბებული ღაუფოვა თმის იჯახს, როგორც რელიკვია, და წარმოადგენს ხინამღვიღში, ქართული ეროვხული ბრძოლის ეპიზოღების თავგენწირუღების ხაუკეთეხი მავალითღბს იხუ-ორიინათოვის.

1921-წელს, ის იჯახთან ერთად მოვიღა ემიგრაციამი აქ, ხაფ-რანგეთში და იმავე წელს წავიღა ქ. ნანფში ხამთალო განათღების ღახამთავრებღად, რომლის ღაძმთავრების შექოვე სწავღახ განხარღბს ხორბისხი უნივერსიფუში, ღაამთავრა ფრანგულ-ინგლისურ ეხუღის ფაკ-უკულფუფი და გავშგზავრა ქ. ღონღისში, ხაღელ ეწერიოა ფრანგული ენის მახწავღებღმახს, მავრმ იქავური ჰავა მინთოვის აუფახელი ძეიქმნა. რომ-მღღახფ თან ღაერიო ძლიერიმწყენიღბა ძმობღიურ იჯახბუ, ის ბრუ-ხღღმა პარიზში, მმობღღმახს.

1924-წ, 18-წლის ქალიშვიღმა ხაკუთარი ხაოგხეზო სურვიღის ხინა-მღვიღელი გარღაქმინხათვის შიიღო მინაბრეზბრივი გარღაწყვიღღება, გამგზავრებულიყო ხამოგზავროღ ხამშობღოში და ამ შემთხვევიო ეხარ-გებღა, მოეხახულათავის ხაყვარული ზეზია და მინი ყოფა-გხივრეღის ამბეღი, მოეფანამამინხათვის, და შიო შეემხუბუქებია ის მღღმივი განუკურნებელი ხევეა, რომღთოფ ის შექყროზიი იყო, როღეხაფ მახ მამახ ვაფხი თავის გარღაწყვიღღება და თახხმიზა ვერი შიიღო, მამინ თავის ეხ გარღაწყვიღღება ხაკუთარი ძღვირი ხეზიყოფის პრინციპად გაინაღა და ვიღევაფ შიიყვანა ხინრუღემი, ღახძღია მამის წინახამღღ-ეგობახღა მინი რჩვა-ღარიგეღის მიხეღვიო მღღღა ხამგზავრო ხაქმ-ეღბის მოგვარეღახ. მახ წერიღბით მიმაროა ს ს რ ვავშირის უმად-ღეხი ხაბჭის პრეზიღეთმის მღღეახს-- აბღლ ეხუქიძეს, რომელიც ღაუ-ყობღღივი გამოეხმავრა და თავის მახუხინმგებღღბის ქვემ გამოეგზ-ავნა მახუფხი მოგზავრობის ხეზართოვი; მინკოვის რკინისგზის ხაღ-გურბუ თოიო აბ. ეხუქიძე მახ ღახუთა, რომელიმაც თავის თავზე აი-ღომოგზავრობის ფეხსიკურ-უფღებრივი მხარე და მახთან ღაკავ-შირებული ფინახხიური ხარეღბი. მიფა მახ ყოვეღგვარი შეხამღღბ-

-ღობა დაემთავარიელებო ახლად გამიხული ხამქადაქი ომიდან მოხვოვი, ენახულაყველა ღირსშესახიშნაობა, ხელივნება, ღრამაჟიული თუაჭრები და ოპერა. რამოღესიმე ღღის ქემღეგ მანვე მოუწყო გამგზაგრება ხაქაროვ- ელოში, მთავრობის მაჭარებლით, რომელმოდან მახ ჰქონდა მკუთვნილი ვადეკე კეპე. ამ მთავრობის მაჭარებელში, რომელიც ყოვეთვის ხაგანგე- ბი ხამხერი ყარაულით არის გარემოგული, მახ მოპარეს ჩამადნეში, რახ- აკვირველია ეს ქურღობა არავითარ შემთხვევაში, არ შეიძლება მიეჭე- არის კრიმინალთა ნაძირადებს და მათ ხაქმიანობას; რადგან ჩეკას არ ქონდა შეხამდებლობა მისი გარჩევის, ვინაიდანთვით მთავრობას არ მია- ჩდა მიზანშეწონილად მისი ბარგის განხრევენს, ამიღომ მამაროეს ამ უპრინციპო მიქმედებას და მანჭაყს; ღაქარგული ბარგის ანაზღაურება მთავრობისათვის არავითარ ხიძხელეს არ წარმოაგენდა.

თბილისის რენიგების ხაღგუჩზე მახ შეხვდა, თანახმად ენუქიძის ოხივინისა, იმ ღროს ხაქაროველიში გზობილი ქაროველი კომუნისცი და მთავრობის ერთი თავყავთაგანი ხერიოყა ქხვთარაძე, აღამიანი ყოველმხრივ ხამღელი ოხციღიგენჭურ-არისჭროკრაჟიულ მანერებით. ღახაღმეშინთანა-

-ვე და ყვავილებს მირსმევისთანვე პირველ რიგში გამოკისხა მამის ყოფა-გხოვრებშხ და ჯანმრთელობის შესახებ. წაიყვანა ღელია მისთან, ღამშვიღებშის ღრის ღაუჭოვა თავის ხაკუთარი ჟიღეფონის სომერი და თან გააჭროხილა არავინათვის არ გათაყვა, და თუ რამე ხაჭიროება ან ხურვილი ექნებოდა მამინთვე ღაერეკა მიუხედავთ ღრობის მნაშენეღობ- ინსა.გაღაგა ოპერის და ღრამის თუაჭრის ბიღეთში და განუმარჭა, ოხ-

-ოხი აღგიღი განხაკუთრებულ ღოყებში ყოველ ხაღამის მენს განკარ- გულეზამი ოქნება და შეგიძლია, ვინც გხურს წაიყვანთფან.

ქ-ნი ალფა გვიამოშხ, ჟმიღისის ნახქამ მისკოვისშემღეგ გაამხიარულა და ხახიათზე მოიყვანა, ეს ქადაქი მახ მოერევენა მეორე პარზილად, გა- ხაკუთრებში თავის მინაგანი კულჭურიით და ხიძხიარულით. ის გრძნობდა თავს ხამღვიღ მშობლიურ არუმარეში და გარემოებაში, ხაღაგ, ყველა ხანგნობი და უღნობი, როგორც ერთი აღამიანი შექმდებისღაგვარათ მის- წრატებოღეს პაჟივხანგემათ ხაქმით და ხიფყვით, გულღაწყვავით ოგონე- ბღენენ, მამა მის და მის ექოქახს.

მეორე ღღეს, თავის ხათეხავ ქაღთან ერთად ის მიღის ოპერის თე- აჭრში, ხაღაგ იმ ხაღამის მღეროდა ვანი ხარაჯიძვილი. ის ოპერის ღაწყ- ეშის წინ მიღის მათან ღოყაში, გაღაკოგნისთანხავე ეუშხება;

" ამ ხაღამის შე ვმღერი, მხიღლ და მხიღლ ქაროველი ფრის პრეზინღეუსის, მამა თქვენის ხაპაჟიგვეძლილ, გთხოვო, გაღაგეთ მახ, ქაროველი ერის ხაღამთან ერთად, ჩეში კეთილი ხურვი-

-ვიღებში".-მისი ხეგნიხაკენ შემობრუნება წახახველად დაფარა .მაყ-
-ურბელთა აუღიფორიის ძლიერმა და ხანგრძლივმა უამის ხმაურმა .

არ იყო აღვილი ხაქმე,იმ ხიძნელეების მიერ წარმოძრული დაძ-
-რკილებათა დაძლევა და გაღალახვა, რძელიც აუგლიტბელი შირიზაა
უადრხად ხაიღუმლიტბით გარემოცულ ხაქმიანხიბამი ჩამბულ და მიძქმელ
აღამიანხების გარშემო,მაგრამ მან ყოველივე ამ ხიძნელეების გაღალახვა
შეძლო და მინდობილი ხაქმეები ღირხეულად მოაგვარა .

ხამწუხაროთ, ღერჯერობით ყოველივე ეს,ქართული ეროვნული ბრძა-
-ლებიხიხფორიის ხაიღუმლიტბის არხენაღის წიაღში შინახევენებს, გა-
-ხაკურტბული ღრიის მიღიღინში მყოფი . მიუხედავად ამისა,ჩვენ შინც
მივიგონებთ,ერთ იმ შემთხვევახ, ფაქტხ,რომელიც განხაკურტბული ამხ-
-ახველი და მღალაღებელია მისი ვაჟკაცური პაფრიოფიშმისა,თავგანწი-
-რულეების წინამე უშიშროების უძლეული ნების ყოფისა ამღიარებელი .

მშობლიურ ღანჩხუთში გამგზავრების წიხ, მიიხახხულა ქართველი
გმირი გოგოფა ფაღავა,ყოველგვარი შინხარხობრივი ხაღამის გაღაღემში .
ერთად გაღაფა ის ფულადი თანხა,რომელიც . მახ გაფანა ირ . წერე-
-თულმა . პარიფში ღაძრუნების შექლეა, ის წერხ თავის ღიურში,--
- " ჩემ წინ იღვა ყოველგვარად შეშკობილი ახაღავარდა, იშვიათი
გარეგხიბის ვაჟკაცი,ხაუნრის შეძლეა განმიმარტა,ყოველივე ღავაღება
ხიფყვიურათ გაღაღემიხათვის"-ოკუპირებულ ხაქართველიში ღამღაფრებულმა

პიღიფიკურმა მღგომარებაამ, რომელიც წიხ უძლიდა ეროვნულ ხახაღხი
აღახყების ღღეებს,აქქმევიხა ირ . წერეთლებ,- "შენ ხარ , ქათველი
ხაღხის და მისი ემიგრციის უწაფარტი .

თბიღისში ხაქმეების მოგვარ ბიხ შეძლეა ის მიუშგზავრბა, რი-
-გორც ბეშით ვაქვიოთ, მშობლიურ ღანჩხუთში ბეშინახთან, და იგონებს,
ტიშკირთან ღიღიღავა, როგორ ეღღაქ; ღღიურახ ფურნღეტი მიგვიოხრ-
-იბბ,მეშობღებმა და მუღდა ღანჩხუთის მღხივრებღებმა,თუ როგორ აღფ-
-აფებელიაპაფივისხეგემით შეხვეღრა გაუმარტეხ;თანახიფღღეღი თუ,როგ-
-ორ უღღეხ ხიხანულხ გამოქვაამღეხ ღავარგულ ეროვნულ და პი-
-რჩუნულ თავიხუღღების შეხახექ, რომელია წიხამირბელათ და ფუ-
-ძემღებღად ისიხი, ვღავ ღღიარებღეხ წიხახღებღელ და მამა მის, ამ-
-უამად ვი, მის ღაძრუნებ ხ ახახავღეხ, თავიანთ ეროვნულ
და პირიფხული თავიხუღღების აღღომაქ,რომწიხაფ ისიხი ხაღხურ
ხიფყვიურბამი ხიმღერების შეძწეობით გამოქვაამღეხ .

ხრულიად მიულიფხელად, მშვეხიერი და უძვირფახეხი ხახახხივროღ
მწახავხარო ღღეები გაუხევა,ეროვნული აღახყების ეოთიან გეგხღის
აღში . პივეღ ღღეებღიღახვე,ღახაკულიღღახ აღმრხაკულიღღახ ხაქარ-

-ოველი გახდა ბრძოლივებად. მას ბეზამიხიან ურთად დაპაჟმრებ-
 -უნებაგზავნიან ქ. ბათუმში და იქ ათავსებენ ჩეკაში, მერე ხაროღმე
 მჩ ხაწილიან ოთახში, ხაღდანაჟ იხინი უნებლიე თვალს აღევენებენ მი-
 -შავად ხაბარგი მახქახებებს, რომლებოთაჟ გადაყავდათ დახახვერეშად გახ-
 -წირული შუხალეში; მათ ყურთახმეხახ განუწყვეტილე აყრუებდა, ხროლის
 ხმახთან ურთად გახწირულთა იხვრა-კვინება.

"გამომძიჟელი რუხი იყო, ბეზამი რუხული ურთი ხიჟყვან არ გაე-
 -კვბიდა, თარეშიანი იყო ქართველი, რომლისთვისაჟ რუხულად წარმოიქმული
 წინაღაღებმა ხრულიად გაუგებრობახ წარმთაღგენდა, გამომძიჟელი იძუ-
 -ღებული გახთა, თარეშიანობმა ჩემთვის დაევაღებია. დაკოხვიხ ღროხ,
 გამომძიჟელის ოთახში მოულიღებდაღ მემოვანღღეურთი ქართველი ჩეკი-
 -ში, დაბალი ჩანგხ, რომელიჟ გამომძიჟებელს მოუთხრობს, ზელმოწევისთ
 დამახინეღებული რუხული ეხით,—"ეხ რევიღვერის ჟყვია მგაო ღიგინ-
 -ზე ვიპოვე"; შემობრუნდა და ამახვე ჩვენ ქართულად გვეუნებმა, მაჭრამ
 -ბეზამი ხიჟყვის დამთავრებმაჟ არ აგაღა და ხიღა, გააწნა, მე კი რუხ-
 -ულად შევახხენე, რაჟღე რევიღვერიჟ არ მოიჟანეო? ამის ჰახუხი გა-
 -მომძიჟებელმა^{აღღარ დააღარდა} მ^{ღღ}ან უგჩანა კაბინეჟიღან გახვდა, მახ უხმოღ შეახრულა?
 გამომძიჟებელმა თვიო მოაღიღა ოთახამღის და დაუგოვა ხაკოთახვად ჟრ-
 -გული და ქართული წიგნები და გამომშვიღობახ მათ ურჩევს, იყინ
 წყახარად, მშვიღათა და ხმაურინათვის ყურაღებმა არ მოექვიოთ; მაგრამ
 მწეხარებოთ იგინებს ქ-ნი აჟთა, ამის მებრულებმა შეუძლებელი იყო,

განხაკურებოთ მახ მემღეგ, როღებმაჟ იხინი გოღხალი
 მოწმენი ვახუნ, მშების, ჩიქოვანების წაშებინახ და დახვერეშინახ.

ხამწეხაროთ, მაგრამ აღბად ხინამღვიღე იყო, როღებმაჟ ჟოღინ-
 -გოღდან ხაკუთარი განგღებოთ გამიხული, მდ წინაღაღებამჩოთათებებს თა-
 -ვის ხაბღლისწერი თავგაღახავაღს,--" ქართველი ჩეკისგებო იყვენენ;
 უხემხი, უწრღელხი, ხაღისგური მჩინახანებოთ დაუხლმღელხი; რუხები კი
 ბრღიღობინი და ყურაღებოინი." ხამწეხაროთ მაგრამ ახთე მოუთხრობს
 ქართველთა მომავად თაოშებებს, ხამშობღიღან დაბრუნებული ქართველი ქაღ-
 -იშვიღი--ჰაწროოჟი!

მათი ჰაჟიშრობის მეხთე ღღენ მოვიღა ბათუმში ხ. ქავთარაძე,
 რომელიღმაჟ მათ განუეხაღა;--"ხვალევე უხდა წახვერღე ხაყრადგეოთი, მი-

-ღის გეში " ლამარგინ"; მე მოხვოილან ბრძანება, რომ მომივიღებ იძუ-
 -ულბული ვიქნებო შევხარული.--" ბებია შევეამათა მახ,რა მუამია
 მოხვოი,ხაქაროველი ხიმ თავისუფალი რეხვებლიკაა!" ხ. ქავთარაძემ
 შეხთავაბა მათმის კაცთან ერთად მიხვლა ღახჩხუთში, თუ ამახ მისი პი-
 -რალი ხაქირრება მოითხოვს.მეორე ღლუხვე ღახჩხუთილან ღაბრუნებულეხ
 ბათუმში, ხ. ქავთარაძემ, ბებია მის შეხთავაბა, გაყოლილა მვილიშვილს
 ხაჭრანგუთში და იქ, პარიზში ვაჟისშვილხაც მოინახულებდა; მისუეებუ-
 -მა მისი წინაღაღება ხრულიაღ მიუღებდალ მიინწნა, რომელიც ყოველივის
 მშობლიური ქვეყნის და მინის ღაჭოვებინსტახევიკი წინააღღეგი იყო.

ხ. ქავთარაძემ თვით აიყვანა გემზე; გეში ღაინხძრა მოგზაურობიხა
 -თვის,ქ-ნი აჭია გეშის ბაქანზე მღგიში,თვალეზ აგრემღებუ გახექარ-
 -ის ხამშობლის მინა-წყაღს და მიღამოღმე;ბღვის ხაპირთახ მღგიში ხ.
 ქავთარაძე ხელის ქხევიი მშვილიბება,მის გვერდიო კი ღაჩიქიღი ბე-
 -ბია,ღმერთს ხახოვლა,მვილიშვილის მშვილიბით ღაბრუნებახ, ამახთანავე
 ჯრი კილევ ღაუშთარებელ აჯახყებამი ღაყუპულთა ხელის ხანუკუხი ხეჭ-
 -რებახ და განხვენებახ.

როღეხაც მომავაღში, ეს მისი ღლიური ღაიკავებს თავის გახკუთვნ
 იღ აღგიღს ქართულ ხიჭყავაკაშმულ ღიჭურაჭურამი, მამინ იხ გახთება
 უძვირფახეხი ძეგლი, როგორც პაჭროიჭიბმის ხახელმძღვანელი და უჭყუარი
 ხაბუთი, ქაროველი ქაღის ყველა იმ ძვირფახი და მარაღ ცოგხაღ-მომ-
 -ქმელი თვისებებინა,რომელიც მახ თან მოყობა მეძვიღროვბით მორეული
 წინაპრებღიღან,რის შეხახებაც უჭყუარი გნოშები შემოგვინახა თავის
 თხრიბამი მხეღარმა პლიღემინმა.

განხვენებული, თავის შემოქმეღების პოეზიას აძეჭყვეღებდა ფრა-
 -გულ ეხაბე, მიუხეღავათ ამიხა, თავის მშობლიური ეხა იღიღა იხთუ ხაუ-
 -კვეთხიღ,როგორც ფრანგული და ინგლისური; რუხული ეხა მისთვის იყო
 ქართული ენის შემღეგ, მეორე მშობლიური ეხა, იხ იყო მვილი ,უაღ-

-რეხაღ განათღებული რუხი მანღიღისახ--ხრეღაღისეხიხა,რომღემაც აღშ-
 -რღისპროფესიბივე შთაავინათავის უფროს ქაღიშვილს,მამის ხამშობლის
 ხაამაყო პაჭროიჭიბმი. თავის ხაკუთარ იჯახში მან, ქართული ენის
 უპირაჭეხიბა და ბაჭოხიბა აღიარა, რის შეღეგიც ხაამაყო იყო;
 ქაღიშვილების უაქიგეხლო ქართული მუხაიფი და მვილიშვილის ქარო-
 -ული მეჭყვეღება, ხაქაროველიმიც მრავალს შემურღება; ყოველივე ეს

მიხილრხეული პაგრიოფიზმის შლადღებელია, რომელიც ჩვესი
 პირფახი პიეფი ავაკის ლქმული ხიფყვეზის აღიარებაა,-
 -"ოუ რომელიმე ხალხის გაცხობა ვიხლათ, იმ ქვეყნის ქადებრი
 უხლა გაიჩიოთ, შეინწაელით"./ავ.წერეთელი/. ყველა იხ, მიყვარე
 ლა ქვერი, რომელთაგხერული,ოუ "პრაქტიკული" შიხაზრება უკარ-
 ხახეზს ჩვესი ერისგყენიზახ ლა შენწაველას შიშავეღში, შათკის'
 ქ-ხ აფილა ფადავა -ჟირღანიიხახ ახულის პაგრიოფიზმი ჭემშარიფი
 თხრობა იქნება,თახუფღეზიხათვის შებრძოლი ერის უკველავი ღი-
 რხეზიხათვის.

შვიღობით, მარღ ღაუვიწყარო ღაო აფილა , ხაუყენი იყის ხხენება
 შ ე ნ ი .
 ღამწერებრეული ახლო მეგობარი.

აქვე ვაოახეზებო ძიხი პიეზიღან 5 ღექს; ახლი მოშავეღში
 შის იღახხ განწჩახხული აქვხ , შიხი პიეზიიხ ხრული ვრეზუღის
 გამიღეშა.

პარიზის წმინდა ნინოს უკლეხიიხ
 ხაფღავშელ წეხის აგეშის ღრის

მოძღვარი ღეკანოზი იღი
 ახშათიხ შვიღიშვიღთან

განწვენებულხ ხაფღავშელ აფანებუნ ხამშობღღღან ჩამიღვარღ შიწახს.

არჩხოლელ გველეხიანის ხსოვნას.

-- 1904- 1985 --

პარიზიდან მასფორმებებს ჩემი ბავშვობის მეგობარი ლევან უღაღავა, რომ ჩვენ ჭიათურლების წრეს კიდე გამოეყოფა ერთი ჩვენთაგანი, ჩვენი წრის და გზის კაცი არჩხოლელ გველეხიანი.

მე მას ჭიათურის სახწავლებლიდან ვინობდი, ერობად ვიყავით ხეობაში. უმად ბავშვობაში დაუახლოვდი მას, რადგან მისი მხიარული ხასიათი და უსუსვი ბუნება მიზიდავდა და იმ დროს, როდესაც ვაქმეში, სავსე იყო სამწუხარი მოვლენებით, ეს მისი მონაგანი გელქლი, განწყობილება, რომლის მიხედვითაც ცხოვრება უკეთესიბაკენ ვითარდება, რომ ბირრუებას ხმელვს კუთილი, დიდ ნუგეშად მევლინებოდა. ჩვენი იმ დროინდელი ხუმრობა და გელქობა დღესაც დიმილით მაგონდება და მავაღშირებს დაუვიწყარ მეგობარს, რომელსაც აქ უცხოეთში აღგიღმეღმარუობის გამოცვლის გამო დაეშორდი და სამწუხაროდ მრჩება მახთან არ ყოფნა და დაცილება.

ის იყო ბუნებოი ნიქიქი ყმაწვილი, მახხოვს ჰქონდა მეფად კარგი ხმა და დეზიდობდა მინაწიდეუზას გნობიდ ხანდრო კავსამის გუნდში ჭიათურაში. მას ახახიოებდა მიქქელი ბუნება და თავის სიფელში ხუდ ყმაწვილმა გუნდიც კი დაარსა და მას ხელმძღვანელიობდა.

ჭიათურის 1924 წლის ბახანყობის შემდეგ ბევრი ახალგაზრდა დიდიუბა და ვინც დადარჩა ფეხვებ გამოთხრილად ვრძნობდა თავს და იქაურობის გაცლას ცდილობდა. მანაც აირჩია უცხოეთისაკენ წამისხვა და ლევან უღაღავასთან და მიშა გაფრინდაშვილთან ერობად ჩამოვიდა ხაფრანგეთში. მე მას ხელმეორედ შეეხვდი 1927 წელს პარიზში, გერმანიიდან რომ ჩამოვედი უსახხრობის გამო სამუშაოს საძებნელად. მახხოვს არ შევმგდარვარ მის გულუხვ ბუნებაში, დიდი დახმარება გამოჩნა და მანაც მომაწყო მახთან ერობად სამუშაოზე. მას შემდეგ კიდეც დავშორდი ერთმანეთს, ქაღბაფრ ვაკვს დახმარებოში (ეს იყო ნიკო ნიკოლაძის ქალიშვილი) მიილი ხვექენდია და წავიდა სამხრეთ ხაფრანგელში უმადლეს. სახწავლებელში ხწავლის დახამთავრებლათ. ახე გავიდა დრი და ხშირად, ხშირად ხიშმარში თუ გხალათ ვიგონებდი სილმე მის გულ უხვ ბუნებას და ჩვენ ბავშვობას.

ებლა კი გავიგე იგი გარდაიცვალა ქაღ. ბერიონში ამა წლის 25 იანყარს.

კუთილი ხსოვნით იყოს მოცელი ჩემი მეუბარო შენი ამ ქვეყნად გავდილი გმა და მჩაფე იყოს ხაფრანგეთის მიწა შენთვის, რომელიც შენ მეორე ხამშობლე გაიხალე.

ირაკლი ოთხმეფერი.

ძვირფასო პატრივემული ბატონო რედაქტორი!

ვახვთ თქვენი ყურნალის სამუალებით მაღლობა გამოუცხადო ყველა მათ, ვინც
სიყვითო, წერილობით, ღეპეშებით გამამხნევეს, გაიზიარეს ჩემი ღილი მწუ-
ხარება და გვირგვინ ყვავილებით შეამკეს ჩემი ხაყვარული ღელის კუმო.

მარინა მაღალაშვილის ახული.

"ჩვენი დროშა"-ს რედაქცია უღრმეს მადლობას უცხადებს ყველას, ვისი კეთილშობილებით და მეოხებით ეურნალი განაგრძობს არსებობას. მასალები და ფულადი დახმარება უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი მისამართით :

Pağava Levan - 3, Rue Ado IpheCher ioux
92130 ISSY LES MOULINEAUX

"ჩვენი დროშა"-ს 1984 წლის შემოსავალ-გახადების
 ანგარიშები.

შემომწირველთა ხიის გავრძელება.

გ ა ხ ა ვ ა ლ ი.

- 1- ქრ. იმნაიშვილი..... 1000 ფრ.
- 2- "ჩ. დ.-ის მეგობრისგან.... 1452 -
- 3- გ. ნაკაშიძე.. 100- ლოდ.= 842
- 4- შკოლხვიდი.....149 -
- 5 - შავლე ვაშაძე.....200 -
- 6- დავით ვაშაძე.....400 -
- 7 - ხიმინ ბლიაძე.....300 -
- 8 - შ. ზერყვანიძე.....50 -

ავჯიხვობის ნომერი: 4610 ფრ.
 თებერვლის ნომერი: 5300 --

 9910 ლრ.

4393 ფრ.

- 9-იხ. გაყონიხი30 ლოდ.
- 10- კარლი გვარჯაღაძე.....20 --
- ნაშთი:6046 ფრ.
-50 ლოდ.

ახალი შემოსავალი:.....4393 ფრ.

-----+-----50 ლოდ.

ჯამი:..... 10439 ფრ.

-----100 ლოდ.

საღარიშია 10439 ფრ. + 100 ლოდ.

10439ფრანკს - 9910 ფრანკი = 529 ფრ.

საღარიში რჩება 529 ფრანკი და 100 ლილარი.

15-2- 85წ. მიუნხენის რადიოსაგან ეურნალ "ჩ.-დ"-ვის მი-
 ვილეთ ქარ. რედაქციის რედაქტორის ბაჟონ ჯ. კაშიას ხელით
 500 მარკა=1443ფრ. და45 ს.

საღაროს ნაშთს 529 ფ. + 1443ფრ. 45ს. =1972-45

საღარიშია: 1972ფრ,45ს. და 100ლილარი.

(Quelques données)

On sait que la Russie soviétique, violant le traité conclu à Moscou, le 7 mai 1920, avec la République géorgienne, a envahi cette dernière en 1921, et après une guerre acharnée de 6 semaines, l'a occupée militairement.

Les exécutions en masses ne sont désormais pour les bolcheviks que des faits divers, les tchekus et les prisons ne suffisent plus à contenir les prisonniers politiques.

M. Trotsky, alors commissaire à la guerre de la Russie soviétique, a résumé à sa manière, la terreur

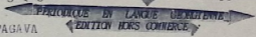
Lors de son passage à Tiflis au début de l'année 1924, il a déclaré : « En 1922 Staline m'a dit : « Il y a lieu de retourner la Géorgie de fond en comble, afin de détruire en elle l'influence et la force du menchevisme. » Cette œuvre peut actuellement être considérée comme accomplie. La Géorgie a été suffisamment retournée... »

Hors commerce

ქართული სსრკ-ის სოც-დემოკრატიული პარტიის საგარეო განყოფილება
Organe du Bureau à l'Étranger du parti Social-démocrate de Géorgie.

რედაქციური-- დეპან ფაქსა-

ყურანი-- პრეკოფ ინჟინრველი-

Redacteur: Levan PAGAVA

3 rue Adolphe Chérioux

92130 Issy les Moulineaux

N° 104

Gérant : Fr. Intskirveli

R-903